

Cuntegn

6 Activitad politica

- 6 Cuminonza dils votants
- 6 Referendum facultativ
- 6 Novs burgheis
- 6 Cussegl da vischnaunca
- 7 Suprastonza communal
- 7 Administraziun communal

8 Segirtad publica

- 8 Uffeci funsil
- 8 Pumpiers Sursassiala
- 11 Polizia da fiug

11 Scolaziun e formaziun

- 11 Nova lescha da scola
- 11 Evaluaziun digl inspectorat da scola
- 12 Equipa d'instrucziun
- 13 Diember da scolars

14 Cultura e temps liber

- 14 Pleiv catolica
- 16 Pleiv evangelica-reformada dalla Cadi
- 17 Fundaziun ecumena «Tür auf – mo vinavon»
- 18 Biblioteca populara
- 19 Forum cultural internaziunal Mustér
- 20 Activitad culturala
- 20 Center da sport e cultura

23 Sanadad

- 23 Fundaziun Casa da tgira Sursassiala
- 24 La lavur vid il baghetg Casa da tgira Sursassiala
- 24 Center da sanadad Sursassiala SA

24 Ovras socialas

- 24 Susteniments publics
- 25 Post d'integrasiun

25 Construcziun

- 25 Uffeci da baghegiar
- 26 Planisaziun locala
- 27 Straduns e vias cantunalas
- 27 Vias communalas
- 28 Sendas
- 29 Embellaziun, informaziun e signalisaziun

29 Ambient

- 29 Plan general da drenascha (GEP)
- 29 Canalisaziun
- 30 Serenera
- 30 Dismessa da rumien
- 30 Material da scavament
- 31 Santeri
- 31 Malauras

31 Economia

- 31 Meglieraziun funsila
- 31 Project ecologic ni da colligiaziun
- 31 Concept da qualidad
- 32 Center sursilvan d'agricultura

32 Menaschi tecnic

- 32 La lavur quotidiana
- 34 In sguard el futur

34 Finanzas

- 34 Danovamein in bien quen
- 35 Preventiv 2014

36 Quen 2013

36	Resultat cumplet
37	Quen current
42	Quen d'investiziun
44	Quen dalla circulaziun dils mieds finanziaals
45	Amortisaziuns
46	Bilanza
50	Taglias, deivet netto, cash-flow
51	Center da sport e cultura
52	Rapport dalla cumissiun da gestiun

53 Informaziuns generalas

53	Autoritads communalas 2013
55	Nossas senioras e nos seniors
57	Nos defuncts
57	Naschientschas
59	Novas votantas e votants
60	Moviment dalla populaziun
61	Structura da vegliadetgna
62	Informaziuns
63	Dismessa da rumien

In plaid sin via

Ina buna avertura dil traffic ei ina dallas premissas primaras per in bien svilup economic d'ina regiun. Gia avon tschentaners ha Mustér sco liug da partenza als Pass Alpsu e Lucmagn profitau dalla situaziun geografica. Avon biebein 100 onns ei Mustér vegnius colligiaus cun la Viafier retica, quei che ha dau novs impuls a nossa economia, en special a mistregn e commerci. Sper il turissem ha aschia era l'economia saviu profitar da quella colligiazion. Gest el mund dad oz ein optimalas colligiazions da gronda muntada. Il cantun ha investau ed investescha vinavon milliuns francs era ellas regiuns periferas per optimar la colligiazion. Aschia ha era la Surselva saviu profitar da quei fatg. La colligiazion stradala viers la capitala ei fetg buna e vegn cuntinuadamein meglierada.

La colligiazion viers sid sur il Pass Lucmagn ei da gronda impurtonza ton per il hosp dil di sco era per il turissem en general. Gest durant il temps d'unviern ei ina colligiazion segira sur il Lucmagn pertuccont il turissem fetg impurtonta. Actualmein han ins suttamess in project als cantuns Grischun e Tessin per meglierar la segirtad durant igl unviern, che precess investiziuns responsablas. Ina segirtad cumpleina custass biebein ina mesa milliarda francs ed ei a vesta dalla situaziun finanziaria momentan buca realistica.

En direcziun vest ei la vischnaunca da Mustér colligiada entras la «Matterhorn-Gotthardbahn» cun la Val Ursera. Quella survescha primarmein agl interess turistic cun il Glacier Express che transporta annualmein rodund 200'000 passagiers. Deplorablamein savein nus, muort il cuort temps da fermada a Mustér, buca profitar da quels hosps. La colligiazion cun auto sur il Pass Alpsu cuntenta mo durant il temps da stad. La purschida durant il temps d'unviern cun la viafier ei restenschida. Corrispudentamein ei vegniu inoltrau ina moziun cun l'incarica d'elaborar in studi per in tunnel d'autos denter Sedrun e Caschinutta. Tras quella colligiazion füss la regiun sisum la Surselva colligiada directamein cun la Svizra centrala. Ils resultats dil studi vegnan a demussar ils fatgs economics, ecologics e tecnics. Silsunter vegnan ins a definir il proceder.

El decuors da 2013 han ins a basa dalla reorganisaziun dil menaschi communal introduciu ina direcziun communal. Quella secumpona dil president communal, dil canzlist e dil cau dils survetschs tecnics. Fertion che la direcziun ei responsabla cunzun per fatschentas operativas, sa la suprastanza communal seconcentrar sin la lavur strategica.

Igl onn 2014 astga la Claustra festivar il giubileum da 1400 onns. «Stabilitas in progressu» stabilitad en progress, quei ei la devisa digl onn da giubileum. En connex cul giubileum ein pliras occurrenzas previdas. Il punct culminont ei sper la perdanonza da Sogn Placi era Sogn Martin, sco datum d'entschatta dalla sanaziun dalla baselgia claustrala. A vesta dallas grondas investiziuns ein contribuzions da donaturs e dil maun public beinvegnidas. Era la vischnaunca da Mustér vegn a s'engaschar enteifer plirs projects tenor sias pusseivladads.

Francestg Cajacob, president communal

Activitad politica

Cuminonza dils votants

Egl onn da gestiun ha la cuminonza dils votants decidiu davart suandonts projects:

Votaziuns communalas

3 da mars 2013 (participaziun 67.6 %)

– Iniziativa per ina midada dalla costituziun communalas

Gie 653 (65 %) Na 351 (35 %)

- Credit da frs. 380 000.-- per la sanaziun dil parcadi Centrum

Gie 422 (40%) Na 624 (60%)

24 da november 2013 (participaziun 49.2 %)

- Elecziun communalas per la perioda d'uffeci 2014/2016

Ella cumissiun da gestiun ein vegni eligi:

Beat Hosang

Manfred Caviezel

Toni Huonder

Referendum facultativ

Al referendum facultativ ein las suandontas fatschentas vegnidas suttamessas:

1. Quen 2012

2. Credit brut da frs. 296 000.- per la canalisaziun Sontget – Carcarola – Ual d'Acletta.

3. Lescha davart ils dretgs politics

4. Credit supplementar da frs. 130 000.- per las differentas sanaziuns aunc pendentas el Center da sport e cultura.

5. Preventiv 2014

6. Credit da frs. 230 000.- per investiziuns el Center da sport cultura.

Cunquei che negin ha pretendiu ina votaziun dil pievel encunter ils referendums facultativs 1-6, han quellas fatschentas contonschiu vigur legala.

Novs burgheis

Egl onn da gestiun han las suandontas personas obteniu il dretg da burgheis:

- Roland Just e Gisela Just dalla Tiaratudestga

- Michael Just dalla Tiaratudestga

- Ulrich Heinz Mutz e Dagmar Alice Mutz dalla Tiaratudestga

Nus beneventein cordialmein nossas novas vischinas e nos novs vischins e sperein ch'els s'integreschien bein en nossa cuminonza. Per levgiar quel'integraziun ha la vischnaunca in post da cussegliaziun che vegn menaus dad Yvonne Maissen.

Cussegl da vischnaunca

LA SPERONZA MIERA SCO DAVOSA.
PER CHE QUEI PROVERBI SURVEGNI
VIGUR DROVA EI DENTON L'ACTIVITAD
DAD IN E SCADIN DA NOSSA CUMINONZA.
MO CUN VISIUNS SELAIAN PERSPECTIVAS
FUTURAS FORMAR. TUT QUELS ASPECTS
PRETENDAN DENTON IN NI L'AUTER EXPERIMENT
CUN RESULTAT INCERT.

Flavio Murer, president dil cussegl da vischnaunca

Sut il presidi da Flavio Murer ei il cussegl da vischnaunca seradunaus 2013 nov (nov) gadas. Arisguard las grondas midadas enteifer nos gremis politics en vischnaunca ha ei giu num igl'emprem da sesanflar. Aschia ein sulettamein 8 fatschentas cun messadi vegnidas deliberadas. Ultra da quei ei ina interpellaziun concernent l'iniziativa davart las habitaziuns secundaras vegnida inoltrada. Era l'embellaziun dil vitg schai

Il president communal partent, dr. Dumeni Columberg, vegn honoraus dil president actual, Francesc St. Cajacob (dretg)

Cussegliaer, monsignur avat Vigeli Monn vegn honoraus dil president communal, Francesc St. Cajacob

a cor al cussegl da vischnaunca. Quei demuossa ina moziun leutier.

Ils 23 d'uoost 2013 ha il cussegl da vischnaunca visitau il menaschi tecnic, la basa da pumpiers Sursassiala ed il Center da sport e cultura per schar informar davart investiziuns terminadas e pusseivlas novaziuns planisadas.

En detagl setracta ei dalla suandonta activitad: 9 (9) sedutas cun 44 (53) fatschentas; 8 (20) messadis; 9 (9) protocols; dus postulats (pareri partenent zonas da tempo 30; studi da factibilitad pertuccont colligiazium diils uclauns Segnas-Acletta-Clavaniev e punt pendenta per spassegiar denter Ragisch e Pignola). La fin 2013 ei pendent la moziun da cusseglier Livio Zanetti e consignonts concernent l'embellaziun dil vitg (inoltrada ils 15 da mars 2013).

Suprastonza communal

La suprastonza communal ha danovamein absolviu in vast pensum da lavur. Muort l'installaziun d'ina direczium communal ei il diember da sedutas e tractandas sereducius. En 24 (27) sedutas ha ella tractau 185 (272) fatschentas. Ils protocols da tuttas sedutas datan in cudisch cun buca meins che 315 paginas.

Administraziun communal

Dapi il mars 2013 ha la suprastonza communal delegau cumpetenzas finanzialas, persunalas ed auters fatgs da tempra operativa alla direczium communal.

La lavur dalla direczium communal vegn liquidada dil president communal, dil cau diils survetschs technics e dil canzlist communal cun sustegn dall'administraziun communal. La nova contabilista Judith Bearth ei seluvrada en fetg bein en sia nova incarica ed ensemen cul secretari da taglia e vicecanzlist Romeo Schmed liquideschan els las lavurs digl uffeci da finanzas. Suenter siu temps d'introducziun surpren Ursin Flepp adina dapli responsablidad per lavurs administrativas ed el ei ensemen cun Andrea Hosang responsabels pil secretariat, las assicuranzas socialas e certas incaricas dalla controlla da habitonts. Duront in temps limitau e per part en engaschi parzial ha l'anteriura emprendista Vanessa Venzin sviluppau cun ina firma externa la nova pagina d'internet dalla vischnaunca, la quala vegn publicada el decuors digl'emprem quartal 2014. Il zercladur 2013 ha l'emprendista Bettina Decurtins da Rabius terminau cun success siu emprendissadi commercial cun maturitad professionala. Sco nova emprendista ei Sandra Cajacob da Mustér entrada l'entschatta fenadur en survetsch dalla vischnaunca. Ensemen cun Rino Caduff da Morissen fuorman els il duo d'emprendists.

Seduta constitutiva diils 11-1-2013 en halla Cons. Da seniester gerau Madlen Deflorin-Spescha, gerau Cecilia Maissen-Desax, gerau Iso Mazzetta, president dil cussegl da vischnaunca Flavio Murer, president communal Francestg Cajacob, gerau Roger Tuor, canzlist Andri Hendry

Segirtad publica

Uffeci funsil

Igl onn 2013 ha igl uffeci funsil Cadi liquidau 1 710 fatschentas (2012: 1 514). Da quellas fatschentas pertuccan 460 (415) ni 26.9 % la vischnaunca da Mustér. Il quen siara cun in gudogn da frs. 141 864 (189 081). Da quei gudogn vegnan frs. 127 000 (170 000) reparti sin las vischnauncas. La vischnaunca da Mustér obtegn frs. 36 029 (44 064).

Pumpiers Sursassiala

CARSTGAUNS DROVAN AGID – AGID
DROVA CARSTGAUNS!

Gion Tenner, cumandant Pumpiers
Sursassiala

Puspei ei in onn alla fin e nus mirein anavos sin 12 meins plein lavur, per cletg cun paucs seracass e neginas intervenziuns grondas. Mo las midadas instradadas 2012 han era procurau ch'igl onn 2013 ei buca staus in onn da ruassar.

Scolaziun perfecziun

El center dalla scolaziun stat l'introducziun dil niev reglament da basa. Aschia ha igl entir cader giu da frequentar in di da scolaziun per empender d'enconuscher da rudien il niev sistem da scolaziun. Per nies cader ha quei cuors cantunal giu liug a Mustér. Anteriurs pumpiers che legian quest text seregordan dalla «biblas» nerass, cotschnas e blauas. 1996 e 2000 ha l'Associazium svizra da pumpiers giu remplazzau quels reglaments e descargau els da ballast nunnecessari. Ils novs reglaments ein cumpletamein differents, forsa era perquei che la FEUKOS edescha da niev quels, l'organizaziun uffiziala intercantunala dils pumpiers. Per l'emprema gada ei vegniu fatg retschercas ed era integrau lavurs scientificas davart la lavur dils pumpiers. La gronda differenza ei ch'il stil militaric ei svanius, ils camonds dat ei buca pli. Ils dus ordinaturs da varga 500 paginas muossan denton era co la lavur dils pumpiers ei semidada e tgei caussas ch'ei vegnidas vitier. Aschia cuntegn il reglament da basa era caussas sco indrezs fotovoltaics, camera termica, ventilaziun, chemia eav. Dalla retschercas fatgas ei denton era semussau ch'il survetsch cuntegn dabia prighels. Entrass novas directivas ligiontas drova ei midadas vid igl equipament persunal. Perquei ch'il Girschun ha astgau esser ella gruppa da lavur vein nus denton gia giu la pussevildad da reagiar ad uras sin quellas midadas. Dapli denton pli tard.

Suandontas persunas ein vegnidas incorporadas 2013 ed han aschia cumpletau igl effectiv da 103 (97) pumpiers:

Bundi Mathias, Medel
Candinas Silvio, Mustér
Flepp Livio, Medel
Giger Ervin, Medel
Giger Severino, Medel
Huonder Adrian, Mustér
Huonder Remo, Mustér
Keller Roger, Mustér
Maissen Patric, Mustér
Monn Julian, Tujetsch
Monn Roman, Tujetsch
Tenner Emanuel, Mustér

Jeu sperel fetg ch'ils novizs sesentien bein enteifer nossas retschas. Ils resultats ch'els han mussau 2013 ein fetg buns.

La gruppa dils pumpiers samaritans ei medemamein vegnida cumpletada. Aschia ein vegni vitier da niev: Decurtins Sonja, Tujetsch
Jacomet Hans, Tujetsch

Ils pumpiers samaritans fuorman ina gruppa che secumpona da mintgamai 5 samaritans da mintga vischnaunca. Els ein colligiai cun nies sistem d'alarm e vegnan en acciun tier seracass pli gronds.

Plinavon ein suandonts pumpiers sescolai vinavon:
Lozza Pepino, meinagruppa
Keller Roger, officier e meinacziun
Dermon Clau, officier
Bisquolm Pierino, meinacziun

Cordiala gratulaziun ad els e bia plascher ellas novas incaricas!

Ulteriuras midadas ein buc vegnidas fatgas. La peisa dils exerchezis ei stada plitost sil diever dil material special ed aschia han ils pumpiers gudiu dapli scolaziun en detagl. Livio Zanetti ha terminau cun success la scolaziun sco instructor federal. Ad el giavischel jeu medemamein bien success e bia plascher. Gia spetgan ulteriurs candidats per entscheiver quella scolaziun, in fatg zun positiv che garantescha era la cuntinuaziun da nies corp sin in ault nivel. Ils pumpiers han prestau 2013 3 290 uras (3 063 uras) da lavur, senza quintar la lavur administrativa e dil manteniment, la cussegliaziun e preparaziun. En tut ein 807 (996) exerchezis singuls vegni frequentai. En media ein 63.0% (78.0%) dils exerchezis vegni frequentai, ina sminuziun da 15.0% en cumparegliaziun cun 2012. Plirs novizs han frequentau la recruta, quei che sbassa la media. 28 (25) pumpiers han giu ina presenza da sur 85%, quei che corrispunda tier ils biars ad in ni negins exerchezis munchentai. 13 pumpiers ein mai stai ad exercezi. Igl ei in pensum urgent dils politi-

chers d'anflar sunter 5 onns ina sligiazion cumineivla aschia che las medemas cundiziuns ed obligaziuns valan en tuttas treis vischnauncas.

En general san ins dir che personas cun in pensum special ed aschia dapli exerchezis (cader, agid stradal, uestonza ieli e chemia) mauncan il pli pauc, susteni d'entgins ulteriurs pumpiers fetg fideivels. Igl entir cader ei vegnius scolaus durant in di da perfecziun. La finamira ei stada l'introducziun dil niev reglament da basa pils pumpiers svizzers.

Seracass ed intervenziuns

Egl onn 2013 ein tuttas treis vischnauncas stadas preservadas da donns pli gronds. En tut ein ils pumpiers vegni clamai 24 (26) gadas. La summa da donns munta a rodond 38 000.00 francs. En tut ei vegniu prestau 336 uras da lavur tier seracass.

Carta d'intervenziun Mustér

Ensem cugl Uffeci cantunal per uaul e prighels dalla natira e l'Assicuranza da baghetgs cantunala ha la vischnaunca da Mustér schau elaborar ina carta d'intervenziun. Per saver far quella lavur ha la carta da prighels stuiu vegnir actualisada. Plinavon ei vegniu fatg in'analisa da risico sur l'entira surfatscha dalla

Salvament ord ina situaziun speciala

vischnaunca. Ils instruments obteni ein in bien mied per prevegnir ed agir en cass da crisa. La carta d'intervenziun che stat cunzun a disposiziun als pumpiers gida da cumbatter donns elementars, cunzun auas e bovas, a moda efectiva. La carta cuntegn la savida da pliras personas specialisadas ed era experientschas stadas fatgas ils davos decennis, gie schizun tschentaners. Cun quei mied sa mintga officier da pumpiers surpender il tgamun en cass da crisa. El survegn cheutras in bien agid e sa exact sin tgei puncts ch'el sto mirar e nua ch'el sto intervegnir sco emprem. Ideal fuss uss naturalmein era sche las ulteriuras duas vischnauncas survegnessen il medem instrumentari. Medel e Tujetsch possedan oz cartas da prighel actualas, denton neginas cartas d'intervenziun.

Prevenziun e planisaziun

Malauras e nevadas, mo era schitgiras paran da se-repeter en ritmus pli sperts. Il cantun sesprova d'agir ad uras cun crear differents instrumentaris per prevegnir avon ch'igl ei memia tard. Era las vischnauncas vesan las smanatschas. Cun agid dils stabs da crisa communalas sepreparan ellas per las intervenziuns. Per Medel ei previu in exercezi grond durant il schaner 2014. Al giavisch da far ina scolaziun cun igl entir stab da catastrofes vein nus bugen dau suatientscha ed el proxim rapport savein nus rapportar dapli davart quella scolaziun.

www.pumpiers.ch

Ina sorpresa tut speciala ha nossa pagina d'internet purtau. La firma Dräger ha schau analisar e valetar las paginas dils pumpiers dalla Svizra, Tiaratudestga ed Austria. Nossa pagina ha contonschiu il 5avel rang enteifer la Svizra. Nus essan stai tut surpri e bugen vein dau suatientscha all'invitaziun a Berna. Leu ha in expert declarau en tuts detagls ils puncts positivs e negativs dallas 10 meglieras paginas da nossa tiara. Sper novas enconuschientschas vein nus saviu empernder fetg bia per ina nova pagina d'internet che vegn messa online la primavera 2014.

Polycom

2013 ein ils funcns da Polycom era vegni introduci per las vischnauncas. Ei setracta d'in sistem da func digital. En Val Medel vein nus stuiu far igl avrel las empremas experientschas muort la gronda nevaglia. Cunquei che las lingias da telefon ein stadas interruttas ei la reit da Polycom stada la suletta che funcziunava aunc. Zuar possedeve la vischnaunca lu aunc negins apparats, las instanzas cantunales ch'ei era en funcziun per la vischnaunca persunter. Aschia vein nus saviu comunicar senza impediments e coordinar las lavurs da segirtad. Il sistem da Polycom ei dètg cumplaus e pretenda empau rutina. Sin giavisch dils stabs da crisa Medel e Mustér, mo era dad entgins uffecis cantunals ei previu ina scolaziun interna el decuors da 2014. Cunquei che ina part da nos pumpiers sto

medemamein absolver quella scolaziun, vegnin nus a cumbinar quella e far enzatgei communablamein. La sentupada ei ina buna caschun d'emprender d'enconuscher meglier in l'autoer.

Tunnel da basa Gottard

Naven dil settember 2013 ei il commando da pumpiers, ensemen cugl inspectur cantunal da pumpiers sco representant dil cantun Grischun, staus fatschentaus en diversas sedutas cul tunnel da basa dil Gottard. Cunquei che la Transco ha terminau il december 2013 sia lavur a Sedrun exista era negina «Grubenwehr» pli. La Alptransit Gottard SA ha perquei dumandau nus per agid. Tenor la nova lescha da fiug cantunala cumpeta quei pensum denton al cantun e nus purschin pia nies survetsch indirectamein alla ATG.

Suenter ver definiu il pensum da lavur essan nus uss vid equipar la nova gruppa da specialists cul material necessari. Quel vegn mess a disposiziun entras l'ATG, pli tard vegnan las Viasfier federalas a surprender il material. Naven da 2016 luvrein nus lu per gliez parun. La collaboraziun succeda stretgamein ensemen culs pumpiers da Biasca e quels dad Erstfeld. Uss dependa aunc tgei plans che vegnan realisai en connex cull'anteriura Porta Alpina. Dapli informaziuns davart nossa nova incarica suonan lu el rapport 2014.

La depopolaziun caschuna problems

Sco menziunau avon 3 onns ei la situaziun precara entras in diember decimau da pumpiers en Val Medel gia oz contonschida. Problematic ei la situaziun cunzun duront il di ferton ch'ils biars pumpiers lavuran ordeifer la val. Ils standards da segirtad che se-basan sillas schanzas da survivor el fem san duront il di buc pli vegnir adempli en Val Medel. Perquei ha la vischnaunca reagau ed anflau ina fetg buna sligiazion. Naven da 2014 vegnan pumpiers «pensiunai» che lavuran ed habiteschan ella val puspei incorporai. La pintga gruppa vegn scolada specificamein per igl emprendument, vul dir, la liberaziun da persunas ed in cumbat d'incendis en pintga rama. La gruppa vegn scolada separadamein dils ulteriurs pumpiers. Ins sto bucc esser in grond profet per saver dir ch'ina seme-glionta situaziun sedat en cuort era en Val Tujetsch. Puspei ei il temps duront il di pertuccaus ed era a Tujetsch mauncan las persunas qualificadas e bein scoladas pli e pli fetg. Nus duvrein perquei tuttas persunas hablas da prestar survetsch da pumpiers per saver garantir in standard da segirtad minimal. Deplorablamein ein gnanc tuts nos pumpiers activs pertscharts da quei: dils 13 pumpiers ch'ei mai stai presents derivan pli che la mesadad da Tujetsch. Ils Pumpiers Sursassiala vegnan franc a far tut pusseivel d'arrivar aschi spert sco pusseivel sil plaz. Miracles e sglar savein nus denton bucc e perquei duvrein in ferm element d'emprema intervenziun era a Sedrun.

Pumpiers Sursassiala incumbensai dil cantun per tuttas intervenziuns ella part miez dil tunnel da basa dil Gottard

Administraziun

La gruppa da manteniment cul responsabel e cau da material Pierino Bisquolm ha era prestau 2013 ina gada dapli fetg buna lavur. En rodund 1050 uras da lavur cumina procuran els onn per onn per il manteniment da vehichels e material. Nus vein encurschiu che nossas maschinas pli veglias caschunan adina dapli cuosts da manteniment. Il problem ei uss surdaus a nossas instanzas politicas che ston examinar tgei sligiazions prender.

Engraziament

Il Pumpiers Sursassiala ein respectai ed enconuschents lunsch entuorn. Nus vein ina gruppa da rodund 50 personas nundetg engaschada, ina truppa ferma dalla quala ins sa sefidar. Per nies cletg serepartan quels 50 pumpiers sigl entir territori. Dasperas vein nus ulteriurs pumpiers che s'engaschan per la causa, senza forsa scarpar sughets, mo ch'ei tuttina bunas petgas cu ei va sil carissial. Plinavon stattan 14 samaritanas e samaritans a nossa disposiziun, prompts da char dar mintga mument lur lavur e da vegnir en agid. Ad ellas ed els tuts in grond engraziament. En quei engraziament enserein nus ils pumpiers partents, ils geraus responsabels e las suprastanzas communalas, las instanzas cantunalas e tuts nos partenaris. Tut tgi che lavura cun nus alla front sa attestar la buna collaboraziun e buca da rar miran autras regiuns cun empau scuidonza sin nus. Buc in dirigent, buc in trenader ughegia da seprestar cun siu chor ni si'equipa senza exercezi ad in concert ni turnier. Tier ils pumpiers eis ei buc auter ed igl exercezi ei fetg impurtonts, pli impurtonts che mintg'uniun e tgunsch era mintg'otra occupaziun: ei va numnadamein per veta e mort! Sch'ei capeta pauc astgein nus per quei esser engrazievvels, sch'ei capeta pli grondas causas sperar che tut nossa lavur porti fretg. Per quei essan nus cheu – da di e da notg – mintga di. Per Vossa segirtad!

Polizia da fiug

El decuors digl onn 2013 ha la polizia da fiug concediu totalmein 28 lubientschas per baghetgs.

Scolaziun e formaziun

Nova lescha da scola

Cun l'entschatta digl onn da scola 2013/14 ei la nova lescha da scola dil cantun Grischun entrada en vigur. Quella lescha ha purtau beinenqual midada sil camp organisatori e pedagogic. Da menziunar specialmein ei l'introducziun dil temps da bloc che possibilitescha la surviglonza permanente da tut ils affons da scoletta e dalla scola primara durant 3 uras, resp. 4 leziuns mintgamai igl avonmiezdi. Ultra da quei ei la scola era obligada da porscher structuradas dil di cun gentar e

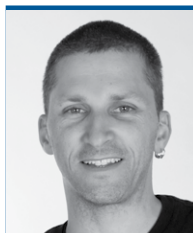
NOSSA SCOLA EI ERA UONN VEGNIDA CONFRUNTADA CUN DABIARAS SFIDAS. LAS PERSONAS D'INSTRUCZIUN ED IL MEINASCOLA HAN DENTON DEMUSSAU GROND INSCHIGN ED ENGASCHI PER DAR DAMOGN A QUELLAS SFIDAS. L'ENTSCHATTA DIGL ONN HAN LAS

PERSUNAS D'INSTRUCZIUN, IL MEINASCOLA, IL CUSSEGL DA SCOLA, GENITURS E SCOLARS GIU LA CASCHUN DA S'EXPRIMER A GASCHUN DALLA VALETAZIUN E PROMOZIUN DALLA SCOLA DAVART LA QUALITAD DALLA SCOLA. TIER L'EVALUAZIUN DILS RESULTATS ENTRAS IGL INSPECTORAT DA SCOLA HA NOSSA SCOLA SURVEGNIU IN FETG BIEN PARERI.

Madlen Deflorin-Spescha, geraus scolaziun, cultura e sport

surviglonza tochen allas 18.00, sche silmeins 8 affons giavischan da saver far diever d'ina tala purschida.

Ell'instrucziun ei l'introducziun dalla promoziun integrativa in ferm accent dalla nova lescha da scola. Tenor quei model vegnan ils affons cun basegns da mesiras da pedagogia speciala (p.ex. affons cun legastenia, discalculia ni adattaziun dallas finamiras d'emprerder) promovì en in setting integrativ ensemen cun ils ulteriurs affons dalla classa, aschi lunsch sco quei ei pusseivel. En quei connex preveda la lescha da niev era ina promoziun speciala per affons cun talents extraordinaris.

EL CENTER DALLA SCOLA STATTAN LAS SCOLARAS ED ILS SCOLARS. NOSSA SCOLA HA LA FINAMIRA DA DAR A TUTTAS E TUTS IL SPAZI NECESSARI PER SESENTIR BEIN E SAVER SESVILUPPAR E FAR PROGRESS.

Kai Hinrichsen, meinascola

Il aspects organisatori ha la scola da Mustér realisau sin l'entschatta digl onn da scola 2013/14. La promoziun integrativa ha ina gronda influenza sin l'instrucziun e la collaboraziun en scola e sto vegnir implementada el decuors dil proxims onns ella cultura dalla scola.

Evaluaziun digl inspectorat da scola

Il schaner 2013 ei la scola vegnida evaluada el rom dalla valetaziun e promoziun dalla scola entras igl inspectorat da scola dalla Surselva. Per l'emprema gada ha igl inspectorat era dumandau ils geniturs pertuccont lur meini en connex cun differents temas da scola. En siu rapport final ha igl inspectorat constatau che la vischnaunca da Mustér posseda ina buna to-

chen fetg buna scola cun in fetg ault nivel da qualitat quei che pertucca l'instrucziun.

Ina recumandaziun digl inspectorat ei stada d'introducir discuers da collaboratur per tuttas personas d'instrucziun, ina secunda recumandaziun pretenda ina approfondaziun da fuormas d'emprander cooperativas ell'instrucziun. El decuors dils onns 2014 e 2015 vegn la scola a realisar quellas duas mesiras per far in ulteriur pass per meglierar la qualitat dalla scola e dall'instrucziun.

Persunal

Entrada, 01-08-2013: Stefania Ritter, pedagoga curativa en pensum parzial

Extrada, 31-12-2013: Daniela Monn, mussadra da scoletta

Equipa d'instrucziun

Igl onn da scola 2013/14 occupescha la vischnaunca duas mussadras da scoletta, sis scolastas ni scolasts primars, duas pedagogas curativas, sis personas d'instrucziun per il scalem superiur, duas scolastas per zambergiar textil e scolaziun da tenercasa ed in meinascola. Aschia instrueschan 19 magisters e magistras en pensum cumplein ni parzial en nosa scola populara. Meinrad Giger ha astgau festivar il giubileum da 40 onns da survetsch sco scolast real, Bruno Flepp il giubileum da 30 onns da survetsch sco scolast primar ed Yvonne Flepp e Michel Andriuet il giubileum da 20 onns da survetsch sco scolast(a) primar(a). Cordiala gratulaziun per la fideivladad ed il grond engaschi. Dapli informaziuns dalla scola anfleis Vus sin www.scoladisentis.ch.

Persunas d'instrucziun

Diember da scolars 2013/14

Classa	Scolast e scolasta	Medel	Buobs	Buobas	Total
Scoletta	Daniela Monn		11	7	18
Scoletta	Pia Condrau		9	8	17
Total scoletta			20	15	35
Scola primara					
1. classa	Yvonne Flepp		5	7	12
2. classa	Linus Flepp		7	5	12
3. classa	Roger Tuor		9	10	19
4. classa	Michel Andriuet		9	6	15
5. classa	Gion Tenner		6	9	15
6. classa	Bruno Flepp		8	9	17
Classa pintga integrada	Olinda Hosang				
Scola da tenercasa e textil	Irena Flepp/Catarina Steger				
Total			44	46	90
Scola reala					
1. classa	Marcus Munsch	0	4	4	8
2. classa	Aluis Hosang	0	6	2	8
3. classa	Meinrad Giger	0	5	2	7
Scola da lavur e tenercasa	Irena Flepp/Catarina Steger				
Total		0	15	8	23
Scola secundara					
1. classa	Gabriel Venzin-Marty	3	6	3	9
2. classa	Adrian Pally	4	2	8	10
3. classa	Christoph Berger	4	6	4	10
Scola da lavur e tenercasa	Irena Flepp/Catarina Steger				
Total		11	14	15	29
Total scolars (incl. scoletta)		11	93	84	177

Svilup dil diember da scolars

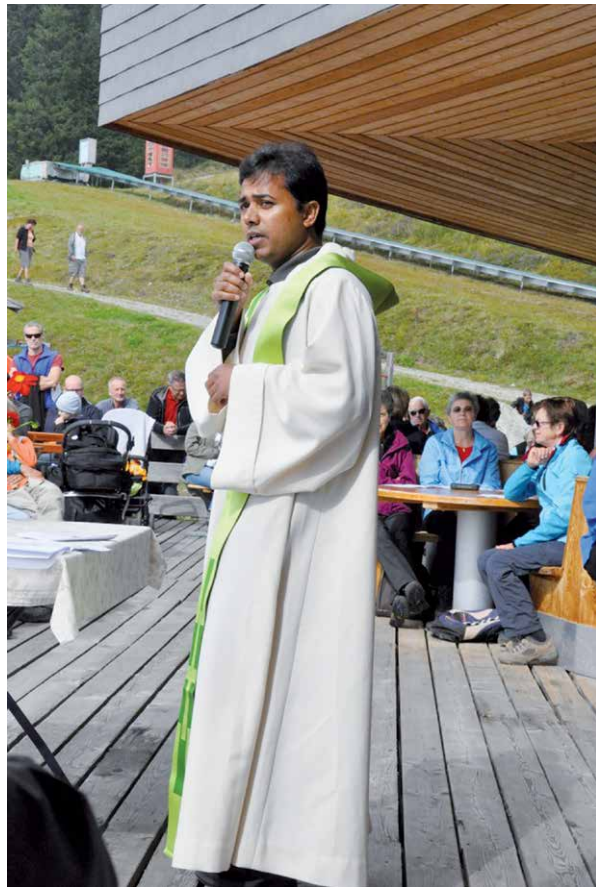
2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
259	252	232	214	200	196	177	174	177

Cultura e temps liber

Pleiv catolica

Buca mo l'elecziun da papa Francestg ils 13 da mars 2013, mobein era ses numerus messadis - dil papa dil paupers/dil pievel/dalla basa cristiana - ein stai in fetg ferm segn en la Baseligia catolica, in segn che dat speranza, era sch'el sa buca far sbargats u midadas redicalas. Forsa semida la constataziun el davos rapport dil president dalla pleiv: «Ils moviments dallas Baseligias ein gronds e vegnan tematisai adina puspei els mieds da massa – segns da midadas el senn da sesarver dat ei denton paucs – il pli savens il cuntrari» – in fatg che fagess fetg bein en nies uestgü che sesprova plitost da menar anavos la roda dalla realitad en la quala ils catolics e cristians vivan e cementar tendenzas fundamentalisticas. Tier reacziuns vegn rispundiu: «Biars battegiar ein buca perschuadi da lur situaziun irregulara ed enconuschan buca la vera ductrina dalla Baseligia». La discrepanza denter la basa ed ils responsabels para da vegnir pli e pli gronda.

Il maletg en las pleivs localas che han da sbatter cun anflar persunas che s'engaschan per posts en lur gremis semida aschia strusch. En nossa Pleiv S. Gions ei il ferm cerchel da fideivlas collaboraturas/fideivels collaboraturs legrevlamein restaus e la fetg buna lavur che cuoza gia dapi bia onns ha cuntinuau exempla-

Sur Georg Changeth a Caischavedra

ricamein cun agid da tuttas personas engaschadas. Da cor exprima il president dalla pleiv in cauld e sincer engraziament persuerter, sperond d'astgar quintar aunc liung temps sin la forza ed il bien spért da quella gruppa da parochianas/parochians ch'el numna vina-von «nossas bunas olmas». Dieus paghi a tuts ed a tuttas che cuntinueschan ni termineschan lur activitad.

Dapi mezz avrel 2013 ha sur Georg (Dr. George Changeth) surpriu l'administraziun da nossa pleiv. Cun siu carisma e sia moda fetg positiva da s'entupar cullas parochianas/culs parochians ha el anflau fetg buna accoglientscha sco pastur dallas olmas. Savend ch'el empren tudestg e romontsch sco 6avel e 7avel lungatg ha el ademplieru siu pensum lingiustic els em-prens 10 meins oreifer, era sche la capientscha pre-tenda aunc in grond sforz. Impurtont ei da dar ad el il temps necessari en quei grau, mo era pil pass en nies viver cristian catolic, en nossa cultura e mentalitad. Cun nies agid e sustegn, mo er cun la tenuta positiva da sur Georg sa la Pleiv S. Gions cuntinuar cun fetg bien sentiment.

Igl emprem quartal digl onn 2013 ha nies anteriur ple-von sur Alexi Manetsch ademplieru fideivlamein il pen-sum da gidonter el bien spért dils davos onns. Nus savein mo engraziar ad el, sperond ch'el resti sauns e sappi, ensem cun spirituals pensiunai e forzas ja-stras, segidar vinavon en las incaricas dumandadas da nossa pleiv.

Per la fiasta da s. Roc (25 d'uost) ha sur canonii Pius Venzin astgau festivar siu giubileum da 30 onns pasto-razion en la caplania da Segnas. Cun in fetg impres-sionont engraziament ha la Pleiv S. Gions e la caplania S. Bistgaun/S. Roc remunerau siu operar, giavischond ad el vinavon buna sanadad e la benedicziun da Diu. Aunc duront quella festivatad ha sur canonii annunziau

sia abdicaziun per la fiasta da Cristus Retg (24 da november). Tgi havess viliu refusar al pastur dallas olmas da varga 83 onns il giavisch d'entrar en la bein meritada pensiun? Sur canonii ei staus duront 57 onns en survetsch dalla Baseligia dalla Surselva ed adem-pplieru cun dignitad exemplarica las numerusas rollas da plevon e caplon: la rolla dil pastur, confessor, predi-catur, scolast da ductrina, intermediatur, protectur, administratur, mo era consolader, gidonter, viandont, pelegrin, scriptur,...). La Pleiv S. Gions, en special la caplania S. Bistgaun, han priu cumiau da sur canonii Pius Venzin en gronda engrazievladad. El habite-scha vinavon en casa pervenda a Segnas e vegn a segidar tenor sias forzas. La fideivladad dalla casari-na Matilda Lutz che ha accumpignau sur Pius Venzin duront tut quels 57 onns mereta ina speciala menziun e remuneraziun. Tonta survetscheivladad e fideivla-dad ei strusch da descriver. Possi ella era saver guder aunc entgins onns, sche pusseivel, en buna sanadad. Tochen oz han las festivatads ecclesiasticas ch'ei in da gronda muntada per la pleiv e per la cuminonza da vischnaunca saviu vegnir mantenidas, malgrad ch'igl interess svanescha onn per onn.

Las messas specialas che vegnan preparadas dil cer-chel dils catechets/dallas catechetas, sco era las se-pulturas vegnan visitadas stediamein mussond aschia la cuminonza cristiana da nossa pleiv. Sper in grond «Dieus paghi» per quei engaschi special, setschenta la damonda: Co savessen talas purschidas vegnir en-grondidas cun success?

Co fuss ei dad activar en nossas famiglias giuvnas pli fetg Dumengia alva e la perdanonza da s. Gion Battesta, mo era da visitar las perdanonzas dallas caplanias da Segnas e Cavardiras pli stediamein e da mantener las festivatads ecclesiasticas en cuminonza cun nossa Claustra? La veta religiosa da nossa pleiv fluess puspei da niev ed ils chors-baseligia, la socie-

Messa culs Sontgaclus da Mustér en baseligia S. Gions

tad da musica ed en special l'uniun da giuventetgna cun las paradas sco segn extern da perdetga cristiana survegnessen pli gronda impurtonza, forsa schizun ina certa reneschientscha.

Ils survetschs divins, mo era ils priedis da cureisma e dils meins da matg, la sentupada da Rogaziun federala, las occurrenzas meinsilas dil cherchel social dattan occasiun da far oraziun, reflectar e s'entupar.

Tut quellas purschidas da cuntegn religius ni profan pretendan organisaziun ed engaschi supplementar da biaras personas. Grond engraziament a tuts ed a tuttas, sperond ch'igl interess creschi davart las parochianas e parochians, pertgei l'impurtonza da pleiv religiosa ha en nies temps hectic ch'ei savens senza gronda speranza ina dubla peisa. Ei drova encardens da paus e ruaus.

Senza emblidar enzatgi exprima il president dalla pleiv sia admiraziun e siu engraziament als parochians/allas parochianas, insumma alla populaziun en general ed allas autoritads communalas. El accentuescha en quei liug l'impurtonza collaboraziun dils davos onns cun la Claustra, sperond ch'il bien spért da sustegn vicendeivel che dat forza ad omisduas cuminonzas resti era el futur.

Cun plascher admetta la Pleiv S. Gions vinavon slontsch ad avat Vigeli. Possien las festivitads da giubileum egl onn 2014 purtar buca mo il success giavischau, mo-bein alzar l'impurtonza dalla Claustra e dil convent per nosa val e pil romontsch. El medem mument vegn seregurdau d'avat Pankraz Winiker ch'ei morts ils 26 d'october 2013 ella aulta vegliadetgna dad 87 onns, engraziand ad el pils numerus survetschs, en special era en num da bia giuvens carstgauns da nosa pleiv che han astgau retscheiver dad el il sacrament dalla s.creisma. Sia tarlischur sco carstgaun vegn aunc ditg a glischar en pleiv.

Ina cuminonza: pleiv - vischnaunca - claustra funcziuna mo cun sustegn vicendeivel e cun agid da bia gidontras e gidonters. In sincer e profund «Dieus paghi».

Pleiv evangelica-reformada dalla Cadi

Dils 26-06 tochen ils 01-07-2013 ei la Sinoda evangelica retica s'entupada per l'emprema gada en sia historia da bunamein 500 onns a Mustér, mo era per l'emprema gada ella historia ha la sentupada giu liug ella Cadi. Biebein 120 plevons e plevonessas dil cantun Grischn e lur hosps sinodals – il president da SEK, ser Gottfried Locher, il representant digl uffeci social dil cantun, Andrea Ferroni, la meinafatschenta dall'ovra caritativa Mission 21, Claudia Bandixen, il Cussegl evangelic dil cantun e biars auters – han discutau e ponderau ils divers aspects dalla veta ecclesiastica. Enteifer la purschida enramonta ha ei dau

ina sentupada memorabla cul Convent benedictin da Mustér, ina sera recreativa cun tscheina, musica e sault mo era differentas excursiuns per emprender d'enconuscher la Cadi; e secapescha buca d'emblidar il giug da ballapei sinodal denter Pastors United ed igl FC Mustér-Sedrun. Grazia a biaras gidontras e biars gidonters dalla Pleiv evangelica-reformada, al grond sustegn dalla Pleiv catolica S.Gions, alla vischnaunca politica ed ad uniuns ei la sinoda daventada in eveniment che ha gudiu in grond resun positiv ella part reformada dil cantun. Tut quei engaschi muossa in'ecumena vivida denter las confessiuns. A tuts e tuttas in cordial Dieus paghi!

Ultra dils survetschs divins regulars en la pleiv evangelica-reformada (survetschs divins dil plaid, da famiglias, da Taizé sco era survetschs divins ellas capluttas dil contuorn duront la stad) fuorman las purschidas musicalas ina part essenziala dalla lauvr ella pleiv che vegnan apprezzadas pli e pli fetg. Il cherchel da cant, il cherchel musical da combra, la gruppa da flautas e l'instrucziun musicala pils pli pigns ensemen cun lur geniturs dattan veta alla pleiv ed embelleschan meinsvart survetschs divins e fiastas. Tuts ensemen ein els separicipai al project da teater egl advent ed han astgau retscheiver in grond applaus d'in engrazievel publicum ell' AUA VIVA bein emplenida.

Ina tut speciala occasiun ei sco adina il survetsch divin alpester ecumen a Caischavedra. Sur Georg Changeth e ser Roland Just han festivau tal ensemen cun ina gronda raspada. Il survetsch divin ei vegnius ac-

Aperitiv silla piazza da scola a caschun dalla Sinoda evangelica retica

cumpignaus dil cor da sgugialaders Ruggisberg sut il motto dil psalm «Jeu aulzel mes egls viers la muntogna...».

Fundaziun ecumena «Tür auf – mo vinavon»

Ina collaboraziun aviarta e constructiva cun las pleivs catolicas ella Cadi schai alla pleiv reformada ella diaspora fetg a cor. En emprema lingia ha ina tala collaboraziun liug en connex culs projects dalla fundaziun «Tür auf – mo vinavon».

Partenent la lavur cun giuvenils GIUVENETGNA CADI ei la curvegna da prestaziun cun las vischnancas ella Cadi vegnida messa en vigur ils 01-01-2013. A Trun ei in ulteriur local per giuvenils vegnius aviarts. Allas vischnancas in engraziament per lur confidenza ed alla luvrera da giuventetgna Gabi Cabalzar, alla secretaria Inge Venzin ed alla cumissiun sut l'egida da Baseli Berther per lur engaschada lavur.

En connex cun il partenadi dalla fundaziun Mbara Ozioma MOF ad Imo State (Nigeria) han ins saviu entscheiver cun la construcziun dil baghetg dalla scola professionala per lavurs en lenn, metal e tecnica electronica. Il partenari tudestg, il cerchel ecumen «Ei-ne-Welt-Kreis St. Nikolaus Wolbeck e.V.», ha inoltrau cun success la damonda per l'emprema etappa da baghegiar als BMZ, aschia ch'ins ha saviu entscheiver cun las lavurs il november vargau. Il project da scola vegn era sustenius dil DEZA e digl Ambassadi svizzer ad Abuja. Il settember 2014 vegn la scola ad arver las portas sco emprem per la scolaziun da scrinaris. Ina gruppa da lavur ha saviu seperschuader sezza dil

bien andament da tuts projects a caschun dil viadi da project il meins fevrer. Il menaschi da mulins dalla societad d'agricultura dallas dunnas vegn apprezziaus pli e pli e lunsch entuorn muort buna qualitat da producziun e dil product sez. La lavur da giuventetgna e sias differentas gruppaziuns (musica, sault, computer, teater, film e.a.v.) crescha dad onn tier onn. Il club da sport da MOF ha fundau l'emprema squadra da ballapei da giuvnas ed aschia dau in niev accent.

Duront il temps da dimora da sur Ozioma Nwachukwu en Tiaratudestga, Austria ed en Svizra naven dil fenadur tochen settember ha l'uniun da fautors MOF salvau sia radunonza annuala generala a Frauenfeld. La reit da susteniment da gruppas, pleivs ed uniuns en CH, D ed A munta in impurtont agid per reclama e fundraising.

Il bufatg survetsch d'accumpignament da NUS PER TUTS per seniors e senioras che vivan persuls ei gia detg bein enconuschents ella Sutsassiala. Schi spert ch'ei dat avunda voluntaris ch'ei interessai da sengaschar, vegn in cuors da scolaziun organisaus igl onn 2014.

Ils CAMPS CADI han cuntinuau lur lavur sco usitau. Il camp dil scalem primar ha giu liug ad Aarburg ed il camp dil scalem superiur ha passentau ina jamna plein eveniments a Paris e Londra.

Il project KINO DISENTIS ha serrau sias portas il matg. Films actuals dat ei strusch pli el format 35mm ed in

Aertura dalla canorta d'affons LUMPAZI

niev indrez da projectar digital survarga ils mieds finanzials che stattan a disposiziun alla fundaziun. Cun ina presentaziun finala ed in aperto han ils amitgs dil kino engraziu alla grupp da project per siu engaschi duront biars onns. La grupp da kino ha surdau ina mesadad dil recav final al project MBARA OZIOMA e l'otra mesadad alla canorta d'affons LUMPAZI. Cordial engraziament!

Igl uost ha la canorta d'affons LUMPAZI aviert sias portas a Mustér. Per endrizzar las localitads ell'antieriura stampa han la Regiun Surselva, igl Agid svizzer da muntogna, la Fundaziun fondia e biaras ulteriuras organizaziuns e privats susteniu cun considerablas summas. Treis persunas da professiun – Lisa Giorgio sco menadra, Heike Kunze e Sandro Duque – tgiran ils biebein 20 affons duront l'jamna. Parzialmein vegnan ei susteni da duas tattas che fan lavur voluntaria. La capaciad dalla canorta vegn dapresent nezegiada per 2/3. Ella munglass denton vegnir occupada dapli tochen la fin digl onn da fatschenta per segirar in me-naschi economicamein stabil.

Cusseglieir naziunal Martin Candinas (dretg) cun hosps en las localitads dalla canorta d'affons

Alla fin in cordial engraziament alla suprastanza dalla pleiv, allas collaboraturas ed als varga 100 voluntaris ellas differentas gruppas da lavur ed els projects dalla fundaziun per lur engaschi e la buna collaboraziun en in clima aviert ed ordvart constructiv. Igl onn 2013 han els ed ellas prestau varga 7000 uras lavur cumina. Quei munta ina valur nunschazegiabla pil beinstar dalla societad e dalla veta sociala ella Cadi.

Medemamein in engraziem a tut ils fautors e sponsurs dalla fundaziun. Senza lur contribuziuns fuss tut quella lavur buca pusseivel. Da gronda impurtonza ein ils generus sustegns finanzials da vischnauncas e pleivs dalla Cadi per la lavur da giuventetgna, sco era las contribuziuns dallas Baselgias evangelicas-reformadas e catolicas, quellas dalla Regiun Surselva, dalla Fundaziun fondia e digl Agid svizzer da muntogna.

Biblioteca populara

Disponibladad e collaboraziun

La disponibladad da tuttas uras e las medias online seferman era buc avon las bibliotecas. Quei ein denter auter duas purschidas dil temps – ed ellas vegnan adina pli impurtontas. Aschia porscha la biblioteca populara dapi il december 2013 in niev survetsch a sia clientella. Grazia al sustegn finanziel dalla Banca Raiffeisen ha saviu vegnir acquistau ina scaffa da returnar medias, dalla quala ei vegn savens fatg diever. Returnar medias ei uss era pusseivel ordeifer il temps d'avertura. Primarmein vul la biblioteca denton carmalar sia clientella en biblioteca, offerend ad ella ina purschida da medias actuala ed interessanta. Puncts vul la biblioteca era far tier ils scolars e las scolas – cun Antolin, la plattafurma egl internet per promover la lectura. Antolin – far puncts cun leger. Varga 1 700 cudischs ein gia garni cul taccader d'Antolin e stattan a disposiziun als scolars e scolasts tier ils emprests da classa che s'augmentan cuntinuadamein – quei che legra zun fetg. Quell'offerta duei svegliar e promover il plascher e gust da leger. Engraziem fetg alla scola da Mustér ch'ella ha cumprau la licenza. Ed in cordial engraziament era per la buna collaboraziun cun tut las scolas, era ordeifer Mustér.

Onn da prelecziun europeic 2013

«Geschichten vorgelesen oder erzählt zu bekommen stimuliert die soziale und emotionale Entwicklung von Kindern und vermittelt ihnen Weltwissen. Regelmässiges Vorlesen – das zeigt eine Studie der PH Weingarten – motiviert auch ältere Schülerinnen und Schüler und verbessert ihre Lesekompetenz». (Dalla pagina d'internet digl Institut svizzer giuventetgna e medias.)

Era en biblioteca ha ei dau in fil tgietschen da historias duront igl entir onn.

Mars: Antoinette Quinter rauenta praulas russas duront l'occorrenza «Pastgas russas».

Settember: Duront l'jamna dallas bibliotecas viseta Justina Derungs, pedagoga da teater, cun siu automat da historias ils scolars primars da Mustér.

November: Il teater da casperets arva la tenda per ils affons da scoletta. Pia Solèr (Vrin) e Leo Tuor (Sumvitg) legian e raquentan a caschun dalla «Notg da raquents svizra» fatgs enconuschents e nunconuschents dalla veta si d'alp.

December: Las historias d'advent durant la fiera da Nadal lain tarlischar ils eglis dils numerus auditors pigns ed era pli gronds.

Mintga secund venderdis dil meins viseta la miur Mats ils affons pigns en biblioteca e raquenta historias.

<i>Cefras e fatgs</i>	2013	2012
Collecziun da medias	12 118	11 409
Novas medias	709	756
Emprests	15 393 (+559)	14 834
Novas entradas	38	53

In cordial engraziament mereta il team dalla biblioteca per sia collaboraziun engaschada e motivada. Las colluvertas ein adina puspei prontas da gidar a purtar novas ideas e midadas. In engraziament era alla cumissiun dalla biblioteca, all'administraziun communal ed al pedel Gion Zazzi per la buna collaboraziun. Medemamein in engraziel allas vischnancas

Notg da raquents cun Leo Tuor e Pia Solèr (da dretg)

da Tujetsch, Medel e Sumvitg per il sustegn finanziel dil menaschi bibliotecar. Tuts s'engaschan tenor lur pusseivladads per ils interess dalla biblioteca, ils quals vegnan la finala adabien a nosa populaziun ed als affons da scola dalla regiun.

Forum cultural internaziunal Mustér

Ina dallas differentas occurrenzas da sentupada e da cultura da minoritads linguisticas dall'Europa ch'il Forum cultural internaziunal Mustér (FCIM) organischa dapi la fundaziun igl onn 1999 ei stau las «Pastgas russas». Ils participonts dil cuors han decorau e mangleiau ils ovs da Pastgas e las «babuscas» en la galleria Rico de Castelberg cun l'artista Elena Morozova Scherer. La decoraziun dils ovs da Pastgas plein colurs e las «babuscas» avon igl altar ed en halla Cons han procurau per in bi aspect. Ils affons dil „Salid dil Segner“ han accumpignau en baselgia parochiala S. Gions a Mustér il chor «Weisse Nächte» e beneventau ils hosps cun ina canzun all'entschatta dil survetsch divin. Las cantaduras ed ils cantadurs dil chor «Weisse Nächte» cun sia dirigenta Jana Vassilenko han cantau canzuns ortodoxas e russas durant quei survetsch divin. La fiasta ha cuntinuau en halla Cons cun in gentar communabel cun spisas russas preparada entras il cuschinier Franz Gerth e sias gidontras e gidonters. Il «Duo Twoika» ha procurau per divertiment. Igl ei vegniu cantau, saltau, referiu da lur tiara, zambergiau e raquintau praulas russas. Cun la festividat tradiziunala «Maslenitza» avon halla Cons ei la fiasta vegnida terminada cun success.

Informaziuns detagliadas ein d'anflar sin la pagina d'internet www.forum-disentis.ch.

Festividat «Maslenitza» avon halla Cons

Activitad culturala

La veta da mintgadi ei puspei vegnida enrihida entras numerusas occurrenzas da tut gener. Igl ei vegniu organisau fiastas, dau concerts, fatg teater, organisau occurrenzas e purschii cuors. Buca d'emblidar ein secapescha tut las unius che porschan a lur commembers recreaziun, buna cumpignia, divertiment e bia plascher jamna per jamna – quei dat veta ed in bien spért da cuminonza. En quei connex in resentiu Dieus paghi a tut tgi che s'engascha per enrihir la veta culturala en nossa vischnaunca.

Center da sport e cultura

Il 2013 ein las lavurs pils indrezs ordaviert (plaz da ballapei, patinera, plazza da termagliar) e per las sanaziuns internas (scaldament e ventilaziun) dil Center da sport e cultura (CSC) finalmein vegnidas terminadas. Dil project «Sanaziun dils indrezs ordaviert» resta sulettamein la sanaziun dil plaz tgjetschen, quella vegn exequida la stad 2014. Per motivs da segirtad ha era l'illuminaziun dalla halla da tennis stuiu vegnir remplazzada immediatamein. Cun il di dallas portas aviartas ed ina fiasta d'inauguraziun ei la nova plazza da ballapei vegnida surdada ils 24 d'uost al menaschi dil Center da sport e cultura. Punct culminont da quei di ei il giug da ballapei cun anteriurs giugadurs da professiun dalla Tiaratudestga, dalla Svizra e cun politichers regionalis staus.

L'entschatta 2013 ha ina nova cumissiun da menaschi surpriu il tgamun dil Center da sport e cultura. Dalla nova cumissiun fan Roger Tuor (president), Alexi Monn (vicepresident ed actuar), Antonino Di Bella, Fabian Manetsch, Alfons Quinter ed Umberto Zanin (ex-officio sco meinafatschenta) part. En diesch

sedutas da cumissiun ed entginas el-las sutgruppas ein els sefatschenta da damondas quotidianas ed han fixau la strategia pils proxims onns.

Deplorablamein ei il svilup negativ dil turissem buca semidaus ed ha in ulterriur onn influenzau a moda meins buna il CSC. L'entschatta digl onn han per exempel gronds camps buca pli fatg diever dallas pusseivladads da star sur notg en nies center. Era il militar ei absents dapi tschun onns ed ina midada el senn positiv ei buca en veta. La consequenza ei ina digren considerabla dallas entradas sin quei sector. Era uonn dattan ils cuosts dil scladament en egl. Quels ein per in bionton sur la summa budgetada.

Positiv ein bein ils events pli gronds sco concerts da reputaziun naziunala, radunonzas da dimensiun regiunala ed auters arranschaments e fiastas da cultura e sport localas che han liug onn per onn els stabiliments da nies Center da sport e cultura. Denton era quels ein daventa pli scarts.

Nova strategia da reclama

La nova cumissiun da menaschi ha adattau la strategia da far reclama. Sper far la reclama usitada sco tarmetter fegls sgulonts en casadas, plazzar reklamas en gasettas regiunalas, gasettas dil fatg ed el Fegl ufficial dalla Surselva ha la cumissiun decidiu dad era nezegiar ils canals electronics sco facebook, twitter e da tarmetter 3-4 ga ad onn in newsletter ad abbonents

interessai. Quellas purschidas han anflau bia accoglientscha ed ein stadas in success cumplein.

Quen da menaschi 2013

Il quen da menaschi dil Center da sport e cultura 2013 siara cun in surpli d'expensas da frs. 198 631.97 tier ina sviulta da 1 015 906.67 francs. Las expensas ein vegnidas tenidas a mistregn, gie ein schizun pli bassas ch'el quen 2012 e preventiv 2013. Las entradas ein denton 60 000 francs sut quellas dil preventiv 2013 e per 100 000 francs sut quellas dil onn avon. La finamira primara ed incumbensa pigl avegnir ein aschia claras e ligiontas: Las entradas en tuts secturs, cunzun tier las hallas ed ils indrezs indoor ed outdoor, ston vegnir augmentadas. Quei vegn buca ad esser sempel ella situaziun turistica momentana en Surselva.

Sguard el futur

2014 ein investiziuns da varga ¼ milliun francs previdas per sanaziuns (duschas, tualettas, fatschadas). Deplorablamein resta nuot per novas attracziuns e purschidas. Da desister da novas purschidas en quei mument ei ina resca, surtut sche la tendenza negativa da pernottaziuns cuntinuescha sco ils davos onns. In radi da speranza ei segiramein che l'EX14 vegn pusei ad arver sias portas en nies center la fin d'october 2014.

En vesta a quellas aspectativas plitost negativas vegn la cumissiu da menaschi CSC a schar elaborar en concordanza cun la suprastanza communal in concept cumplessiv pil CSC. Quel duei cuntener sper las lavurs da sanaziun era perspectives pertuccont novas purschidas.

Cafetaria cun niev mobiliar

Plazza da termagliar

*Art agl ur digl ual a Clavaniev -
Rodas-mulin da Robert Caduff*

Sanadad

IL PROVEDIMENT DALLA SANADAD PER-SUNALA EN TUTTAS FASAS DALLA VETA, MO ERA IL PROVEDIMENT MEDICINAL EL VITG, ELLAS VISCHNAUCAS ED ELLA REGIUN OCCUPESCHAN NUS ADINA PUSPEI, SEIGI QUEI ENTRAS LAS NOVAS DEFINIZIUNS DALLAS CASSAS DA MALSAUNS, DILS SPITALS, SCO ERA ENTRAS IGL

AUGMENT DALLAS MALSOGNAS (CANCER, DEMENZ,..)

Cecilia Maissen-Desax, geraua sanadad

Il cussegl d'administrasiun dil Center da sanadad Sursassiala SA ha decidiu da scriver ina contribuziun communabla pils «Rapports da gestiun e quen per 2013» dallas vischnaucas da Disentis/Mustér, Medel/Lucmagn e Tujetsch.

Fundaziun Casa da tgira Surassiala

Il cussegl da fundaziun ha giu egl onn 2013 treis sesidas. Sper las fatschentas ordinarias, sco approbaziun dil quen annual ed il preventiv, ha el priu impurtontas decisius en connex cul provediment dils attempai en Sursassiala.

Naven digl'emprem da november 2013 ha il Center da sanadad Sursassiala SA surpriu il tgamun dalla Tgèsa S. Vigeli a Sedrun. Il cussegl da fundaziun ha era approbau il sboz per ina cunvegna pertuccont la surpigliada digl'entir menaschi dalla Tgèsa S. Vigeli per igl'emprem da schaner 2014 ed era ina cunvegna per la realisaziun d'in habitadi accumpignau en la vegliadetgna a Sedrun.

A mesa vesta vegn la Tgèsa S. Vigeli serrada ed ei vegn a dar per Sursassiala mo la casa da tgira a Disentis/Mustér. A caschun dalla radunonza da vischnaunca dils 10 da schaner 2014 han ils votants e las votantas da Tujetsch acceptau quei concept unanimein.

Nus essan perschua di da haver eligiu, en concordanza cun la suprastonza ed il cussegl da vischnaunca da Tujetsch sco era cun la regiun da planisaziun Sursassiala, in proceder futuristic.

Per la fin da matg ha la menadra dalla casa Rita Furger bandunau il menaschi. Il cussegl da fundaziun engrazia grondamein a Rita Furger per il grond engaschi els davos 18 onns.

Cun igl'emprem da zercladur ha il niev meinafatschenta dil Center da sanadad Sursassiala SA Ralf Kock entschiet la lavur.

Baselgia S. Gions e Casa da tgira Sursassiala (dretg)

La lavur vid il baghetg Casa da tgira Sursassiala

Il president dalla cumissiun da baghegiar, Dumeni Columberg, rapporta: «Per cletg eis ei stau pusseivel da far tetg aunc avon Nadal 2012. Aschia han las lavurs internas saviu entscheiver duront igl univern 2012/13. All'entschatta han ils cumpigliai sutschazegiau la complexitad d'in baghetg da tala dimensiun. Ina casa da tgira drova numnadamein bia installaziuns specialas ed enormas mesiras da segirtad, en special en cass d'in barschament. El medem mument eran in tschuppel firmas da different gener el baghetg. Perquei hai ei duvrau bia energia e gronda premura davart dils planisaders sco era da tuttas interpresas. Certs temps fuvan varga 60 persunas sil piazzal da lavur. Grazia alla buna coordinaziun ed alla strentga survigilonza ein las lavurs s'avanzadas fetg bein».

La renovaziun e construcziun nova ein vegnidas terminadas e semtgadas tenor termin. Ils 11 da fevrer 2014 han ils hosps ord ils provisoris: Claustra benedictina Disentis/Mustér e Tgasa Sontgaclau, Curaglia saviu retrer la nova casa tenor plan.

Il cussegl da fundaziun engrazia fetg alla cumissiun da baghegiar, als architects ed a tuttas interpresas cun lur collaboraturs per la gronda lavur prestada. In special engraziament s'auda alla cuminonza dils benedictins dalla claustra da Disentis/Mustér sco era alla vischnaunca da Medel/Lucmagn per il dretg da hospitalitad duront il temps da baghegiar e renovar.

menaschi dalla casa da tgira. Il cussegl d'administraziun ha giu 9 sesidas. Sco igl onn precedent ei il menaschi en dus provisoris staus fetg pretendius ed ha menau aunc inagada ad in surpli d'expensas, denton massivamein pli pigns ch'igl onn vargau.

Cun 42 plazzas da lavur, che vegnan repartidas sin 70 persunas, ei vegniu dau bien quita ella media da 42 hosps.

Dapi il november 2013 meina il Center da sanadad Sursassiala SA era la Tgèsa da tgira S.Vigeli a Sedrun. Per l'entschatta schaner 2014 ei il menaschi dalla Tgèsa S.Vigeli vegnius integras en quel dalla casa da tgira a Disentis/Mustér. A media vesta vegn la Tgèsa da tgira S.Vigeli serrada.

Engraziament

Duri Huonder, president dalla fundaziun Casa da tigr Sursassiala, e Peter Binz, president dil Center da sanadad Sursassiala SA, engrazian allas commembras ed als commembers dalla fundaziun, als commembers dalla cumissiun da menaschi e dil cussegl d'administraziun sco era allas collaboraturas/als collaboraturs sut la direcziun da Rita Furger (tochen ils 31 da matg 2013) ed a Ralf Kock (naven digl'emprem da zercladur 2013) da cor per l'excellent collaboraziun e per igl engaschi per nos hosps ella casa da tgira.

Allas autoritads ed alla entira populaziun engrazian els per la confidanza demussada ed il sustegn.

Ovras socialas

Susteniments publics

Las expensas per susteniments publics ein s'augmentadas igl onn 2013. Fertan ch'ils susteniments da burgheis en auters cantuns ein sereduci levamein, ein ils susteniments da persunas sesentas en vischnaunca s'augmentai considerablamein. Quellas expensas ein grev influenzablas, cunquei che mintga persuna svizra ha tenor la constituziun federala il dretg da prender en nosa tiara domicil en tgei liug ch'ella vul. La finamira aschibein dil survetsch social regional sco era digl uffeci social communal ei da reintegrar mintga persuna ch'ei avisada sin susteniment public en la veta professiunala. Gest tenor vegliadetgna e las relaziuns individualas dallas persunas pertuccadas ei quei buca adina sempel.

Ils cuosts nets per premias dalla cassa da malsauns buca incassablas ein igl onn 2013 legrevlamein s'eminui per varga la mesadad. Naven digl onn 2014 vegn la reducziun individuala dallas premias pagada allas assicuranzas da malsauns e buca pli allas persunas assicuradas. Aschia duei vegnir garantiu che la reducziun vegn duvrada mo per pagar las premias dalla cassa da malsauns.

Center da sanadad Sursassiala SA

Dapi il schaner meina il niev Center da sanadad Sursassiala SA, ina cumpleina (100%) societad affiliada, il

Post d'integrazin

Cun igl'emprem da mars 2013 ha Yvonne Maissen surpriu plein motivaziun l'incumbensa per l'integrazin en la vischnaunca da Mustér. Il pensum da lavur dil post munta a 15%. En ils'emprems meins da siu engaschament ha Yvonne Maissen empustiu contacts cun las persunas pertuccadas ed organisau igl atun 2013 in cuors da romontsch, il qual ei vegnius frequentaus da varga 30 persunas. L'entschatta 2014 suonda in cuors da tudestg.

In'ulteriura finamira dad Yvonne Maissen ei d'involver ils jasters en arranschaments che han liug a Mustér (p.ex. EX14 ni giubileum da 1400 onns Claustra Mustér). L'adresa da contact dil post d'integrazin secloma: integrazin@disentis.ch.

Yvonne Maissen, incumbensadra d'integrazin

procedura da contribuziun dalla Via Sogn Placi. Cuntinuaziun dil project per la sanaziun dalla Via Run.

- Accompignament dalle lavurs per la sanaziun dalla Via Sursilvana e finiziun dalle lavurs per la sanaziun dalla Via Lucmagn a Salaplauna.
- Differents projects per l'infrastructura turistica; denter auter era la procedura da baghegiar e sanaziun dalla senda Muot – Caischavedra.
- Accompignament dall'avertura zona da mistregn Pignola.
- Revisiun parziala dalla planisaziun locala en connex cun in regruppament da terren el rom dil plan da quartier Via Veglia.
- La procedura per la revisiun dil plan da quartier Acletta Sid pertuccont in niev concept da surbaghegiada per la parcella "Alvezza" ei vegnida instradada e sesanfla en sia fasa finala. Plinavon ha la suprastanza communal instradau la procedura per il plan da quartier Via Veglia ed il plan da quartier Center dil Vitg.
- La fusiun administrativa ed operativa dil menaschi tecnic ha saviu vegnir terminada. Impurtont ei d'anflar il dretg equilibr denter las prioritads ed enteifer tgei termin che las lavurs ein d'exequir.
- Sco usitau ha il Club da skis prestau lavur cumina cun preparar il trassé per la loipa Cadi. Plinavon han gruppas da giuventetgna prestau lavur cumina vid differentas sendas.
- En connex cun l'embellaziun dalla vischnaunca e dil vitg ha la suprastanza communal surdau in'incari-ca pertuccont la signalisaziun.

Construcziun

DACO SUSTEGN IL CANTUN E LA CONFEDERAZIUN IMPLONTS D'ENNEVAR E DA SKIS? FUSS EI BUCA PLI PRUDENT CH'IL MAUN PUBLIC SUSTENESS NOSSA HOTEL-LARIA E NIES COMMERCII? SCHE NOS HOTELS EIN RENOVAI ATTRACTIVAMEIN ED HAN INA BUNA PURSCHIDA, VEGNAN ILS HOSPS ELLAS REGIUNS ED ASCHIA DAT EI

AUTOMATICAMEIN FREQUENZAS PILS IMPLONTS DA SKIS.

STUESS LA VISCHNAUNCA DA MUSTÉR FORSA SCHIZUN FINANZIAR LA HOTEL-LARIA CUN CONTRIBUZIUNS A FONDS PERDU?

Iso Mazzetta, gerau baghegiar ed infrastruttura

PLI FAVOREVEL ED EFFICIENT CHE SEMIAR EL LONTAN EI, NEZEGIAR IGL AGEN POTENZIAL!

Ervin Maissen, menader digl uffeci da baghegiar e cau diils survetschs technics

All'instanza da baghegiar ei vegniu inoltrau igl onn 2013 158 (155) damondas da baghegiar. Da quellas ein 55 (77) suttamessas alla procedura ordinaria e 92 (78) tractadas sco annunzia. Ulteriuramein ei vegniu inoltrau 30 damondas da principi. En connex cun cuntravenziuns ha l'instanza da baghegiar instradau 12 proceduras.

Uffeci da baghegiar

Sper las lavurs usitadas ei il menader digl uffeci da baghegiar s'occupaus en special cun suandontas incaricas:

- Project ed introducziun dalla procedura da contribuziun Via Sogn Gions. Project e preparaziun dalla

Las consequenzas pertuccont l'approbaziun dall'iniziativa davart habitaziuns secundaras ein aunc adina presentas. Ils 22 da matg 2013 ha il Tribunal federal concediu all'unium Helvetia Nostra digl iniziant Franz Weber la legitimaziun da recuorer sco organizaziun. Plinavon ha la dertgira decidiu ch'igl artechel consti-

tuziunal approbaus ils 11 da mars 2012 seigi entraus immediat en vigur. En vesta dil dretg federal han pia tut ils projects che sesanflavan avon dertgira stuiu decider davart il diever dallas habitaziuns. Quei fatg ha giu per consequenza che tschun projects ein vegni retratgs resp. screts giu dalla dertgira. Pertuccont ils cass ch'eiin aunc pendants seprenta la situaziun sco suonda: In cass sesanfla tier l'instanza da baghegiar communal, quei project vegn surluvraus e duei vegnir realisaus sco baghetg cun habitaziuns primaras. Dus projects ha la dertgira reuniu tier in cass. Cheu ein ils patrums da baghegiar sedecidi da construir las habitaziuns sco habitaziuns primaras. Suententer che la damonda davart las habitaziuns secundaras ei ussa sclarida, sto la dertgira giudicar ils ulteriurs recuors che pertuccan ulteriuras damondas dil dretg da baghegiar. El cass «Crest Acletta» ei la fatschenta vegnida remessa alla Dertgira administrativa per nova tractaziun. Quellas proceduras giudizialas ein cumbinadas cun dabia lavur administrativa e cuosts pils pertuccai e vegnan aunc a fatschentar in mument la vischnaunca.

Plinavon ha l'instanza da baghegiar tractau 11 (12) damondas per reclamas ed inscripziuns e 30 (29) damondas da principi. Ultra da quei eis ei stau necessari d'introducir en 12 (8) cass proceduras da cuntravenziuns encunter las prescripziuns dalla lescha da baghegiar. Da quels cass ein dus aunc pendants. En 14 (17) sedutas dalla cumissiun da baghegiar ein 183 (222) tractandas vegnidas deliberadas. Igl uffeci da baghegiar ha collaudau 31 (21) baghetg. Sper las fatschentas da baghegiar ha igl uffeci da baghegiar

preparau 28 (57) fatschentas per la suprastanza communal. La direcziun ha tractau 109 fatschentas che pertuccan directamein igl uffeci da baghegiar.

Planisaziun locala

Enconuschentamein ha la Regenza approbau ils 4 da settember 2012, cun excepziun dalla zona speciala Disentiserhof, la revisiun dalla planisaziun locala e la lescha da baghegiar. La midada dalla zona speciala Disentiserhof ei aunc adina pendent. El rom d'in project per la revisiun dalla planisaziun locala vegn actualamein il project per ennevar il territori da skis preexaminaus entras las autoritads cantunales. Ils 6 da november 2013 ha igl uffeci pil svilup dil territori confirmau l'introducziun dalla procedura da preexaminaziun. Tenor art. 12 al. 3 dalla lescha davart la planisaziun dil cantun Grischun ha quella procedura dad esser terminada entochen sil pli tard ils 6 d'avrel 2014. Silsuenter suonda la procedura d'approbaziun en vischnaunca.

Ulteriurs projects en connex cun la planisaziun locala ei l'adattaziun dil cunfin dalla zona da baghegiar el rom dil plan da quartier Via Veglia. Il mars 2013 ha la cumissiun da prighel surdau alla vischnaunca ils novs plans cun ils cunfins novs dallas zonas da prighel. Sper il prighel da lavinas risguardan las novas zonas da prighel era il prighel entras l'aua. Las novas zonas da prighel ein cun la proxima revisiun dalla planisaziun locala da surprender el plan da zonas.

La cussegliazion da baghegiar cun prof. Christian Wagner ei secumprovada ed il memorandum da baghegiar ha anflau interess sin palancau nazional. Ils inte-

ress privats ed igl interess public davart damondas da formaziun secumportan buca adina in cun l'auter. Leu nua ch'il discuors ei pusseivels eis ei per regla pusseivel d'anflar bunas sliigiaziuns en favur dil patrun sco era dall'interessenza publica. Communablamein cun il cussegliaader da baghegiar ei vegniu luvrau vid la completaziun dil memorandum en quels loghens nua che quei ei aunc buca succediu.

La planisaziun locala vegn influenzada pli e pli entras il dretg surordinau. Aschia vegn la lescha federala davart il svilup dil territori, approbada dil pievel ils 3 da mars 2013, ad haver consequenzas massivas pil svilup dallas zonas da baghegiar en vischnaunca. Era la planisaziun directiva da cantun e regiun vegnan ad influenzar nies svilup. La vischnaunca mo era tuttas persunas involvidas ein envidadas da far diever da lur dretg da concedisiun en connex cun las proceduras che succedan sin palancau cantunal e communal. Quellas decisiuns ein ligiontas per la planisaziun locala e nies svilup. Las zonas per la protecciun dalla cuntrada e dalla natira san haver consequenzas remarcablas.

Il plan da quartier Acletta Sid ei staus publicaus. En connex cul rapport digl uffeci funsil vegn ei ad esser necessari da far entginas purificaziuns. Ulteriuramein ha la suprastanza communal instradau las proceduras pils plans da quartier Via Veglia e Center dil Vitg. Plinavon ei vegniu preparau l'introducziun dalla procedura per ina revisiun dil plan da quartier Chischliun. Cheu va ei specialmein per anflar ina clav per la repartiziun dils cuosts per il survetsch d'unviern ed il manteniment dallas differentas vias eifer igl intsches da Chischliun e Sontget.

Straduns e vias cantunals

Igl onn 2013 ha igl uffeci da construcziun bassa impundiu considerabels mieds alla sanaziun dils straduns cantunals en vischnaunca.

Via Sursilvana: Igl atun 2013 ha il cantun saviu terminar la construcziun spira e la cuvrada purtonta en connex cun la sanaziun dalla Via Sursilvana. El decuors dalla primavera/stad 2014 eis ei previu da terminar las lavurs vid la via cun la realisaziun dalla cuvrada fina.

Ulteriuramein cuoran lavurs da preparaziun en connex cun la sanaziun dil stradun denter Sumvitg e Mustér. Pigl onn 2014 eis ei previu da sanar la Punt Stalusa.

Via Lucmagn: Il program d'investiziun pils onns 2013 – 2016 preveda la sanaziun dil stradun dil Lucmagn entochen alla punt da Fontanivas. El decuors digl onn 2013 ha il cantun terminau la sanaziun dil stradun sil tschancun da Salaplauna. En connex cun ina surbaghegiada che cunfinescha directamein cun la Via Lucmagn eis ei era previu da sanar la via cantunala ed il

passapei. Quellas lavurs vegnan coordinadas entras il cantun. La realisaziun ei dependenta dalla surbaghegiada privata.

Plinavon eis ei previu da cuntinuar igl onn 2014 cun la sanaziun dil stradun naven da Fontanivas enviers Curaglia.

Via Cavardiras: Avon tschun onns ha il cantun declarau ch'el seigi promts da far remeduras da quella via. Per evitar investiziuns fallidas, ha il cantun schau elaborar in project. La stad vargada ei la via a Carcarola sil tschancun Via Veier entochen alla sbuccada dalla Via Raveras vegnida sanada. El decuors dalla primavera/stad 2014 eis ei previu da realisar sin quei tschancun la cuvrada fina. En quei connex ha la vischnaunca realisau ina part dalla canalisaziun per la deflussiun dalla Via Cavardiras e dalla Via Sursilvana, sco era pils quartiers da Sontget, Chischliun e Scaletta.

Via Pardomat: Il cantun realisescha la sanaziun dalla via el decuors dils onns 2014 entochen 2016. L'entschatta ei prevedida ils 22 d'avrel 2014.

Mumpé Medel: La sanaziun da quella via fuss urgenta. Per motivs finanziaus ei la sanaziun vegnida spustada. A vesta dalla nova repartiziun dallas incaricas denter vischnauncas e cantun ei il cantun sedecidiu da spustar per in temps la sanaziun dalla via. Cun la sanaziun da quella via eis ei era necessari da realisar in concept per la dismessa dallas auas piarsas a Mumpé Medel. Igl intent ei da saver descargar il pumpadi a Fontanivas sco era la serenera a Raveras dall'aua da plievgia.

Vias communalas

Manteniment: La situaziun dallas vias communalas ei vinavon munglusa e sesanfla per part en in stan miserabel. Il program d'investiziun preveda pils onns proxims grondas investiziuns el manteniment dallas vias. La suprastanza communal ha incaricau il biro d'inschignier Lutz, Schmid da Cuera d'inventarisar las vias communalas sco era il basegn d'investiziun. Il sboz preveda per ils proxims 20 onns cuosts d'investiziun da 10 tochen 12 milliuns francs per la sanaziun ed il manteniment dallas vias communalas enteifer il territori da baghegiar. Leu nua ch'il manteniment e las investiziuns vegnan tralascadas vegnan quels cuosts a s'augmentar da maniera progressiva. Cun spustar las investiziuns vegnan ils problems finanziaus a s'augmentar.

Via da rimnada Run: La Via Run e la Via Funs-Dado ston vegnir sanadas urgentamein. L'incarica da projectaziun ei vegnida surdada. Muort las surbaghegiadas ch'ei previstas a Latis ei il decuors dallas lavurs da preparaziun vegnius frenaus. Pigl onn 2014 eis ei previu d'instradar la procedura da contribuziun. Il program d'investiziun preveda la sanaziun dalla Via Run ils onns 2016/17.

Via Sogn Placi: En connex cun la sanaziun dalla Via Sursilvana fa ei senn da cumbinar la sanaziun dalla Via Sogn Placi, la quala sesanfla medemamein en in fetg schliet stan. La procedura da contribuziun ei vegnida instradada. Aschinavon che la procedura sespleiga tenor termin, vegnan las lavurs exequidas el decuors digl atun 2014.

Via Sogn Gions: La construcziun dalla casa da tgira nova ei finida, aschia ch'ins sa realisar la sanaziun dalla via. Actualmeins cuora la procedura da contribuziun. Ulteriuramein ei la procedura da baghegiar vegnida instradada. Aschinavon che la procedura da contribuziun vegn approbada, ei previu d'entscheiver cun las lavurs da construcziun la secunda mesadad dil meins d'uost 2014.

Via Sogn Gions

Via Cons: Cheu exista in project digl onn 2006. Quei project ei a vesta dall'erecziun dalla casa da tgira vegnius sistius. La Via Cons ha obteniu ina sanaziun cosmetica che ha gia pitu fermamein. Ils problems cun la deflussiun che tangheschan era il tgierp dalla via san vegnir sligai mo en connex cun ina sanaziun

dalla via. La sanaziun da quella via ei tenor program d'investiziun previda naven digl onn 2018.

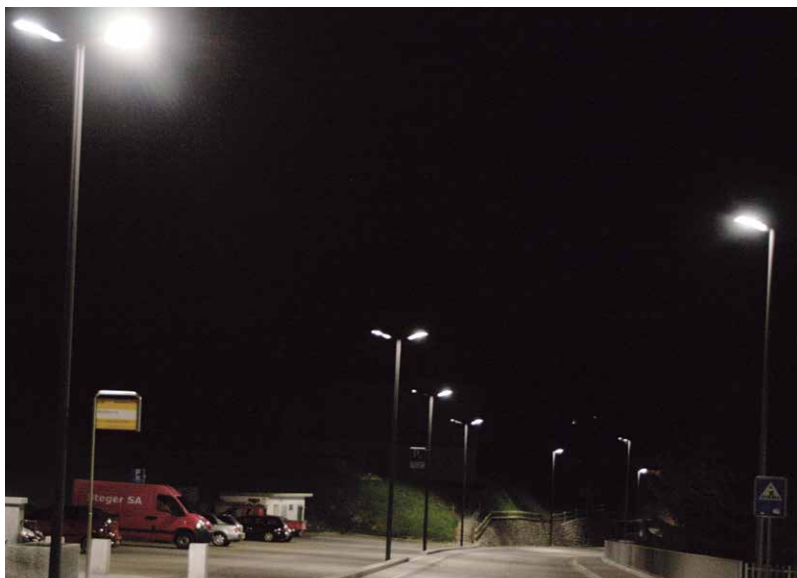
Illuminaziun publica: Per las Vias Faltscharidas e la part nova dalla Via Sursilvana han ins installau l'illuminaziun tenor la tecnologia nova da LED. La Repower ei vegnida incaricada da presentar ina cumparegliaziun da cuosts risguardond investiziun previdas en novs mieds d'illuminaziun ed il respargn da cuosts en connex cun la reducziun dil consum d'energia resp. il potenzial che sedat per las amortisaziuns. En connex cun la sanaziun dallas vias eis ei era previu da remplazzar l'illuminaziun publica e d'equipar quellas vias cun la tecnologia nova. Quella tecnologia lubescha era d'installar sistems da reducir (dimmen) el decuors dalla notg. El decuors dils onns 2013/14 vegn la Repower ad installar dumbraders d'energia. El futur vegn ins pia a pagar l'energia tenor il consum effectiv e buca tenor la prestaziun dil pér da cazzola.

Parcadi Claustra: A vesta dallas decisiuns pridias en connex cun la sanaziun da quei parcadi vegn la suprazion communal a serestrenscher sin las lavurs las pli minimalas.

Sendas

Sutpassadi Chischliun: Actualmeins cuoran las preparativas per la realisaziun dil sutpassadi. Quel duess vegnir realisaus ensemen cun la Viafier retica el decuors digl atun 2014. Quei sutpassadi ei necessaris, cun quei che la confederaziun previda dad allontanar sutpassadis prigulus.

Senda Muot – Caischavedra: El rom d'ina procedura da baghegiar ha il cantun lubiu la sanaziun dalla senda naven da Muot a Caischavedra. Las lavurs vegnan terminadas la primavera 2014. Cun quella sanaziun duei la purschida actuala da stad ed unviern pils pedunzs vegnir meglierada.

Nova illuminaziun alla
Via Sursilvana ed al Parcadi Claustra

Embellaziun, informaziun e signalisaziun

El decuors dalla stad 2013 ha la suprastanza communal surdau a Signaletica, Werner Egli l'incarica da sviluppar in project d'embellaziun, signalisaziun ed informaziun. Il concept ei avon maun. Actualmein ein ins lundervi da preparar la realisaziun dalla colligiaziun dalla staziun entochen agl areal claustral.

davart il credit da baghegiar sto succeder entochen alla fin digl onn 2015. Per Pardomat ein ils termins vegni fixai sin la fin digl onn 2022, resp. 2019. Aschinavon ch'ils termins decretai entras la Regenza vegnan buca observai, eis ei el cass da Cavardiras naven digl 1. da schaner 2016 resp. digl 1. da schaner 2018 e per Pardomat naven digl 1. da schaner 2020 resp. digl 1. da schaner 2023 scumnadau da conceder lubientschas da baghegiar per baghetgs novs resp. per sanaziuns da baghetgs che han per consequenza che la producziun d'aua tschuffa s'augmenta.

A Madernal vegn la situaziun actuala tolerada. Aschinavon ch'ei vegn construui in baghetg niev ni ch'ei succeda ina sanaziun d'in baghetg cun consequenza pertuccont quantum d'aua tschuffa, sto medemmein vegnir realisau ina serenera per Madernal. El rom dil program d'investiziun eis ei necessari da risguardar ils termins disponi entras la Regenza.

Canalisaziun

La colligiaziun da Mumpé Medel cun la serenera a Raveras ei vegnida collaudada en preschientscha digl uffeci per la natira ed igl ambient. Il cantun ha pagau la contribuziun cantunala da frs. 65 913.-. Igl uffeci cantunal da construcziun bassa veva giu previu da sanar igl onn 2012 la cuvrida dalla via da colligiaziun a Mumpé Medel. Las retschercas en connex cun la deflussiun, specialmein la separaziun dallas auas, han mussau ch'igl ei necessari da realisar in project per la sanaziun dalla via incl. la deflussiun e la separaziun dallas auas piarsas a Mumpé Medel. Per quei motiv ei la sanaziun dalla via vegnida spustada.

Il project per l'avertura dalla zona da mistregn a Pignola ei pli u meins realisau.

Ambient

IL CARSTGAUN HA DUAS UREGLIAS ED INA BUCCA, SINAQUEI CH'EL TEIDLI DAPLI CHE DISCUORI.

Roger Tuor, gerau ambient e segirtad

Plan general da drenascha (GEP)

Ils 2 da fenadur 2014 ha la Regenza dil cantun Grischun fixau termins ligionts per la realisaziun dalla purificaziun dall'aua per las fracziuns da Madernal, Pardomat e Cavardiras. Per la fracziun da Cavardiras ei la serenera da realisar entochen la fin 2017. Il conclus

TIER IGL UFFECI PER LA NATIRA ED IGL AMBIENT SEMIDAN LAS PRETENSIONS E NOVAS LESCHAS ADINA PUSPEI. ASCHIA VEGNAN SANAZIUNS ED INVESTIZIUNS ADINA AD ESSER IN TEMA. QUELLAS PROVOCAZIUNS CASCHUNAN INA FETG VARIONTA ED INTERESSANTA LAVUR PER TUTS PERTUCCAI E DAT LAVUR EN NOSSA REGIUN.

Aluis Cabernard, causerenera

Igl onn 2012 ha la suprastanza communal approbau il plan da quartier Vitget Crestas al Crest d'Acletta. La surbaghegiada ei vegnida lubida la fin december 2012. Il project vegn actualmein giudicaus dalla Dertgira administrativa. Aschinavon che la vischnaunca e las pendicularas survegnan dretg avon dertgira e la surbaghegiada vegn realisada, eis ei necessari da realisar la colligiaziun cun la canalisaziun publica sco era la separaziun dallas auas dil quartier Acletta Sid e dil

niev quartier al Vitget Crestas. La canalisaziun Acletta Sid ei gia oz surcargada pertuccont l'aua da plievgia. Independentamein dalla surbaghegiada Vitget Crestas vegn ei ad esser necessari da construir ina canalisaziun d'aua schubra per menar quella egl ual d'Acletta.

Il project per la sanaziun dalla canalisaziun d'aua tschuffa sco era la separaziun dall'aua da plievgia pils quartiers Sontget, Chischliun e Scaletta ei avon maun. La realisaziun da quei project che preveda in descargament dalla serenera vegn exequius.

In'ulteriu project ei la dislocaziun e sanaziun dalla canalisaziun a Raveras sil tschancun Casa Spescha entochen e cun la surbaghegiada Langini. Quei project duei vegnir realisau da cuminonza cugl uffeci da construcziun bassa e la surbaghegiada nova preveda sin parcella 809. Apparentamein ei la realisaziun dalla surbaghegiada s'entardada, aschia ch'igl ei buca segir cura ch'il descargament dalla canalisaziun sa succeder.

Tenor las retschercas dil plan general da drenascha GEP eis ei da quintar els proxims 10 onns cun investiziuns da frs. 1 500 000.-. En quella summa ei denton buca cunteniu cuosts d'investiziun en connex cun ina proxima sanaziun dalla serenera a Raveras, sco era buca ils cuosts che seresultan en cumbinaziun cun la sanaziun dallas vias.

Serenera

Igl onn 2013 ha la suprastanza communal surdau l'incarica da realisar in studi davart il stan actual dalla serenera Raveras. Quei studi vegn a mussar tgei investiziuns che spetgan nus ils proxims 10-15 onns. Era duess vegnir demussau co l'aua da menaschi che de-

Ruttadira d'ina lingia d'aua alla serenera

riva dil pretractament dil scharun dalla Sennaria Sur-selva sa vegnir tractada il pli efficient.

La serenera principala funcziunescha bein e las pretensiuns digl uffeci per la natira ed igl ambient vegnan ademplitas. Las revisiuns e reparaturas vid la serenera e ses indrezs corrispundan pressapauc a quellas dils davos onns. Era la serenera a Disla ademplescha las pretensiuns ed ha funcziunau senza gronds incaps.

Il pumpadi Fontanivas ei dapi 10 onns en funcziun. El decuors digl onn 2013 ei perquei ina revisiun totala dallas quater pumpas stada necessaria. Ils pumpadis dallas zonas da mistrgen a Plaun da Diras/Pignola e Raveras lavuran bein.

Camion cun indrez da pressegjar gliet

Dismessa da rumien

Igl onn da gestiun ein las suandontas muldas vegnidas emplenidas:

87 (81) cun rufids blocconts e lenna, 17 (14) cun fier, 20 (20) cun cartun e 593 (521) buots curdem da cucina. Quels quantums muossan ch'ei va bein cun nossa societad. Ils volumens s'augmentan dad onn tier onn. Adina ei la vischnaunca vidlunder da tscher-car sligiazions co optimar la dismessa da rumians. Aschia ein ins alla tscherca d'ina sligiazion da rimnar e dismettar separadamein il plastic. Schegie ch'ei tuna magari auter, dat ei pil mument aunc neginas sligiazions che san vegnir commercialisadas. La confederaziun recamonda allas vischnauncas da spitgar cun investiziuns sin quei sector. Senza la pressa per rufids blocconts fuss il diember da muldas ch'ei vegnius svidaus a Rueun s'augmentaus aunc pli fetg.

Material da scavament

Actualmeins dispona la vischnaunca buca d'ina deponia per material da scavament. Ina lubientscha per ina nova deponia ei strusch pli pusseviva. La damonda per endrizzar ina deponia da dimensiun pli pintga a Raviil ha fatg naufragi. La deponia a Turatscha ei serrada. Aschinavon ch'il spazi explotau lubescha ei, exista la pussevividad da deponer material a Sogn Placi ella de-

ponia dalla firma Berther Bau und Industrie AG. Igl ulteriur material sto vegnir deponius sin deponias ordeifer la vischnaunca. El rom dalla planisaziun directiva ha la suprastanza communal fatg attents a quella problematica. Ei para denton che cantun e regiun hagien in pign sensori per il basegns da deponias decentralisadas.

Santeri

Igl onn 2013 ein dils 11 (17) defuncts, 2 (3) vegni satrai ella partiziun dallas urnas, 2 (5) urnas en fossas existentas e 7 (5) baras en fossas novas. Pigl onn 2014 vegn ei ad esser pusseivel da slijar in sectur da fossas suenter ch'il temps da ruaus ei spiraus.

Malauras

Igl onn 2013 ei la vischnaunca stada preservada da pli grondas malauras. Tuttina eis ei cun caschun d'uradis e stempraus necessari da dar atenziun speciala a singuls dutgs ed uals - Val Magriel, Acletta, Clavianev, Val Lumpegna/Stalusa – che caschunan da temps en temps donns vid sendas e vias. Aschia eis ei era 2013 stau necessari da refer entgins donns sco p.ex. pliras gadas la punt sul Rein a Fontanivas. En connex cun las mesiras da recumpensaziun dall'Ovra Russein vegn ei ad esser pusseivel da procurar per ina migliur da pli liung cuoz.

Economia

LA NOVA LESCHA D'AGRICOLTURA PRETENDA IN AUTER PATERTGAR DALL'ENTIRA POPULAZIUN. L'IMPURTONZA DALLA LAVUR DIL PUR CRESCHA, DAMAI CHE LA QUALITAD ECOLOGICA DALLA NATIRA CLOMA AD INA NOVA TENUTA DA CULTIVAR DAPLI SURFATSCHA, DAPLI FLURS E

PASTIRAS E MANTENER BIOTOPS E MIRS SCHETGS.

LA MEGLIERAZIUN CH'EI INSTRADADA EI IN IMPURTONT PASS EN QUELLA DIRECZIUN. NUS STUEIN FAR TUTS SFORZS DA REALISAR QUELLA.

Cecilia Maissen-Desax, geraua agricultura

Meglieraziun funsila

Il secund pass dil project «meglieraziun funsila» ei vegnius realisau egl onn 2013 e quei suenter ch'ils sclariments necessari ein vegni terminai tochen alla fin digl onn 2012. En varga nov sentupadas ha la cummissiun da meglieraziun funsila, ensemen cugl uffeci d'agricultura e geoinformaziun dil cantun, priu investa dallas protestas pertuccont territoris da consultaziun e quei mintgamai el liug. Davart differentas protestas ha ins saviu secunvegnir. Contas che vegnan aunc

retratgas ei buca enconuscent, cun quei ch'ellas ein vegnidadas inoltradas al departament cantunal. La lavur che vegn continuada primavera 2014 duei esser alla fin sin miez digl onn per saver cuntinuar sco planisau, pertgei l'impurtonza pil futur dall'agricultura, mo era per in saun svilup dall'entira economia e dil turissem da nosa vischnaunca, ei aunc carschida. Lein sperar che l'arrundaziun da terren promovi sauns menaschis purils e risguardi era ils auters interess comunals (p.ex. forestalesser, colligiazioni dils vischinadis) e dil turissem.

Entras il niev directori che ha dau l'entschatta dil niev sistem operativ ei il di da tagl sesplegus uonn en ina fuorma da passarella/midada. Vinavon han ils purs e las puras indicau da niev lur menaschis culs animals e las parcelas che vegnan cultivadas per survegnir las subvenziuns previdas.

La digitalisaziun dallas surfatschas utilisadas dall'agricultura (LWN) ei aunc buca obligonta. Entras la nova lescha d'agricultura ed il niev sistem da subvenziun (surfatschas cultivadas e buca pli envernontas) vegnan las puras ed ils purs a stuer indicar aunc pli exact la surfatscha dallas parcelas cultivadas. Independent dalla obligaziun ha il cantun gia reagau en quella direcziun, quei che vegn a succeder els proxims meins.

Project ecologic ni da colligiazioni

Cul biro Atragene, menaus da signur Peter Weidmann e signura Daniela Lemp, han ils pli biars purs en vischnaunca fatg different contracts da cultivaziun per cumpleina cuntentientscha da tuts pertuccai. In bien pass en direcziun dallas novas pretensiuns dalla nova lescha d'agricultura.

Concept da qualitat

Il cantun ha incaricau differentas gruppas da project per quei niev concept. Entras l'Uniun purila sursilvana sut la direcziun da signur Curdin Capeder, ensemen cun il biro d'ecologia Camenisch Zahner, ei era la Cadi seprofundada en quella lavur. Las vischnauncas han luvrau mintgamai en gruppas ed il davos inoltrau in

concept communabel. Pil mument spetgan ils responsabels aunc las indicaziuns dils resultats da quella lavur cantunala.

Center sursilvan d'agricultura

Il saver fitgar pli e pli profundas ragischs dil Center sursilvan d'agricultura (CSA) ei per Sursassiala ed en special era per la vischnaunca da Mustér da gronda impurtonza. Cun differents cuors e differents occurrenz dat ei adina puspei interessantas sentupadas el center d'agricultura. In eveniment special per pign e grond ei segirafranc la scargada dallas nuorsas cun ina fiera da products dils differents beins purils.

En vesta als problems finanziaus ha la Sennaria Surselva SA stuiu encurir in niev partenari per saver surviver en ina buna fuorma. Nus essan perschuidi dil success cun il niev interprendider Bergsenn AG. Grazia allas bunas pusseivladads da vendita ein las premisas optimalas. Igl appel va a nus tuts da propagar e sustener la sennaria cun furnir il latg e cun cumprar ils products en sia stizun, en special il caschiel da muntogna e las specialitads (caura e nuorsa).

Ei drova la perschasiun e la voluntad dils indigens da vuler mantener quellas purschidas unicas per nus, per la regiun e pil turissem. La suprastanza communal ha susteniu e sustegn vinavon, tenor sias pusseivladads, quellas activitads che arvan perspectives per in center da muntada regionala pertuccont l'agricultura ed il turissem.

Tschaler da caschiel dalla Sennaria Surselva SA

Menaschi tecnic

ONN PER ONN FUORMA IN NI L'AUTER
EVENTIMENT DA NATIRA NOSSA CUNTRA-
DA DANOVAMEIN. ILS «DONNS» VID LA
NATIRA PORSCHAN INA SCHANZA PER
NOVA VETA. MINTGA NODA SEMEDEGHE-
SCHA CUL TEMPS, TGEININAS DILTUT ED
AUTRAS PER PART.

Simon Cathomen, selvicultur e cau dil menaschi tecnic

La lavur quotidiana

Igl onn da rapport 2013 ei staus in onn fetg variant. Igl unviern ei staus moderaus. Ils 20 d'avrel ha ei dau biebein 80 cm neiv bletscha el vitg da Mustér. A quella immensa peisa han biars pégn buca pudiu resister ed ein sederschi. 3 670 m³ lenna ein stai per tiara els uauls da schurmetg. Per evitar donns secundars entras il bau-scorsa ei quella lenna vegnida luvrada si ton pli spert e transportada per gronda part cul helicopter ord ils uauls.

Mutaziuns da persunal: Cun la fin mars 2013 ei il coluvrer Josef Lutz ius en pensiun. El ei staus 24 onns emploiau tier la vischnaunca. Grond engraziament per siu engaschi e vinavon buna sanadad. Sco capoluvrer dil menaschi tecnic ei Simon Beer da Rueras vegnius eligius. El ha entschiet siu engaschi l'entschatta october 2013. Simon Beer ha giu fatg igl emprendissadi da bostger tier la vischnaunca da Mustér igl onn 1991. Il colluvrer Sep Antoni Schuoler ha surpriu naven digl emprendem da mars 2013 la funcziun da meinagrappa stradal tiel menaschi tecnic. Sco luvrer d'uaul ei Roger Lutz vegnius eligius. El ha gia absolviu el decuors digl onn 2013 ils cuors necessaris da pinar lenna sco era da luvrar cun sugas. Martin Lustenberger ha abdicau la piazza e bandunau la vischnaunca da Mustér la stad vargada. El ha luvrau treis onns sco bostger tier il menaschi tecnic. Sco successur ei nies anteriur emprendist Adrian Huonder vegnius eligius. In pensum special dad Adrian Huonder ei la scolaziun da nies niev emprendist Silvan Cathomen da Schlans che ha entschiet igl emprendissadi da bostger il fenadur. Curdin Condrau da Mustér absolve naven dalla stad 2013 in practicum dad in onn tiel menaschi tecnic per imprendender d'enconuscher las lavurs d'uaul. Curdin Condrau ei sedecidiu da far la scolaziun forestala a Zollikofen. Per entrar ella scola ei in practicum d'uaul tier in menaschi forestal necessaris.

Plantaziuns: El decuors digl onn da gestiun ei vegniu plantau 3'600 plontinas, da quei 2'800 plontinas da pégn ella Val Clavianev. Els uauls da Sonduritg, Runfoppa, Marietta e Val Mala ei vegniu plantau larischs e viaza. A Crestas ei la gronda seiv entuorn la plon-

taziun vegnida allontanada cun agid dallas scolas, dalla gruppa SILVIVA, dil project d'ual da muntogna, dall'uniun da catschadurs, dil schurmetg civil e dil menaschi tecnic.

Raccolta da lenna: Duront igl onn da gestiun ei vegniu raccoltau 4'051 m³ lenna, la gronda part ei lenna derschida dalla neiv dils 20 d'avrel 2013. Tagls da lenna per la tgira d'ual da schurmetg ein vegni exequi silla Fuortga e sper ils uals d'Acletta e Clavaniev. Entgins pigns tagls da lenna da segirtad ein vegni fatgs per liung dalla senda da Muot – Caischavedra, sper la Viafier Matterhorn - Gotthard e per liung dil stradun cantunal.

Fiera da lenna: Ils prezis da lenna da diever ein stai egl onn da rapport vinavon sin in bass nivel. La lenna da diever ei vegnida vendida per la gronda part ell'Italia. Quella ei vegnida vendida ella media per frs. 88.– /m³. Lenna da stialas ha purtau in recav da frs. 26.– /m³ e quella da brisch frs. 35.– /m³.

Projects: A Runtget (Cavardiras) ein las lavurs da segirar la bova digl onn vargau vegnidadas finidas. Gest sur la bova silla via d'ual da Caischavedra ei vegniu slargau in tschancun fetg stretg cun rinforzar il mir da sustegn.

Transport da lenna cun suga silla Fuortga

Transport da lenna a Clavaniev

Ella Val Clavaniev ha entras il menaschi tecnic saviu vegnir baghegiu las davosas lavineras temporaras (164 m lunghezia) da lenn previdas el project current.

La staziun IMIS Lumpegna ei in impurtont stabiliment per giudicar il prighel da lavinas. Il servis annual ei vegnius exequius entras la fatschenta incaricada digl institut da lavinas a Tavau.

Projects collectivs e tgira digl uaul giuven: Il credit concedius ei vegnius strihaus per biebein frs. 80 000.- entras il cantun suenter ils donns d'ual dalla primavera. Aschia ha ina gronda part dallas lavurs previdas buca saviu vegnir exequida uonn. Tgiras d'ual giuven ein succedidas els uauls da Muntatsch, Ruinas, Turtengia, Val Mala, Cavorgia, Cresta da Cots ed els uauls da Runfoppa.

Las investiziuns forestalas muntan igl onn da gestiun à frs. 560 322.50. Ellas vegnan finanziadas ella media per 84.6% entras contribuziuns cantunales e federalas, aschia ch'ei resta per la vischnaunca in importo da frs. 86 198.05.

In sguard el futur

Val Clavaniev: Pigi onn proxim ei previu da replantar plontinas da pégn ella Val Clavaniev el territori surbaghegiu cun lavineras e da sanar entgins fundaments da betun da lavineras existentas.

Vias d'uaul: Segironza e manteniment dall'infrastructura forestala ein previ pertuccont la via Run, via Cavorgia e la via da Plaun Menisch.

Tagls da lenna: Igl ei da quintar cun donns secundars dil bau-scorsa, quei ch'ei fetg dependent dall'aura. Tagls da lenna ein previ ella Val Miez egl uaul Run, a Runfoppa, Cumiera, Sonduritg e sur Acletta.

Tgira d'uaul giuven: Egl uaul da Runfoppa, egl uaul Run ed a Clavadials ei previu ina tgira. En differents loghens ei previu d'ereger seivs e plantar larischs e viaza per promover la diversidad en nos uauls.

Finanzas

Danovamein in bien quen

Grazia ad in bien onn hidrologic (tscheins d'aua, entradas dall'energia da participaziun e concessiun), entradas da taglia stabilas, entginas entradas supplementaras (refinanziaziun posteriura infrastructura turistica, concessiun Ovr Russein SA), pli paucas expensas che budgetau, oravontut tier las spartas administraziun generala, sanadad e traffic, siara il quen 2013 cun in fetg bien cash-flow da 2.7 milliuns francs ed in surpli d'entradas avon amortisaziuns supplementaras da frs. 2'136'134. Per quei motiv eis ei indicau da far amortisaziuns supplementaras ella dimensiun da biebein 2 milliuns francs.

Podest panoramic sil piazzal dall'Ovra Russein SA

Alzament dil mir da fermada a Barcuns

Il quen current 2013 siara cun expensas da frs. 14'735'969 (onn 2012: frs. 20'074'246, preventiv 2013: frs. 13'322'600) ed entradas da frs. 14'821'134 (onn 2012: frs. 20'225'744, preventiv 2013: frs. 12'779'700). Las amortisaziuns totalas importan frs. 2'902'069 (onn 2012: frs. 5'613'932, preventiv 2013: frs. 1'209'100). Da quei resulta in mudest avanzament da frs. 85'165 e sco gia ils onns vargai la pusseivladad da liquidar entginas pendenzas finanzialas.

Il quen d'investiziun siara cun expensas da frs. 2'621'684 (onn 2012: frs. 7'179'444; preventiv 2013: frs. 3'927'800) ed entradas da frs. 671'173 (onn 2012: frs. 1'601'039; preventiv 2013: frs. 591'600), pia investiziuns nettas da frs. 1'950'511 (onn 2012: frs. 5'578'405; preventiv 2013: frs. 3'336'200). Las investiziuns ein pli bassas che budgetau, damai che differents investiziuns previdas sco p.ex. sanaziun plazza da tutt'aura el CSC, canalisaziun Acletta Sid, deponias, senda Salaplauna, Ovra Acletta ein (aunc) buca vegnidas realisadas.

Il preventiv per 2014 se presenta sco suonda:

Quen current	Preventiv 2014	Quen 2013	Quen 2012
Entradas	13 269 000	14 821 134	20 225 744
Expensas	13 202 300	14 735 969	20 074 246
Surpli entradas	66 700	85 165	151 498
Quen d'investiziun			
Investiziuns bruttas	3 720 000	2 621 684	7 179 444
Entradas	1 365 600	671 173	1 601 039
Investiziuns nettas	2 354 400	1 950 511	5 578 405

Las investiziuns 2013 han saviu vegnir finanziadas cun il cash-flow. Cun igl avanzament da finanziaziun han ils deivets saviu vegnir reduci a rodund 11 milliuns francs. Aschia importa il deivet per persuna a rodund frs. 2 500, quei ch'ei cuntenteivel.

Engraziament

Senza igl engaschi da numerusas personas per il beinstar general, sa ina societad buca prosperar. En num dalla suprastonza communal admettein nus in resentiu Dieus paghi a tuttas personas ch'ei s'engas-

schadas en favur dalla vischnaunca. In special engraziament a tuts mandataris per lur grond engaschi. Bugen quintein nus vinavon cul sustegn dalla cumunionza per saver sliagar la numerusas sfidas.

Suprastonza communal Disentis/Mustér

Il president: Francestg Cajacob

Il canzlist: Andri Hendry

Quen 2013

Resultat complet

Survesta	Quen 2013		Preventiv 2013		Quen 2012	
	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.
Quen current						
Expensas	14 735 969		13 322 600		20 074 246	
Entradas		14 821 134		12 779 700		20 225 744
Surpli entradas	85 165				151 498	
Surpli expensas				542 900		
Quen d'investiziun						
Investiziuns	2 621 684		3 927 800		7 179 444	
Entradas investiziuns		671 173		591 600		1 601 039
Investiziuns nettas		1 950 511		3 336 200		5 578 405
Finanziaziun						
Investiziuns nettas	1 950 511		3 336 200		5 578 405	
Amortisaziuns facultad administrativa		851 100		1 209 100		1 386 363
Amortisaziuns supplementaras		2 050 969				4 227 569
Deposit en finanziaziuns specialas		141				2 360 730
Prelevaziun ord finanziaziuns specialas	283 484		295 100		222 412	
Surpli entradas quen current		85 165				151 498
Surpli expensas quen current			542 900			
Avanzament da finanziaziun	753 379				2 325 343	
Deficit da finanziaziun				2 965 100		
Cash-flow						
Amortisaziuns facultad administrativa		851 100		1 209 100		1 386 363
Amortisaziuns supplementaras		2 050 969				4 227 569
Deposit en finanziaziuns specialas		141				2 360 730
Prelevaziun ord finanziaziuns specialas	283 484		295 100		222 412	
Surpli entradas quen current		85 165				151 498
Surpli expensas quen current			542 900			
Cash-flow	2 703 890		371 100		7 903 748	
Grad d'atgna finanziaziun	139%		11%		142%	

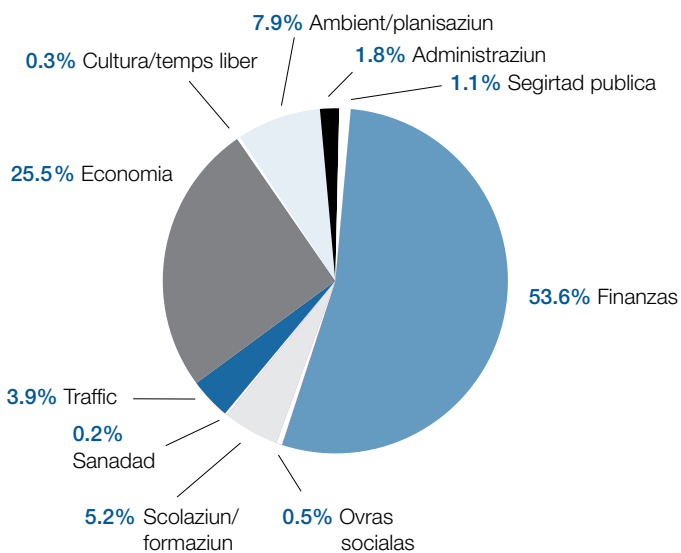

Péz Cavardiras 2'960 m.s.m.

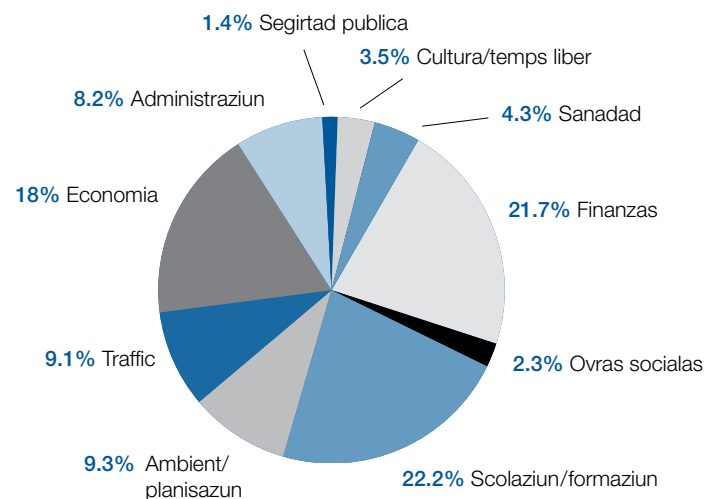
Quen current

Structurau tenor funcziuns		Quen 2013		Preventiv 2013		Quen 2012	
		Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.
0	Administraziun generala Surpli expensas	1 209 784.06	266 220.20	1 303 600	265 000	1 200 760.31	349 611.40
			943 563.86		1 038 600		851 148.91
1	Segirtad publica Surpli expensas	209 476.20	158 474.20	272 200	175 300	258 494.80	204 524.50
			51 002.00		96 900		53 970.30
2	Scolaziun e formaziun Surpli expensas	3 277 669.30	776 970.65	3 249 700	706 700	3 252 488.77	722 803.63
			2 500 698.65		2 543 000		2 529 685.14
3	Cultura e temps liber Surpli expensas	510 957.97	45 302.05	510 800	38 600	416 018.58	26 355.80
			465 655.92		472 200		389 662.78
4	Sanadad Surpli expensas	633 147.15	36 767.30	802 100	50 000	579 932.85	29 027.20
			596 379.85		752 100		550 905.65
5	Ovras socialas Surpli expensas	332 873.49	80 076.10	286 100	46 000	279 982.45	59 240.65
			252 797.39		240 100		220 741.80
6	Traffic Surpli expensas	1 340 483.00	572 422.40	1 451 200	550 200	1 239 998.94	551 718.85
			768 060.60		901 000		688 280.09
7	Ambient/planisaziun Surpli expensas	1 375 995.84	1 169 424.53	1 383 900	1 202 600	1 247 842.65	1 217 555.80
			206 571.31		181 300		30 286.85
8	Economia Surpli entradas	2 652 844.99	3 774 523.00	2 501 200	2 927 500	3 114 973.11	3 772 172.87
		1 121 678.01		426 300		657 199.76	
9	Finanzas Surpli entradas	3 192 737.21	7 940 953.39	1 561 800	6 817 800	8 483 753.57	13 292 732.90
		4 748 216.18		5 256 000		4 808 979.33	
	Total expensas	14 735 969.21		13 322 600		20 074 246.03	
	Total entradas		14 821 133.82		12 779 700		20 225 743.60
	Surpli expensas				542 900		
	Surpli entradas		85 164.61			151 497.57	

Entradas

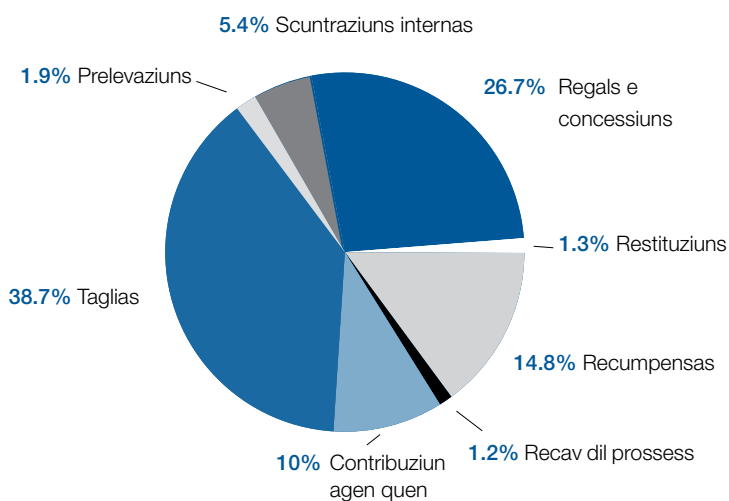
Expensas

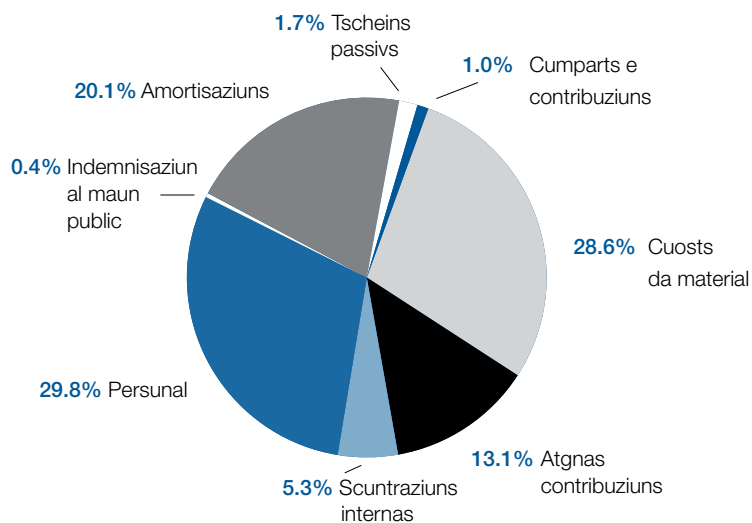
Quen current

Structurau tenor gruppas da materia	Quen 2013		Preventiv 2013		Quen 2012	
	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.
3	Expensas	14 735 969.21	13 322 600		20 074 246.03	
30	Cuosts da personal	4 388 712.20	4 504 400		4 322 727.84	
31	Cuosts da material	4 213 481.34	4 336 900		4 526 279.07	
32	Tscheins passivs	246 490.25	295 800		311 686.10	
33	Amortisaziuns	2 963 720.91	1 251 100		5 892 871.77	
34	Cumparts e contribuziuns senza destinaziun d'intent	147 494.20	110 000		105 681.90	
35	Indemisaziuns alla communitad	57 615.35	80 000		74 076.90	
36	Atgnas contribuziuns	1 923 595.76	2 005 900		1 771 298.90	
38	Deposit en finanziaziuns specialas e fundaziuns	141.20			2 360 729.65	
39	Scuntraziuns internas	794 718.00	738 500		708 893.90	
4	Entradas	14 821 133.82	12 779 700		20 225 743.60	
40	Taglias	5 740 883.29	5 264 300		5 916 275.05	
41	Regals e concessiuns	3 960 446.80	2 844 400		8 759 662.00	
42	Recav dil possess	180 310.10	120 900		121 902.85	
43	Recumpensas	2 196 451.95	2 252 300		2 663 054.30	
45	Restituziuns dalla communitad	196 159.35	194 400		256 976.45	
46	Contribuziuns per agen quen	1 468 680.15	1 069 800		1 576 567.45	
48	Prelevaziun ord finanziaziuns specialas e fundaziuns	283 484.18	295 100		222 411.60	
49	Scuntraziuns internas	794 718.00	738 500		708 893.90	
	Surpli expensas		542 900			
	Surpli entradas	85 164.61			151 497.57	

Entradas

Expensas

Quen current

Structurau tenor funcziuns		Quen 2013		Preventiv 2013		Quen 2012	
		Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.
Total		14 735 969.21	14 821 133.82	13 322 600.00	12 779 700.00	20 074 246.03	20 225 743.60
Surpli entradas		85 164.61				151 497.57	
0	Administraziun generala	1 209 784.06	266 220.20	1 303 600.00	265 000.00	1 200 760.31	349 611.40
01	Legislativa ed executiva	258 556.85		285 700.00		235 698.85	
011	Legislativa	54 057.80		70 600.00		69 059.20	
012	Executiva	204 499.05		215 100.00		166 639.65	
02	Administraziun generala	914 567.26	260 160.20	978 600.00	260 200.00	935 510.16	343 611.40
020	Cuosts da personal e da biro	668 794.46	130 613.65	729 500.00	115 300.00	678 493.39	153 646.90
021	Uffeci da baghegiar	181 197.65	53 300.00	189 800.00	81 000.00	202 243.20	140 231.15
025	Assicuranzas	16 949.75	12 121.50	17 700.00	8 000.00	17 775.55	
026	Taxas e provisiuns	32 098.20	64 125.05	27 000.00	55 900.00	22 955.45	49 733.35
029	Regiun Surselva	15 527.20		14 600.00		14 042.57	
07	Baghetgs d'administraziun	36 659.95	6 060.00	39 300.00	4 800.00	29 551.30	6 000.00
070	Casa communal	36 659.95	6 060.00	39 300.00	4 800.00	29 551.30	6 000.00
1	Segirtad publica	209 476.20	158 474.20	272 200.00	175 300.00	258 494.80	204 524.60
10	Survigilonza giuridica	7 818.20	44 064.10	11 000.00	61 500.00	57 669.70	103 166.80
100	Uffeci funsil		44 064.10		60 000.00	51 050.00	103 085.70
101	Mesiraziun e terminaziun	6 921.20		8 000.00	1 500.00	5 072.70	81.10
109	Ulteriura survigilonza giuridica	897.00		3 000.00		1 547.00	
11	Polizia communal	10 624.30	9 000.00	15 500.00	12 000.00	10 767.80	9 000.00
12	Sentenzia giuridica	18 263.50		61 800.00		39 136.05	
120	District / cumin	18 263.50		61 800.00		39 136.05	
14	Pumpiers e polizia da fiug	97 911.90	89 650.75	108 500.00	81 000.00	80 393.50	82 200.00
15	Stan da sittar e da schibas	23 418.50		27 500.00		37 738.05	
16	Protecziun civila	51 439.80	15 759.35	47 900.00	20 800.00	32 789.70	10 157.70
2	Scolaziun e formaziun	3 277 669.30	776 970.65	3 249 700.00	706 700.00	3 252 488.77	722 803.63
20	Scoletta	197 030.05	42 887.85	178 700.00	36 000.00	186 330.85	40 177.08
21	Scolas fundamentalas	2 801 170.98	734 082.80	2 766 000.00	670 700.00	2 778 706.52	682 626.55
210	Scola primara e classa pintga	968 450.13	269 318.25	934 600.00	206 000.00	930 863.97	209 842.90
211	Scola reala	323 155.10	73 618.65	323 600.00	94 200.00	327 120.55	83 720.40
212	Scola secundara	580 849.12	227 901.05	587 400.00	247 800.00	583 489.95	270 811.70
214	Scola da musica	28 145.33		32 000.00		28 991.60	
215	Scola da lavur e tenercasa	178 158.35		164 700.00		182 775.65	
217	Baghetgs da scola e halla Cons	420 214.30	30 997.00	414 800.00	26 200.00	453 115.65	23 986.00
219	Diversa scolaresser	302 198.65	132 247.85	308 900.00	96 500.00	272 349.15	94 265.55
22	Scolaziun speciala	44 018.30		58 000.00		47 904.55	
23	Formaziun professionala	235 449.97		247 000.00		239 546.85	
3	Cultura e temps liber	510 957.97	45 302.05	510 800.00	38 600.00	416 018.58	26 355.80
30	Promozion dalla cultura	148 124.25	300.00	185 200.00		160 800.75	401.00

Quen current

Structurau tenor funcziuns		Quen 2013		Preventiv 2013		Quen 2012	
		Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.
31	Tgira da monuments e protecziun dalla patria	45 139.75	14 483.00	48 000.00	16 600.00		
34	Sport	317 457.47		277 300.00		254 979.93	
340	Center da sport e cultura	234 220.47		193 300.00		174 577.93	
342	Susteniments d'uniuns sportivas	83 237.00		84 000.00		80 402.00	
35	Ulteriu divertiment e temps liber		30 519.05		22 000.00		25 954.80
39	Clutgers da baselgias e capluttas	236.50		300.00		237.90	
4	Sanadad	633 147.15	36 767.30	802 100.00	50 000.00	579 932.85	29 027.20
40	Sanadad	516 687.20		645 000.00		474 352.65	
400	Spital regiunal Surselva	276 724.05		350 000.00		281 057.50	
410	Casa da tgira	239 963.15		295 000.00		193 295.15	
44	Tgira ambulonta	69 394.35		80 400.00		57 621.50	
45	Profilaxa	300.00		1 000.00		700.00	
46	Survetsch da sanadad en scola	46 765.60	36 767.30	75 700.00	50 000.00	47 258.70	29 027.20
5	Ovras socialas	332 873.49	80 076.10	286 100.00	46 000.00	279 982.45	59 240.65
52	Assicuranzas da malsauns	27 128.65	16 310.60	40 000.00	10 000.00	33 747.50	7 801.80
55	Invaliditad	2 202.00		2 500.00		2 565.00	
56	Construcziun da casas/habitaziuns	9 600.00		2 000.00			
58	Susteniments socials	293 442.84	63 765.50	240 600.00	36 000.00	242 787.60	51 438.85
581	Susteniments socials	242 827.54	50 485.10	173 400.00	29 000.00	204 466.80	35 735.70
589	Divers susteniments	50 615.30	13 280.40	67 200.00	7 000.00	38 320.80	15 703.15
59	Acziuns d'agid	500.00		1 000.00		882.35	
6	Traffic	1 340 483.00	572 422.40	1 451 200.00	550 200.00	1 239 998.94	551 718.85
62	Vias communalas	1 204 724.55	572 422.40	1 344 600.00	550 200.00	1 193 367.59	551 718.85
620	Vias	594 927.75	5 887.50	550 800.00	15 000.00	551 129.70	17 817.00
621	Vias funsilas	3 900.30		13 200.00		4 843.45	
622	Survetsch tecnic	501 515.25	507 861.60	644 100.00	465 200.00	495 274.04	453 556.45
623	Parcadis	58 673.30	58 673.30	70 000.00	70 000.00	80 345.40	80 345.40
624	Illuminaziun	45 707.95		66 500.00		61 775.00	
65	Traffic regiunal	135 758.45		106 600.00		46 631.35	
651	Bus local	135 758.45		106 600.00		46 631.35	
7	Ambient e planisaziun	1 375 995.84	1 169 424.53	1 383 900.00	1 202 600.00	1 247 842.65	1 217 555.80
70	Aquaducts	99 341.61		100 000.00		10 108.90	
71	Dismessa e purificaziun dall'aua	699 090.93	699 090.93	713 200.00	713 200.00	637 536.15	637 536.15
710	Canalisaziun e serenera	699 090.93	699 090.93	713 200.00	713 200.00	637 536.15	637 536.15
72	Dismessa da rumians	459 749.05	459 749.05	453 100.00	453 100.00	443 072.10	443 072.10

Quen current		Quen 2013		Preventiv 2013		Quen 2012	
		Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.
74	Santeri	22 307.70	6 000.00	34 000.00	10 800.00	16 356.15	6 200.00
75	Rempars e punts	32 658.20		15 000.00		33 016.00	120 943.65
76	Lavineras	1 013.95					
78	Ulterius schurmetg dalla natira	13 748.35	4 584.55	19 100.00	5 500.00	16 941.15	5 573.90
781	Dismessa da cadavers	13 748.35	4 584.55	19 100.00	5 500.00	16 941.15	5 573.90
79	Planisaziun	48 086.05		49 500.00	20 000.00	90 812.20	4 230.00
8	Economia	2 652 844.99	3 774 523.00	2 501 200.00	2 927 500.00	3 114 973.11	3 772 172.87
80	Agricoltura	55 304.70	19 818.50	44 000.00	19 500.00	31 850.05	19 576.50
800	Alps e pastiras	9 643.45	4 611.00	5 200.00	4 000.00	3 863.60	4 782.00
801	Meglieraziuns	5 253.90		7 000.00		1 310.60	
802	Tratga d'animals	39 515.35	15 207.50	30 900.00	15 500.00	25 783.85	14 794.50
808	Mesiras socialas	892.00		900.00		892.00	
81	Forestalesser	1 321 359.54	1 302 876.10	1 347 100.00	1 063 000.00	1 942 538.76	1 791 536.52
810	Lavur ed administraziun forestalesser	1 091 955.40	1 018 410.75	1 093 600.00	737 000.00	1 739 285.86	1 293 191.31
811	Plantaziun e manteniment	2 922.49		14 000.00		11 879.40	
812	Raccolta da lenna	205 001.50	273 510.35	215 500.00	316 000.00	176 094.70	487 665.21
813	Vias d'uaul	15 386.45	10 955.00	20 000.00	10 000.00	10 035.70	10 680.00
819	Diversa forestalesser	6 093.70		4 000.00		5 243.10	
83	Turissem	302 879.50	241 838.15	298 400.00	140 000.00	342 921.65	175 541.60
84	Mistregn e commerci	77 019.80		91 700.00		85 775.30	
86	Energia	896 281.45	2 209 990.25	720 000.00	1 705 000.00	711 887.35	1 785 518.25
9	Finanzas	3 192 737.21	7 940 953.39	1 561 800.00	6 817 800.00	8 483 753.57	13 292 732.90
90	Taglias	31 389.70	5 741 612.79	27 500.00	5 264 300.00	26 344.20	5 916 275.05
92	Ulivaziun da finanzas	147 494.20	258 780.00	110 000.00	258 700.00	105 681.90	258 780.00
93	Cumparts	26 767.45	1 757 326.55	102 100.00	1 143 800.00	34 922.90	6 983 683.75
932	Regals e patentas		900.00		600.00		1 750.00
933	Cumparts vid taxas cantunals		145.00		200.00		135.00
934	Tscheins d'aua	24 029.95	1 398 190.75	100 000.00	974 800.00	32 820.40	1 472 180.70
935	Concessiuns	2 737.50	358 090.80	2 100.00	168 200.00	2 102.50	5 509 618.05
94	Administraziun dalla facultad e dils deivets	250 664.95	183 234.05	298 400.00	151 000.00	317 213.80	133 362.05
940	Tscheins	249 090.25	180 684.05	298 300.00	149 000.00	314 166.10	128 202.05
942	Tscheins d'affittaziun sin immobilias	1 574.70	2 550.00	100.00	2 000.00	3 047.70	5 160.00
98	Amortisaziuns	2 736 420.91		1 023 800.00		7 999 590.77	632.05
980	Amortisaziuns dalla facultad finanziaria	61 652.26		42 000.00		2 614 459.63	632.05
981	Amortisaziuns dalla facultad administrativa	2 674 768.65		981'800.00		5'385'131.14	

Il quen detagliu ei publicaus sin la pagina d'internet www.disentis.ch sut «downloads-contabilitad» ni sa vegnir retratgs tier l'administraziun communal.

Quen d'investiziun

Structurau tenor funcziuns		Quen 2013		Preventiv 2013		Quen 2012	
		Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.
0	Administraziun generala Surpli expensas	13 463.85	13 463.85			73 685.85	73 685.85
2	Scolaziun e formaziun Surpli expensas	75 000.00	75 000.00	91 000	91 000		
3	Cultura e temps liber Surpli expensas	360 712.05	360 712.05	455 000	455 000	1 091 792.55	1 091 792.55
6	Traffic Surpli expensas	1 239 977.35	1 239 977.35	1 967 800	1 726 200	1 338 811.65	1 233 355.30
7	Ambient/planisaziun Surpli expensas Surpli expensas	264 460.60	197 048.50 67 412.10	739 000	148 000 591 000	257 532.30	369 381.25 111 848.95
8	Economia Surpli expensas	668 070.15	474 124.45 193 945.70	675 000	202 000 473 000	1 417 621.30	1 014 701.05 402 920.25
9	Finanzas Surpli expensas					3 000 000.00	111 500.00 2 888 500.00
	Investiziuns bruttas	2 621 684.00		3 927 800		7 179 443.65	
	Contribuziuns e subvenziuns		671 172.95		591 600		1 601 038.65
	Investiziuns nettas		1 950 511.05		3 336 200		5 578 405.00

Structurau tenor gruppas da materia

5	Expensas	2 621 684.00		3 927 800		7 179 443.65	
50	Beins	2 621 684.00		3 877 800		4 108 264.65	
52	Emprests e participaziuns			50 000		3 000 000.00	
56	Tenercasas privats					71 179.00	
58	Ulteriuras expensas						
6	Entradas		671 172.95		591 600		1 601 038.65
60	Vendita da schischom						111 500.00
61	Taxas da gudida e recumpensas per avantatgs		131 135.50		148 000.00		337 685.25
62	Restituziun d'emprests e participaziuns				241 600		105 456.35
66	Contribuziuns per agen quen		540 037.45		202 000		1 046 397.05
	Investiziuns nettas		1 950 511.05		3 336 200		5 578 405.00

Quen d'investiziun		Quen 2013		Preventiv 2013		Quen 2012	
		Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.
Structurau tenor funcziuns							
	Total	2 621 684.00	671 172.95	3 927 800	591 600	7 179 443.65	1 601 038.65
	Investiziuns nettas		1 950 511.05		3 336 200		5 578 405.00
0	Administraziun generala	13 463.85				73 685.85	
07	Baghetgs d'administraziun	13 463.85				73 685.85	
070	Casa communal	13 463.85				73 685.85	
2	Scolaziun e formaziun	75 000.00		91 000			
21	Scolas fundamentalas	75 000.00		91 000			
217	Baghetgs da scola e halla Cons	75 000.00		91 000			
3	Cultura e temps liber	360 712.05		455 000		1 091 792.55	
30	Promozion dalla cultura	32 372.45		80 000			
34	Sport	328 339.60		375 000		1 091 792.55	
340	Center da sport e cultura	328 339.60		375 000		1 091 792.55	
6	Traffic	1 239 977.35		1 967 800	241 600	1 338 811.65	105 456.35
61	Vias cantunalas	899 483.40		900 800		296 515.60	
62	Vias communalas	340 493.95		1 067 000	241 600	1 042 296.05	105 456.35
620	Vias communalas	140 493.95		337 000	241 600	619 178.20	105 456.35
622	Survetsch tecnic					197 263.85	
623	Parcadis	200 000.00		730 000		225 854.00	
7	Ambient e planisaziun	264 460.60	197 048.50	739 000	148 000	257 532.30	369 381.25
71	Dismessa e purificaziun dall'aua	264 460.60	197 048.50	654 000	148 000	257 532.30	369 381.25
72	Dismessa da rumians			75 000			
78	Ulterior schurmetg dalla natira			10 000			
8	Economia	668 070.15	474 124.45	675 000	202 000	1 417 621.30	1 014 701.05
80	Agricultura	107 747.65		150 000		33 096.95	
800	Alps e pastiras	107 747.65		150 000		33 096.95	
81	Forestalesser	560 322.50	474 124.45	370 000	202 000	1 384 524.35	1 014 701.05
810	Lavur ed administraziun					71 179.00	55 000.00
817	Projects forestals	560 322.50	474 124.45	370 000	202 000	1 313 345.35	959 701.05
83	Turissem			105 000			
86	Energia			50 000			
9	Finanzas					3 000 000.00	111 500.00
94	Administraziun dalla facultad e dils deivets					3 000 000.00	111 500.00
940	Tscheins					3 000 000.00	
942	Immobiliass dalla facultad finanziaria						111 500.00

Quen dalla circulaziun dils mieds finansials

		Quen 2013	Quen 2012
		frs.	frs.
Recav total dil menaschi		85 164	151 498
Amortisaziun facultad administrativa		851 100	1 386 363
Amortisaziuns supplementaras		2 050 969	4 227 569
Deposit en finanziaziuns specialas e fundaziuns		141	2 360 730
Prevelaziun ord finanziaziuns specialas e fundaziuns		-283 484	-222 411
<i>Cash-flow</i>		2 703 890	7 903 748
Midadas	Debiturs	169 956	121 544
	Sperditas sin debiturs	1 442	-39 989
	Activas transitorias	165 956	-195 561
	Crediturs	-119 058	809 116
	Delcredere	0	150 000
	Passivas transitorias	-86 232	-20 501
	Plumbas e sacs da rumien	2 590	-3 718
<i>Circulaziun dils mieds finansials ord capital da gestiun</i>		134 654	820 891
Circulaziun dils mieds finansials ord activad dil menaschi		2 838 544	8 724 639
<i>Investiziuns</i>	Aczias e participaziuns	-35 100	-3 000 000
	Rectificaziun aczias e participaziuns	60 210	0
	Immobillas	-9 674	-454 942
	Facultad administrativa	-2 621 684	-3 653 323
	Contribuziuns d'investiziun	0	-71 179
<i>Desinvestiziuns</i>	Immobillas	143 850	111 500
	Taxas da colligiazion	131 135	337 685
	Facultad administrativa	0	55 000
<i>Contribuziuns da tiarzas persunas</i>	Facultad administrativa	540 038	1 096 853
Circulaziun dils mieds finansials ord investiziuns		-1 791 225	-5 578 405
<i>Concessiun da credit</i>	Finanziaziuns specialas	9 268	46 732
	Finanziaziuns specialas	0	27 574
<i>Reducziuns</i>	Obligaziuns a cuort termin	0	0
	Obligaziuns a miez e liung termin	-3 000 000	-1 000 000
	Credit d'investiziun	-111 000	-111 000
<i>Augments</i>	Obligaziuns a cuort termin	0	50 065
	Obligaziuns a miez e liung termin	0	0
	Fondos restonts	18 032	45 247
Circulaziun dils mieds finansials ord finanziaziuns		-3 083 701	-941 384
Midada dils mieds liquids		-2 036 381	2 204 850
Mieds liquids	1. da schaner	2 306 980	102 130
Mieds liquids	31 da december	270 599	2 306 980
Augment/reducziun dils mieds liquids		-2 036 381	2 204 850

Amortisaziuns facultad administrativa

Object	Investau brutto	Activau	Investiziuns		Amortisaziuns		Activau
	Entochen ils 31-12-2012	ils 1-1-2013	Expensas	Entradas	ordinarias	supplementaras	ils 31-12-2013
Alp Magriel		60'100					60'100
Canalisaziun Fontanivas	760'224	271'277			30'600		240'677
Canalisaziun Auletta Sid	240'596	66'315			7'500		58'815
Canalisaziun Clavaniev	87'320	48'820			5'500		43'320
Canalisaziun Clis	56'488	31'588			3'600		27'988
Canalisaziun Mumpé Medel	345'983	327'283			23'800		303'483
Canalisaziun Mumpé Tujetsch	251'102						
Canalisaziun Pignola	79'488	79'488					79'488
Canalisaziun Raveras		34'432			3'400		31'032
Canalisaziun Segnas	186'670	35'731			4'000		31'731
Canalisaziun Via da Scola	96'173	34'591			3'900		30'691
Canalisaziun Via Sursilvana	82'147	82'147	228'407				310'554
Canalisaziun Vitg	3'166'049	42'516	36'054		4'800		73'770
Canalisaziun zona da mistregn Plaun da Diras	345'409	271'540			30'000		241'540
Casa communal	1'053'553	508'054	13'464		60'700	200'000	260'818
Casa da scola veglia Vitg	708'970	269'871			40'600	229'271	
Casa da scola nova Vitg			75'000				75'000
Center da sport e cultura (1979/80-93/96)	14'931'472	2'412'280	328'340		196'400	400'000	2'144'220
Concepziun generala da drenascha	347'056	107'470		65'913	16'100		25'457
Embellaziun dil vitg			32'372				32'372
Halla Cons	2'211'906	560'906			84'300	200'000	276'606
Luvratori communal	975'452	185'276			21'800	163'476	
Maschinas per menaschi tecnic	197'264	174'530				174'530	
Meglieraziun funsila	56'317		107'748				107'748
Parcadis	1'797'148	294'344	200'000		19'000	150'000	325'344
Pastiras	450'317	345'156					345'156
Project integral forestal	15'156'494	504'195			65'500	100'000	338'695
Projects forestals	1'144'853	185'152	372'321	474'124			83'349
Project per donns da malaura	863'120		188'001			188'001	
Serenera Disla	593'654	151'110			17'000		134'110
Serenera Madernal	9'713	9'713					9'713
Serenera Raveras (1971/73, 1995/98)	13'085'907	515'677			58'100		457'577
Stan da sittar Sars-Sut	1'102'058	178'291			32'600	145'691	
Terren Cuoz-Sut	117'880	117'880					117'880
Uauls	10'500	808'237					808'237
Uor Rein d'Auletta (1998/99)	1'798'151	388'304			56'200	100'000	232'104
Via Cavardiras			73'143				73'143
Via da quartier Caschuarz			14'459				14'459
Via Faltscharidas - Val Heiser	690'266	280'569			39'100		241'469
Vias cantunalas	1'041'195	532'923	916'545		26'600		1'422'868
Via Sogn Gions			28'080				28'080
		9'915'766	2'613'933	540'037	851'100	2'050'969	9'087'593
			2'073'896		2'902'069		

Bilanza

		31-12-2013	31-12-2012
		frs.	frs.
1	ACTIVAS		
	Facultad financiera	8 198 323.42	10 728 554.63
10	Mieds liquids	241 021.46	2 273 464.48
100.00	Cassa	893.90	1 728.30
101.00	Schec postal	12 222.40	45 075.91
102.05	UBS: quen current	1 171.01	-29 098.19
102.07	GKB: CSV	2 194.75	2 106.98
210.01	Banca Cantunala Grischuna: quen current	222 281.10	2 241 764.18
210.03	Banca Raiffeisen Cadi: quen current	2 258.30	11 887.30
11	Dabiens	563 771.31	733 727.35
111.00	Cantun: quen current	-173 050.93	-57 035.78
112.00	Debiturs da taglia	266 040.15	266 784.00
115.00	Divers debiturs	476 737.19	502 028.23
119.00	Taglia preliminara	-5 955.10	21 950.90
12	Investiziuns	5 867 181.00	6 029 057.30
<i>121</i>	<i>Aczias e participaziuns</i>	<i>4 469 812.00</i>	<i>4 494 922.00</i>
121.01	Ovras Electricas Reinanteriur: 220 aczias	1 371 000.00	1 371 000.00
121.02	Repower Holding Surselva: 1 aczia	1.00	1.00
121.03	Pendicularas Mustér SA: 83 aczias	29 050.00	29 050.00
121.04	Viafier retica: 16 aczias	1.00	1.00
121.05	Matterhorn Gotthard Bahn: 24 aczias	1.00	1.00
121.06	Repower AG: 465 aczias	69 750.00	94 860.00
121.08	Grischelectra: 10 aczias	1.00	1.00
121.09	Ovra Russein SA: 3000 aczias	3 000 000.00	3 000 000.00
121.10	Plazza da golf Sedrun SA: 10 aczias	1.00	1.00
121.50	Banca Raiffeisen Cadi: 1 assegn	1.00	1.00
121.51	Banca Cantunala Grischuna: 40 cert. particip.	1.00	1.00
121.52	Scola da skis e snowboard: 1 assegn	1.00	1.00
121.53	Centrala d'emissiun	1.00	1.00
121.54	Reka: 3 certificats da participaziun	1.00	1.00
121.55	Sennaria Surselva SA: 79 aczias	1.00	1.00
121.56	Recal SA: 5 aczias	1.00	1.00
<i>123</i>	<i>Immobiliis</i>	<i>1 393 832.45</i>	<i>1 528 008.90</i>
123.01	Terren Sur Gliendas	37 380.00	37 380.00
123.04	Terren Pignola	954 162.25	1 088 338.70
123.05	Terren Caschuarz	402 290.20	402 290.20
<i>125</i>	<i>Reservas</i>	<i>3 536.55</i>	<i>6 126.40</i>
125.01	Reserva marcas da rumien	3 536.55	6 126.40
13	Activas transitorias	1 526 349.65	1 692 305.50
130.00	Diversas activas transitorias	1 526 349.65	1 692 305.50
	Facultad administrativa	9 087 591.20	9 915 764.05
14	Beins materials	9 087 591.20	9 915 764.05
<i>140</i>	<i>Schischom</i>	<i>117 880.00</i>	<i>117 880.00</i>
140.01	Cuoz-Sut: terren	117 880.00	117 880.00

Bilanza

	31-12-2013	31-12-2012
	frs.	frs.
<i>141 Indrezs da construcziun bassa</i>	<i>4 859 455.90</i>	<i>4 295 185.00</i>
141.01 Canalisaziun Vitg	384 323.20	124 662.60
141.07 Canalisaziun Segnas	31 730.85	35 730.85
141.08 Canalisaziun Raveras	31 032.00	34 432.00
141.09 Canalisaziun zona da mistregn Plaun da Diras	321 028.00	351 028.00
141.10 Canalisaziun Via da Scola	30 691.60	34 591.60
141.11 Serenera Raveras	457 577.03	515 677.03
141.12 Canalisaziun Mumpé Medel	303 482.60	327 282.60
141.13 Serenera Disla	134 109.75	151 109.75
141.16 Canalisaziun Acletta Sid	58 815.00	66 315.00
141.18 Concepziun generala da drenascha	25 457.70	107 470.70
141.19 Canalisaziun Fontanivas	240 677.25	271 277.25
141.20 Vias cantunalas	1 422 866.85	532 922.25
141.23 Via Faltscharidas	241 469.00	280 569.00
141.32 Via Caschuarz	14 458.75	0.00
141.41 Via Cavardiras	73 143.25	0.00
141.50 Canalisaziun Clis	27 988.30	31 588.30
141.51 Canalisaziun Clavaniev	43 319.80	48 819.80
141.54 Via Sogn Gions	28 080.00	0.00
141.58 Serenera Madernal	9 712.70	9 712.70
141.60 Uor Acletta	232 103.75	388 303.75
141.63 Project integral forestal	422 044.47	689 347.77
141.70 Parcadis	325 344.05	294 344.05
<i>143 Indrezs da construcziun aulta</i>	<i>2 756 642.60</i>	<i>4 114 676.60</i>
143.01 Casa communal	260 817.35	508 053.50
143.02 Casa da scola veglia	0.00	269 870.65
143.03 Casa da scola nova	75 000.00	0.00
143.04 Halla Cons	276 605.65	560 905.65
143.06 Center da sport e cultura	2 144 219.60	2 412 280.00
143.17 Stan da sittar Sars-Sut	0.00	178 290.65
143.19 Luvratori communal	0.00	185 276.15
<i>145 Uauls, alps e pastiras</i>	<i>1 321 240.25</i>	<i>1 213 492.60</i>
145.00 Uauls	808 236.60	808 236.60
145.01 Pastiras	345 156.00	345 156.00
145.02 Alp Magriel	60 100.00	60 100.00
145.04 Meglieraziun funsila	107 747.65	0.00
<i>146 Mobillas, maschinas e vehichels</i>	<i>32 372.45</i>	<i>174 529.85</i>
146.06 Maschinas dil menaschi tecnic	0.00	174 529.85
146.18 Embellaziun	32 372.45	0.00
Finanziaziuns specialas	320 107.61	206 574.23
18 Contos d'ulivaziun da menaschis communal e fondos	320 107.61	206 574.23
<i>181 Contos d'ulivaziun</i>	<i>290 529.64</i>	<i>177 058.96</i>
181.01 Canalisaziun e serenera	290 529.64	177 058.96
<i>189 Fondos</i>	<i>29 577.97</i>	<i>29 515.27</i>
189.10 Deposit forestal	29 577.97	29 515.27
Total activas	17 606 022.23	20 850 892.91

Bilanza

		31-12-2013	31-12-2012
		frs.	frs.
2	PASSIVAS		
	Capital jester	13 380 904.36	16 697 194.05
20	Quens currents	1 800 174.03	1 919 231.75
<i>200</i>	<i>Crediturs</i>	<i>1 504 525.18</i>	<i>1 627 213.20</i>
200.00	Divers crediturs	1 504 383.38	1 618 573.05
209.00	Taglia sin plivaleta	141.80	8 640.15
<i>201</i>	<i>Fondos</i>	<i>295 648.85</i>	<i>292 018.55</i>
201.00	Fondos per fossas	276 467.60	272 837.30
201.01	Pauschala globala per susteniment	19 181.25	19 181.25
21	Deivet a cuort termin	1 000 000.00	1 000 000.00
<i>210</i>	<i>Bancas</i>	<i>1 000 000.00</i>	<i>1 000 000.00</i>
210.15	PostFinance/Banca Raiffeisen Cadi: emprest	1 000 000.00	1 000 000.00
22	Deivets a miez e lung termin	10 187 000.00	13 298 000.00
<i>221</i>	<i>Emprests tier bancas</i>	<i>10 000 000.00</i>	<i>13 000 000.00</i>
221.04	Banca Raiffeisen Cadi: emprest		1 000 000.00
221.05	Banca Cantunala Grischuna: emprest		1 000 000.00
221.08	UBS: emprest	1 500 000.00	1 500 000.00
221.10	Banca Raiffeisen Cadi: emprest		1 500 000.00
221.12	UBS: emprest	1 000 000.00	1 000 000.00
221.13	Banca Cantunala Grischuna: emprest	1 000 000.00	1 000 000.00
221.18	Banca Cantunala Grischuna: emprest	1 000 000.00	1 000 000.00
221.26	UBS: emprest	1 500 000.00	1 500 000.00
221.30	Banca Cantunala Grischuna: emprest	1 000 000.00	1 000 000.00
221.33	Banca Raiffeisen Cadi: emprest	1 000 000.00	1 000 000.00
221.35	UBS: emprest	1 000 000.00	1 000 000.00
221.36	Banca Cantunala Grischuna: emprest	0.00	500 000.00
221.38	Banca Raiffeisen Cadi: emprest	1 000 000.00	
<i>225</i>	<i>Credits d'investiziun</i>	<i>187 000.00</i>	<i>298 000.00</i>
225.06	Halla Cons	95 000.00	114 000.00
225.07	Fontanivas	92 000.00	184 000.00
23	Legats	28 402.35	28 402.35
233.01	Legat Zambotto	28 402.35	28 402.35
24	Rectificaziuns	150 000.00	150 000.00
240.00	Delcredere	150 000.00	150 000.00
25	Passivas transitorias	215 327.98	301 559.95
250.00	Diversas passivas transitorias	215 327.98	301 559.95
28	Finanziaziuns specialas	3 798 307.38	3 812 052.98
<i>281</i>	<i>Contos d'ulivaziun da menaschis communalas</i>	<i>139 682.05</i>	<i>171 459.50</i>
281.04	Parcadis	-3 496.00	-3 637.20
281.05	Dismessa da rumians	143 178.05	175 096.70

Bilanza

		31-12-2013	31-12-2012
		frs.	frs.
288	<i>Prefinanziaziuns</i>	2 335 519.00	2 335 519.00
288.01	Reserva per energias regenerablas	2 335 519.00	2 335 519.00
289	<i>Fondos</i>	1 323 106.33	1 305 074.48
289.00	Deposit forestal	29 577.97	29 515.27
289.01	Schurmetg civil: daner d'acquist	60 042.15	67 001.50
289.03	Cristallas	18 212.40	15 474.90
289.04	Suga «Wyssen»	136 815.13	115 215.13
289.05	Orcan «Vivian»	611 673.95	611 673.95
289.06	Suga «Valentini»	65 823.35	65 232.35
289.09	Casa Sogn Gions	159 471.38	159 471.38
289.10	Cumpra da terren	148 490.00	148 490.00
289.13	Taxas da cumpensaziun per parcadis	93 000.00	93 000.00
29	Capital		
290.00	Capital agen per ils 1-1-13	341 645.88	190 148.31
	Surpli entradas	85 164.61	151 497.57
	Capital agen per ils 31-12-13	426 810.49	341 645.88
	Total passivas	17 606 022.23	20 850 892.91

Pretensiuns ed obligaziuns eventualas

<i>Sedrun Mustér Turissem</i>	150 000.00	150 000.00
Garanzia da banca pils credits sil quen current		
<i>Academia Vivian</i>	63 400.00	0.00
Garanzia emprest senza tscheins dallas vischnaucas da Sursassiala (cumpart Mustér)		

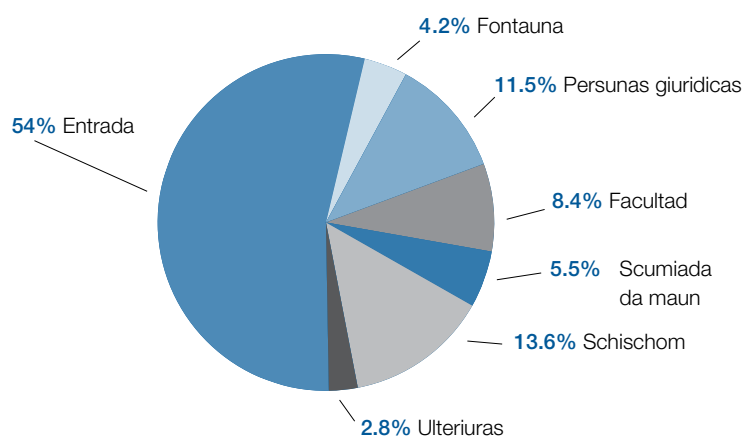
Finanziaziuns specialas

		Expensas	Entradas
		frs.	frs.
623	Parcadis		
	Cuosts da material	18 414.45	
	Amortisaziuns	19 000.00	
	Scuntraziuns internas	21 117.65	
	Conto d'ulivaziun	141.20	
	Taxas da parcar, castitgs		58 673.30
	Total	58 673.30	58 673.30
710	Canalisaziun e serenera		
	Cuosts da persunal e material	402 652.63	
	Amortisaziuns	208 300.00	
	Scuntraziuns internas	88 138.30	11 100.00
	Taxas da diever		443 384.75
	Conto d'ulivaziun (deficit)		244 606.18
	Total	699 090.93	699 090.93
720	Dismessa da rumians		
	Cuosts da material	400 376.05	
	Scuntraziuns internas	59 373.00	2 600.00
	Conto d'ulivaziun		31 918.65
	Taxas fundamentalas		336 476.25
	Taxas per differentas dismissas		45 681.85
	Contribuziun Regiun Surselva		43 072.30
	Total	459 749.05	459 749.05

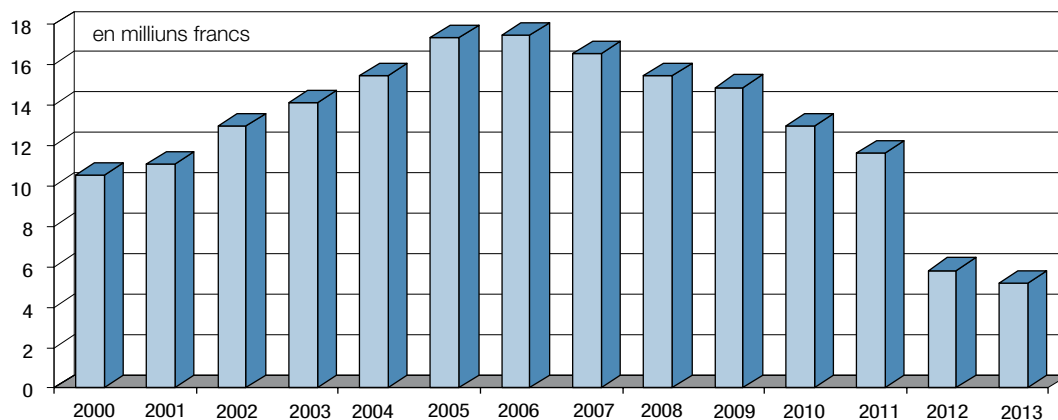
Entradas da taglia

Specificaziun	Quen 2013 frs.	Preventiv 2013 frs.	Quen 2012 frs.
Taglia sin entrada persunas naturalas	3 098 913	2 940 000	3 014 835
Taglia sin facultad persunas naturalas	484 461	485 000	483 792
Taglia persunas giuridicas	658 053	450 000	499 365
Taglia alla fontauna	239 758	160 000	248 425
Taglia sin cumpensaziun da capital	63 098	80 000	139 601
Taglia sin liquidaziun			31 142
Taglia sin schischom	789 151	810 000	858 110
Taglia sin gudogn da schischom	41 304	50 000	121 444
Taglia sin scumiada da maun	313 358	250 000	419 898
Taglia sin ierta	43 796	30 000	89 304
Taglia sin donaziun			1 080
Taglia da tgauns	8 990	9 300	9 280
Taglia penala	730		
Total	5 741 612	5 264 300	5 916 275

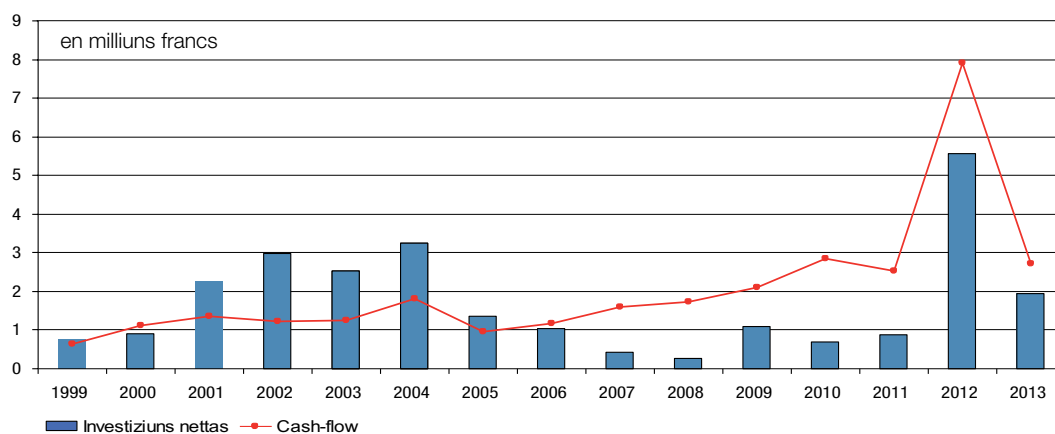
Taglias

Deivet netto

Cash-flow

Center da sport e cultura

Quen current

	Quen 2013		Preventiv 2013		Quen 2012	
	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.	Expensas frs.	Entradas frs.
Administraziun	598 129.64	1 209.95	607 000	0	621 729.60	4 883.95
Restauraziun	88 428.03	185 059.55	103 500	172 000	100 604.77	188 233.61
Hallas, stabiliments	264 039.05	513 785.00	233 000	574 000	278 714.40	604 253.93
Indrezs ordadora	19 718.00	82 379.70	29 500	88 000	22 781.15	83 173.65
Plazza da glatsch	44 652.40	34 840.50	53 000	42 000	36 673.60	38 059.55
Total expensas	1 014 967.12		1 026 000		1 060 503.52	
Total entradas		817 274.70		876 000		918 604.69
Gudogn						
Sperdita		197 692.42		150 000		141 898.83

Bilanza

		31-12-2013	31-12-2012
		frs.	frs.
1	ACTIVAS		
	Facultad finanziaria	105 469.94	177 334.06
10	Mieds liquids	58 766.29	123 176.78
100	Cassa	8 597.35	12 789.35
102	Bancas	50 168.94	110 387.43
11	Dabiens	36 486.40	42 820.48
115	Debiturs	36 486.40	42 820.48
12	Investiziuns	7 500.00	7 500.00
125	Reservas	7 500.00	7 500.00
13	Activas transitorias	2 711.25	3 836.80
130	Activas transitorias	2 711.25	3 836.80
	Facultad administrativa	6.00	6.00
14	Beins materials	6.00	6.00
146	Mobiliias, maschinas e vehichels	6.00	6.00
	Total	105 469.94	177 340.06
2	PASSIVAS		
	Capital jester	105 469.94	177 340.06
20	Quens currents	68 113.95	45 457.20
200	Crediturs	68 113.95	45 457.20
22	Deivets a miez e lung termin	36 555.99	105 557.86
221	Emprests	36 555.99	105 557.86
25	Passivas transitorias	800.00	26 325.00
250	Passivas transitorias	800.00	26 325.00
	Total	105 469.94	177 340.06

Rapport dalla cumissiun da gestiun

Conform ad art. 54 dalla constituziun communal e dil regulativ per la cumissiun da gestiun sco era sebasond sin la lescha da finanzas dil cantun Grischun ha la cumissiun da gestiun examinau l'administraziun communal e il menaschi finanziel. Las sedutas han giu liug per part ensemen cun la suprastanza communal e ils revisiun externs. La revisiun tecnica ei succedida entras Confidar fiduziaria SA (Gion Friberg e Martin Caduff).

La cumissiun ha repassau ina vasta documentaziun sco ils protocols dallas autoritads communalas e controllau las activitads dall'administraziun, ils differents quens e la bilanza, cumpriu la cassa e la contabilitad sco era il quen da menaschi dil Center da sport e cultura.

Per il quen ei la suprastanza communal responsabla, ferton che nossa funcziun ei da controllar el e da dar giu nies pareri.

Nossas examinaziuns ein succedidas conform als principis da revisiun. Tenor quels ei l'examinaziun da planisar e d'exequir aschia, che munconzas essenzialas el quen annual san vegnir eruidas cun segirtad sufficienta. Nus havein controllau ils posts e las indicaziuns dil quen annual cun agid d'analys e retschercas sin basa d'emprovas da controlla. Nus essan dil meini, che nossas controllas fuorman in basa sufficienta per nies pareri.

Sin fundament dallas examinaziuns fatgas savein nus constatar ch'il quen current, il quen d'investiziun e la bilanza corrispundan alla contabilitad e che quella ei menada conform allas prescripziuns vertentas. La cumissiun constatescha che la suprastanza communal, ils officials ed ils emploiai administreschan cun quita e bien senn da responsabladad il menaschi communal.

Propostas

Sin fundament dallas controllas e dall'examinaziun dil quen e dils fatgs administrativs propona la cumissiun da gestiun al cussegl da vischnaunca da:

1. approbar il rapport da gestiun 2013;
2. approbar il quen 2013;
3. suttametter il quen 2013 al referendum facultativ conform agl art. 21, lit. a dalla constituziun communal;
4. dar scarica alla suprastanza communal, a tuts officials ed als collaboraturs communal e dil Center da sport e cultura;
5. admetter in cordial engraziament alla suprastanza, als officials, als collaboraturs communal e dil Center da sport e cultura.

CUMISSIUN DA GESTIUN

Beat Hosang, president

Manfred Caviezel

Toni Huonder

Disentis/Mustér, avrel 2014

La Clastra benedictina festivescha 2014 siu origin da 1400 onns

Autoritads communalas 2013

Suprastonza communal

President communal; administraziun,
finanzas ed economia Francestg Cajacob
Substitut Roger Tuor

Vicepresident; ambient e segirtad publica
Roger Tuor
Substitut Iso Mazzetta

Scolaziun, cultura e sport
Madlen Deflorin-Spescha
Substitut Francestg Cajacob

Sanadad, forestalessers ed agricultura
Cecilia Maissen-Desax
Substituta Madlen Deflorin-Spescha

Baghegiar ed infrastrucutra
Iso Mazzetta
Substituta Cecilia Maissen-Desax

Cussegl da vischnaunca
President Flavio Murer
Vicepresident Wendelin Jacomet
Actuar Ervin Maissen

Christoph Berger, Armin Berther, Adrian Bigliel, Silvio Candinas, Edgar Durschei, Rita Huonder-Tenner, Wendelin Jacomet, Jordana Lozza-Desax, Theodosi Maissen (entochen ils 15-03), Armin Manetsch (naven dils 26-04), Flavio Murer, Adrian Pally, Marco Schmed, Alfred Spescha, Rico Tuor, Livio Zanetti

Cumissiu da gestiun
Presidenta Rita Huonder-Tenner
Edgar Durschei, Beat Hosang (naven dils 01-05), Flavio Murer (entochen ils 30-04)

Administraziun communal
Canzlist communal Andri Hendry
Uffeci da taglia/vicecanzlist Romeo Schmed
Secretariat/Cassa da cumpensaziun/uffeci da lavur Ursin Flepp, Andrea Hosang
Contabilitad/controla da habitonts Judith Bearth
Emprendists Rino Caduff, Sandra Cajacob (naven dils 01-07), Bettina Decurtins (entochen ils 30-06)

Survetschs technics/uffeci da baghegiar

Menader Ervin Maissen
Assistent dalla direcziun Ludivina Petridis (naven dils 15-07)
Praticant Gianluca Flepp (entochen ils 31-07)

Survigilader dalla serenera Aluis Cabernard

Menaschi tecnic

Menader e forester communal Simon Cathomen
Pascal Albin (01-04 entochen ils 31-10), Simon Beer (naven dils 01-10), Ignaz Bisquolm, Ignaz Flepp, Adrian Huonder (naven dils 01-12), Mario Lombris, Martin Lustenberger (entochen ils 31-07), Giusep Lutz (entochen ils 31-03), Roger Lutz (naven dils 01-05), Linus Manetsch, Sep Antoni Schuoler
Praticant Curdin Condrau (naven dils 01-06)
Emprendist Silvan Cathomen (naven dils 01-07)

Manteniment edifecis communalas

Scola vitg Gion Zazzi e Corina Zazzi-Giger
Casa communal Carmelina Pöhl-Levy
Scola Segnas Tiburzia Giger-Flepp (entochen ils 31-12)

Center da sport e cultura

Cumissiu da menaschi
President Roger Tuor
Antonino Di Bella, Fabian Manetsch, Alexi Monn, Alfons Quinter

Menaschi
Cau Umberto Zanin
Manteniment Edi Huonder, Evelina Monn, Tomas Schmed, Madleina Spescha-Heini
Cafetaria Cornelia Bearth (naven dils 01-03), Gisela Bernsteiner, Birgit Fercher (entochen ils 10-03), Helena Manetsch-Papôt, Jolanda Zanin-Monn

Scolaesser

Cussegl da scola
President Simon Bergamin
Madlen Deflorin-Spescha, Regina Giger-Caminada, Ulrike Lechmann-Krabacher, Arnold Flepp (sco representant dalla vischnaunca da Medel), Giusep Simonet

Meinascola
Kai Hinrichsen

Persunal d'instrucziun

Scoletta
Pia Condrau-Schuoler, Daniela Monn (entochen ils 31-12)
Scola primara
Michel Andriuet, Bruno Flepp, Linus Flepp, Yvonne Flepp-Venzin, Gion Tenner, Roger Tuor

Scola reala
Meinrad Giger, Aluis Hosang, Marcus Munsch

Scola secundara
Christoph Berger, Adrian Pally, Gabriel Venzin-Marty

Classa pintga integrada
Olinda Hosang-Tschalèr

Pedagoga curativa

Stefana Ritter (naven dils 01-08)

Scola da tenercasa e textil

Irena Flepp-Sac, Catarina Steger

Ductrina

Corina Defuns-Casaulta, Olinda Hosang-Tschalèr,
Aluis Hosang, Gion Tenner

Miedis da scola

dr. Marcus Huonder, dr. Thomas Lechmann,
dr. Stephan Schönle

Miedia-dentista

dr. med. dent. Petra Tuor

Biblioteca populara

Menadra Christine Bischof-Häfeli

Gidontras

Madleina Caminada-Degonda, Anna Maria
Cavegn-Schlegel, Elvira Deplazes-Bearth, Ulrike
Lechmann-Krabacher, Susanna Venzin-Giger,
Manuela Venzin-Zazzi

Cumissiuin

Christine Bischof-Häfeli, Madlen Deflorin-Spescha,
Kai Hinrichsen, Vigeli Jacomet,
Simona Simonet-Vescovi

Cumissiuin da baghegiar

President Iso Mazzetta,
Simon Bisquolm, Corsin Bundi, Theodosi Maissen
(entochen ils 15-03), Dario Manetsch,
Marco Schmed (naven dils 26-04)

Casa da tgira Sursassiala

Center da sanadad Sursassiala SA

President Peter Binz

Baseli Berther, Monika Berther-Sommer, Clau Giusep
Flepp, Duri Huonder, Cecilia Maissen-Desax

Cussegl da fundaziun

President Duri Huonder

Baseli Berther, Monika Berther-Sommer, Peter Binz,
Carmelia Bundi-Jacomet, Francestg Cajacob,
Alice Deragisch, Elisabeth Fischbacher, Arnold Flepp,
Clau Giusep Flepp, dr. Thomas Lechmann,
Jordana Lozza-Desax, Cecilia Maissen-Desax,
Rinaldo Schmid, Marlis Venzin-Spescha

Cumissiuin da baghegiar per l'engrandaziun

President dr. Dumeni Columberg

Baseli Berther, Peter Binz, Duri Huonder, Robert Meier

Spital regional Surselva e Spitex Cadi

Edith Bass, Armin Berther, Rita Huonder-Tenner,
Jordana Lozza-Desax, Cecilia Maissen-Desax,
Adrian Pally

Cumissiuin Premi Desertina

Presidenta Madlen Deflorin-Sepscha
2 commembers (vacant)

Schigentera solara da gliet Cadi

Iso Mazzetta, Roger Tuor

Pumpiers Sursassiala

Suprastonza

President Baseli Berther

Vicepresident Emil Pally

Roger Tuor

Cumandant Gion Tenner

Stab da catastrofas (responsabel/substitut)

President Francestg Cajacob (Roger Tuor)
Simon Cathomen (Simon Beer), Alexi Dermon
(Toni Dermon), Andri Hendry (Romeo Schmed),
Ervin Maissen (Roger Lutz), Gion Tenner
(Fredy Caminada)

Archiv communal

Gion Tenner, Alexi Loretz (fotografias)

Uffeci civil Cadi, Trun

Placi Decurtins (morts ils 05-07), Silvio Caviezel (sub-
stitut)

Uffeci funsil Cadi

Menader Marcel Soliva

Substitut Martin Monn

Nossas senioras e nos seniors (stan 31-12-2013)

Schmed-Monn Giuseppa, Funs, 07-07-1914
Desax Mathilda, Casa da tgira, 25-07-1914

Caminada Cecilia, Casa da tgira, 30-01-1917

Lechmann-Deragisch Gada, Raveras, 05-02-1918
Maissen-Durschei Christina, Segnas, 25-07-1918
Columberg-Lutz Anna, Casa da tgira, 31-12-1918

Langini Maria, Casa da tgira, 12-09-1919
Deragisch-Petschen Anton, Raveras, 14-11-1919

Deflorin-Huonder Felizia, Cons, 09-04-1920
Carigiet-Halter Maria Rosalia, Vitg, 01-10-1920
Dr. Pader Drack Basil, Claustra, 18-10-1920

Caminada-Jacomet Emmanuel, Latis, 03-02-1921
Steger-Columberg Mengia, Cavardiras, 05-06-1921
Knüsel Kaspar, Claustra, 14-09-1921
Lombris-Manetsch Rest Antoni, Gonda, 13-12-1921

Berther-Jacomet Franzisca, Sontget, 30-01-1922
Geissmann-Klöti Annemarie, Casa da tgira,
22-04-1922

Fry-Manetsch Battesta, Casa da tgira, 26-04-1922
Pally Franziska, Casa da tgira, 30-05-1922
Bigliel-Flepp Giusep, Disla, 09-06-1922
Fry-Desax Julia, Peisel, 25-08-1922
Simonet-Flepp Leci, Mumpé Medel, 25-10-1922

Levy-Soliva Claudia, Casa da tgira, 13-01-1923
Venzin-Bergamin Alex, Casa da tgira, 04-02-1923
Landsberger Lore Emma, Disentiserhof, 28-04-1923
Andriuet-Simonet Genoveva, Dulezi, 02-12-1923
Fry-Tuor Leci, Carcarola, 17-12-1923

Albin-Manetsch Culastica, Tgèsa S. Vigeli Sedrun,
24-01-1924
Furger Alphons, Davos-Mustér, 02-03-1924
Deflorin-Deflorin Benedict, Clavaniev, 21-03-1924
Quinter-Riedi Luzia, Segnas, 03-07-1924
Manetsch-Spescha Rosina, Segnas, 04-07-1924
Dotti-Baumgartner Ursula, Clavaniev, 01-09-1924
Frater Cavegn Leci, Claustra, 03-11-1924
Caminada Giusep, Casa da tgira, 11-12-1924

Candinas-Schnider Victor, Dulezi, 18-01-1925
Huonder-Fry Anna, Casa da tgira, 22-02-1925
Huonder-Jacomet Valentin, Latis, 07-03-1925
Dermon-Deflorin Elisabeth, Disla, 11-05-1925
Riedi-Columberg Giachen, Disla, 17-09-1925
Schuoler-Deragisch Elisabeth, Davos-Mustér,
03-10-1925
Bloch-Castelberg Kurt, Scaletta, 22-11-1925

Flepp-Caduff Gion, Clavaniev, 25-11-1925
Stagnoli-Simonet Maria, Gonda, 06-12-1925

Desax-Derungs Josefina, Sogn Gions, 10-01-1926
Fry-Tuor Amalia, Carcarola, 24-01-1926
Affolter Felice, Clavaniev 22.02.1926
Arpagaus-Lutz Maria, Latis, 22-03-1926
Manetsch-Thomann Catrina, Funs, 24-03-1926
Gugler-Jacomet Maria Pia, Mumpé Tujetsch,
31-05-1926
Flepp-Manetsch Cecilia, Vitg, 08-10-1926
Simonet-Flepp Rosa, Mumpé Medel, 27-11-1926
Bisquolm-Schmed Maria, Madernal, 21-12-1926

Fasnacht-Loosli Anita, Casa S. Martin Trun,
02-01-1927
Bundi-Derungs Pius, Sogn Gions, 17-02-1927
Desax Maria Luisa, Casa da tgira Glion, 08-03-1927
Monn-Deflorin Lucia, Disla, 24-04-1927
Levy-Thomann Josefina, Dulezi, 26-04-1927
Lechmann-Senn Rudolfin, Vitg, 04-05-1927
Monn-Maissen Franzisca, Funs, 31-08-1927
Arpagaus Moritz, Casa S. Giusep Cumpadials,
09-09-1927
Huonder-Tenner Giuliana, Tgèsa S. Vigeli Sedrun,
20-11-1927

Andriuet-Simonet Julia, Rieven, 31-01-1928
Flury-Sonder Barbara, Scaletta, 20-02-1928
Lutz Mathilda, Segnas, 14-03-1928
Monn-Bisquolm Filomena, Tgèsa S. Vigeli Sedrun,
12-06-1928
Huonder-Jacomet Filomena, Latis, 19-07-1928
Manetsch-Deflorin Julia, Raveras, 25-08-1928
Flepp-Manetsch Sigisbert, Clavaniev, 04-09-1928
Maissen Luzia, Segnas, 12-12-1928

Tenner Clotilda, Acla da Fontauna, 12-01-1929
Giger Rosa, Casa da tgira, 12-02-1929
Huonder-Manetsch Anna, Latis, 17-02-1929
Kreiliger-Meyer Louise, Dulezi, 20-03-1929
Frater sec. Teigesser Giacomo Jakab, Claustra,
15-04-1929
Huonder Amanda, Acletta, 02-05-1929
Huonder-Bigliel Casper, Tgèsa S. Vigeli Sedrun,
28-07-1929
Berther-Durschei Albert, Segnas, 30-09-1929
Bigliel-Berther Christgina, Cons, 15-12-1929

Tönz-Albin Barla, Mumpé Tujetsch, 07-01-1930
Schuoler-Petschen Julia, Casa da tgira, 12-03-1930
Duff-Caminada Elisabeth, Sogn Gions, 31-03-1930
Maissen-Manetsch Martin, Clavaniev, 16-04-1930
Manetsch Anna, Gonda, 19-04-1930
Hendry-Gadola Richard, Vitg, 29-04-1930
Sur Wenzin Pius, Segnas, 01-06-1930
Decurtins-Manetsch Maria, Vitg, 21-06-1930
Tenner-Schnoz Peter, Casa da tgira, 09-07-1930

Gerth-Tschalèr Antonia, Sontget, 21-07-1930
Curschellas-Niggli Caspar, Chischliun, 13-08-1930
Schmed-Manetsch Barla, Disla, 01-10-1930
Deflorin-Wenzin Giusepa, Acletta, 26-10-1930
Deflorin-Levy Valentina, Casa da tgira, 18-11-1930
Huonder-Jacomet Ernst, Gonda, 23-11-1930
Albin-Flepp Ottilia, Casa da tgira, 19-12-1930
Riedi Stiafen, Segnas, 25-12-1930

Gräser-Masshardt Hansrudolf, Acletta, 09-01-1931
Riedi-Columberg Antonia, Disla, 02-02-1931
Maissen-Deflorin Margretha, Casa da tgira,
07-02-1931
Hartung-Haser Helmuth, Carcarola, 26-02-1931
Maissen-Manetsch Johanna, Clavaniev, 25-03-1931
Manetsch-Spescha Anna, Segnas, 10-04-1931
Gräser-Masshardt Rosmarie, Acletta, 17-04-1931
Casanova-Jacomet Maria, Acla da Fontauna,
12-05-1931
Deflorin-Loretz Balzer, Funs, 26-06-1931
Caminada Isidor, Casa da tgira, 01-08-1931
Simonet-Beeli Sep, Mumpé Medel, 20-08-1931
Gerth-Tschalèr Franz, Sontget, 11-09-1931
Flepp-Manetsch Josefina, Dulezi, 20-09-1931
Pfenninger Werner, Sontget, 05-11-1931
Condrau-Hendry Alexandra, Sontget, 14-12-1931

Manetsch Sofia, Funs-Dado, 24-01-1932
Sac-Schmed Barla Catrina, Latis, 06-02-1932
Sora Solèr Giuanna, Cons, 14-02-1932
Giger-Fry Tresa, Latis, 21-02-1932
Bach-Sacchi Fritz, Raveras, 07-03-1932
Spescha-Imhof Leonard, Davos-Mustér, 11-03-1932
Pally-Monn Marcellina, Latis, 26-04-1932
Bigliel-Flepp Imelda, Disla, 08-05-1932
Tenner-Schnoz Felicia, Funs, 09-06-1932
Lutz Rosina, Sontget, 02-07-1932
Spescha-Imhof Frieda, Davos-Mustér, 08-07-1932
Coray-Truog Ursula, Cons-Sut, 17-08-1932
Jacomet-Schwarz Leo, Peisel, 07-09-1932
Sialm-Pally Serafina, Segnas, 12-09-1932
Flepp-Venzin Tresa, Clavaniev, 16-09-1932
Maissen-Gienal Vica, Gonda, 16-09-1932
Decurtins-Huonder Basilissa, Dulezi, 24-09-1932
Deflorin-Sac Alfons, Casa da tgira Glion, 30-09-1932
Schmed-Durschei Giusep, Cons-Su, 29-10-1932
Flepp-Caduff Cecilia, Clavaniev, 02-12-1932
Huonder-Huonder Adelheid, Cons, 12-12-1932

Sora Desax Beatrice, Cons, 06-01-1933
Gadola-Goldmann Marili, Latis, 31-01-1933
Huonder-Bigliel Hildegard, Tgèsa S. Vigeli Sedrun,
06-03-1933
Deflorin-Casanova Giusep, Faltscharidas,
10-03-1933
Berther-Durschei Rita, Segnas, 13-03-1933
Casanova-Jacomet Martin, Sax, 02-04-1933
Duff-Mathiuët Christian, Pardomat, 08-04-1933

Tenner-Schnoz Battesta, Segnas, 11-05-1933
Columberg-Gadola Pius, Cavardiras, 01-06-1933
Coray-Truog Mathias, Cons-Sut, 07-06-1933
Orlik-Bigliel Georg, Disla, 22-06-1933
Maissen-Deflorin Irena, Segnas, 27-06-1933
Wenzin Placi, Acletta, 27-06-1933
Deragisch Felix, Gonda, 01-07-1933
Flepp-Hollenstein Alexi, Gonda, 30-07-1933
Schnoz-Alig Oscar, Dulezi, 24-09-1933
Caduff-Flepp Robert, Clavaniev, 01-12-1933
Jacomet-Deflorin Lucia, Mumpé Medel, 13-12-1933

Flepp-Camenisch Florentina, Raveras, 27-04-1934
Jacomet Alfred, Peisel, 01.07.1934
Jacomet-Cathomas Lucas, Clavaniev, 06-08-1934
Bloch-de Castelberg Helena, Carcarola, 17-08-1934
Orlik-Bigliel Luisa, Disla, 17-09-1934
Flepp Augustina, Clavaniev, 12-10-1934
Flepp-Camenisch Fidel, Raveras, 24-10-1934
Deragisch-Schmed Antonia, Carcarola, 26-10-1934
Sur Bearth Martin, Latis, 12-11-1934

Deflorin-Cavegn Guido, Vitg, 25-01-1935
Huonder-Jacomet Luzia, Gonda, 18-04-1935
Candinas-Schnider Verena, Dulezi, 29-04-1935
Schnoz-Pally Maria, Buretsch, 04-05-1935
Flepp-Manetsch Maria, Casa da tgira, 05-05-1935
Gadola-Seglio Mario, Dulezi, 27-05-1935
Flepp-Hollenstein Anna, Gonda, 07-06-1935
Durschei-Casanova Anna, Cons-Sut, 22-06-1935
Manetsch-Derungs Alfons, Vitg, 08-08-1935
Duff-Capaul Rosa, Pardomat, 10-08-1935
Manetsch-Tones Mengia, Gonda, 24-08-1935
Schuoler-Manetsch Tresa, Dulezi, 10.10.1935
Duff-Deflorin Tresa, Cons-Su, 17-10-1935
Schnoz-Deflorin Lucas, Cuoz, 22-11-1935

Lutz-Simmen Christian, Faltscharidas, 28-01-1936
Huonder-Casanova Heinrich, Cons, 10-04-1936
Huonder-Simonet Leo, Cons, 10-04-1936
Giger-Vincenz Anita, Cuera, 18-04-1936
Manetsch-Schwiter Frieda, Dulezi, 29-04-1936
Seglio Adriano, Vitg, 06-05-1936
Manetsch-Schwiter Hans, Dulezi, 23-05-1936
Sialm-Pally Leci, Segnas, 10-06-1936
Mathiuët-Giger Alexi, Cavardiras, 02-07-1936
Gienal-Sac Paul, Latis, 25-07-1936
Durschei-Manetsch Battesta, Segnas, 13-08-1936
Deragisch-Desax Giusep, Raveras, 21-09-1936
Deflorin-Schuoler Bistgaun, Dulezi, 29-09-1936
Lutz-Castelberg Rita, Disla, 16-10-1936
Cathomen-Manetsch Amalia, Vitg, 05-11-1936
Genelin-Foppa Franzisca, Acletta, 18-11-1936

Schnoz-Manetsch Bonavitus, Cons, 24-01-1937
Deflorin Robert, Segnas, 28-01-1937
Levy Christian, Carcarola, 18-02-1937
Häfliger-Millane Urs, Acletta, 26-02-1937

Fontana José, Acletta, 29-03-1937
 Gadola-Seglio Maria Renata, Dulezi, 01-04-1937
 Capaul-Caduff Giusep, Scaletta, 18-04-1937
 Sialm-Furrer Alexi, Dulezi, 06-05-1937
 Bearth Theresa, Latis, 14-05-1937
 Kiener-Flepp Gérard, Clavaniev, 15-05-1937
 Jacomet-Cathomas Anna, Clavaniev, 03-06-1937
 Hendry-Gadola Imelda, Vitg, 06-07-1937
 Schuoler-Manetsch Pius, Dulezi, 09-07-1937
 Maissen-Studer Sigisbert, Mumpé Tujetsch, 10-07-1937
 Deflorin-Zazzi Alois, Cons, 16-08-1937
 Desax Margretha, Casa da tgira, 07-09-1937
 Desax-Cavegn Margrit, Dulezi, 16-09-1937
 Lutz-Levy Adelbert, Disla, 31-10-1937
 Schwarz Giusep, Casa da tgira, 17-11-1937
 Zazzi-Hermann Martha, Cuoz-Sut, 17-11-1937
 Flury-Valier Rico, Acletta, 25-11-1937
 Duff-Capaul Felici, Casa da tgira, 30-11-1937
 Levy-Pelican Philipina, Mumpé Medel, 13-12-1937
 Bach-Sacchi Franziska, Raveras, 28-12-1937

Duff-Deflorin Ursulina, Clavaniev, 03-01-1938
 Sialm-Schwarz Christian, Chischliun, 09-02-1938
 Schmed-Bearth Norbert, Sogn Gions, 02-03-1938
 Huonder-Lutz Battesta, Segnas, 10-03-1938
 Giger Rosa, Acletta, 29-03-1938
 Hosang-Flepp Giuseppa, Cons-Su, 16-05-1938
 Deflorin Gion Antoni, Segnas, 12-06-1938
 Lechmann-Senn Esther, Vitg, 21-06-1938
 Eigel-Achermann Anton, Acletta, 28-07-1938
 Rachow Peter, Acletta, 28-07-1938
 Lutz-Flury Battesta, Carcarola, 25-08-1938
 Wetter-Jacomet Sep, Raveras, 10-09-1938
 Schmed-Durschei Luzia, Cons-Su, 01-10-1938
 Huonder-Derungs Magdalena, Clavaniev, 03-10-1938
 Quinter-Schwarz Martin, Funs, 11-11-1938
 Monn-Andreoli Rosina, Vitg, 23-11-1938
 Wittmann-Tonsor Werner, Acletta, 30-12-1938

Albin-Seglio Lucia, Scaletta, 20-02-1939
 Goldmann-Schwitler Katharina, Vitg, 27-02-1939
 Zazzi-Hermann Leci, Cuoz-Sut, 05-03-1939
 Durschei Irma, Segnas, 25-03-1939
 Lutz-Flury Irena, Carcarola, 28-03-1939
 Pally-Frezza Victoria, Vitg, 30-03-1939
 Wenzin-Solari Venanzi, Raveras, 30-03-1939
 Bearth-Flepp Lothar, Disla, 20-04-1939
 Wittmann-Tonsor Karin, Acletta, 17-05-1939
 Mathiuet-Panier Toni, Vitg, 24-07-1939
 Gienal-Sac Lucrezia, Latis, 29-07-1939
 Deflorin-Casanova Luzia, Faltscharidas, 31-07-1939
 Steinacher Erika, Sontget, 15-08-1939
 Lutz-Levy Maria, Disla, 13-09-1939
 Schmed-Bearth Clara, Sogn Gions, 10-10-1939
 Deflorin Mathias, Mumpé Medel, 12-11-1939

Nos defuncts

2013 han 14 (18) convischin(a)s terminau lur viadi ter-rester.

Schnoz-Alig Maria, Vitg, 09-12-1937 – 28-01-2013
 Fry-Manetsch Gada, Vitg, 21-12-1927 – 14-02-2013
 Furger-Flepp Josef, Sontget, 14-01-1917 – 14-02-2013
 Frater Heim Lukas, Claustra, 19-10-1920 – 18-02-2013
 Levy-Bundi Pia, Sontget, 17-04-1916 – 03-04-2013
 Manetsch-Tones Gion, Gonda, 03-05-1931 – 20-05-2013
 Condrau-Hendry Pius, Sontget, 27-12-1924 – 08-06-2013
 Schuoler-Fry Augustina, Casa da tgira, 04-06-1917 – 25-06-2013
 Schuoler Silvia, Casa da tgira, 03-11-1940 – 08-07-2013
 Deflorin-Deflorin Maria, Clavaniev, 25-05-1929 – 23-07-2013
 Schnyder Ivo, Faltscharidas, 28-11-1933 – 14-08-2013
 a. Avat Winiker Pankraz, Claustra, 16-12-1925 – 25-10-2013
 Gadola-Dedual Maria, Casa da tgira, 10-09-1921 – 27-10-2013
 Schuoler Josepha, Faltscharidas, 15-12-1921 – 04-11-2013

Naschientschas

Egl onn 2013 havein nus registrau 19 (26) naschientschas.

Duran Serhat, 10-01-2013
 affon da Mehmet e Emine Duran naschida Ayhan

Vögtli Nico, 21-01-2013
 affon dad Alexander e Seraina Vögtli naschida Giger

Vögtli Noemi, 21-01-2013
 affon dad Alexander e Seraina Vögtli naschida Giger

Duff Romana, 23-01-2013
 affon da Rico e Rosmarie Duff naschida Albin

Sabbadini Chiara, 31-01-2013
 affon da Martino e Fabiana Sabbadini naschida Bass

Tenner Patricia, 20-02-2013
 affon da Leonhard ed April Rose Tenner naschida Guinacaran

Rapport da gestiun 2013

Loureiro Ferreira Yara, 22-04-2013
affon da Vitor Manuel Craveiro Ferreira e Maria De Lurdes Alves Loureiro

Dermon Jenna Melina, 27-04-2013
affon da Toni e Marisa Dermon naschida Möckli

Bucheli Laurin, 05-06-2013
affon da Guido e Silvia Bucheli naschida Caduff

Berther Noelia Matilda, 23-06-2013
affon da David Berther e Toja Maissen Berther naschida Maissen

Hinrichsen Laurin, 01-07-2013
affon da Kai Hinrichsen e Petra Tuor Hinrichsen naschida Tuor

Bisquolm Andrina, 04-07-2013
affon da Corsin e Rahel Bisquolm naschida Albin

Strupler David, 29-07-2013
affon da Sérgio Fernandes Marques e Susanne Strupler

Tomaschett Niculin Gabriel, 07-08-2013
affon da Marco ed Eva-Katharina Tomaschett naschida Meier

Ayhan Zelal Evin, 21-10-2013
affon da Mustafa e Zeliha Ayhan naschida Soydan

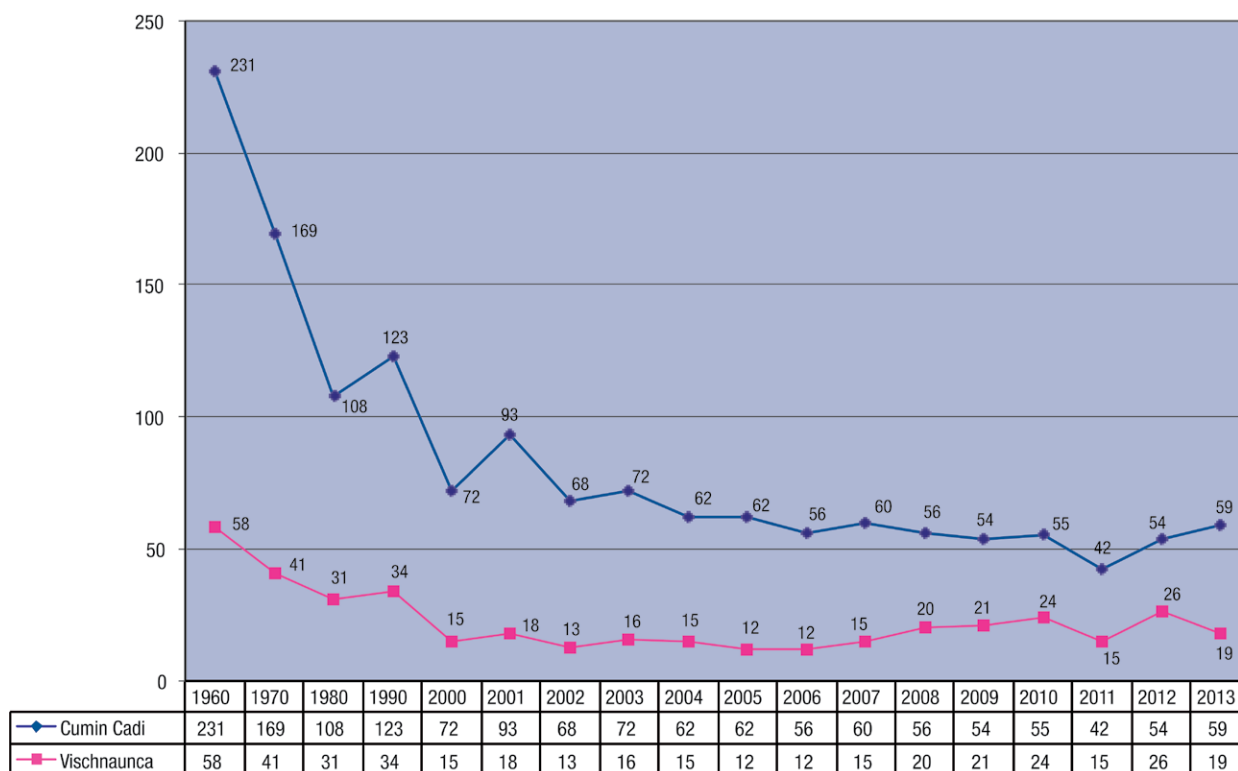
Täschler Elena, 07-11-2013
affon da Roman Täschler e Tamara Ortega Fernandez

Maissen Curdin, 18-11-2013
affon dad Ivo e Manuela Maissen naschida Bigliel

Crvalho Botelho Camila, 10-12-2013
affon da José Pedro Pereira Botelho e Marisa Susana Moura Crvalho Botelho

Jasarevic Daris, 25-12-2013
affon dad Admir ed Almedina Jasarevic

Moviment dallas naschientschas ella Cadi ed en vischnaunca

Novas votantas e votants

Nus selegrein d'astgar recepir uonn 23 (18) nov(a)s votant(a)s.

Tenner Fabio, Prau, 19-01-1995
Vincenz Jasmin, Cons-Sut, 21-01-1995
Manetsch Marino, Cons, 25-01-1995
Bundi Serafin, Sogn Gions, 28-01-1995
Huonder Marcus, Vitg, 31-01-1995

Di Bella Sandro, Dulezi, 17-02-1995
Levy Geraldine, Carcarola, 20-02-1995

Venzin Jannis, Vitg, 14-03-1995
Hosang Aurel, Dulezi, 15-03-1995

Huonder Reto Andri, Latis, 13-05-1995

Beer Julia Petra, Vitg, 04-06-1995
Monn Simona, Disla, 20-06-1995

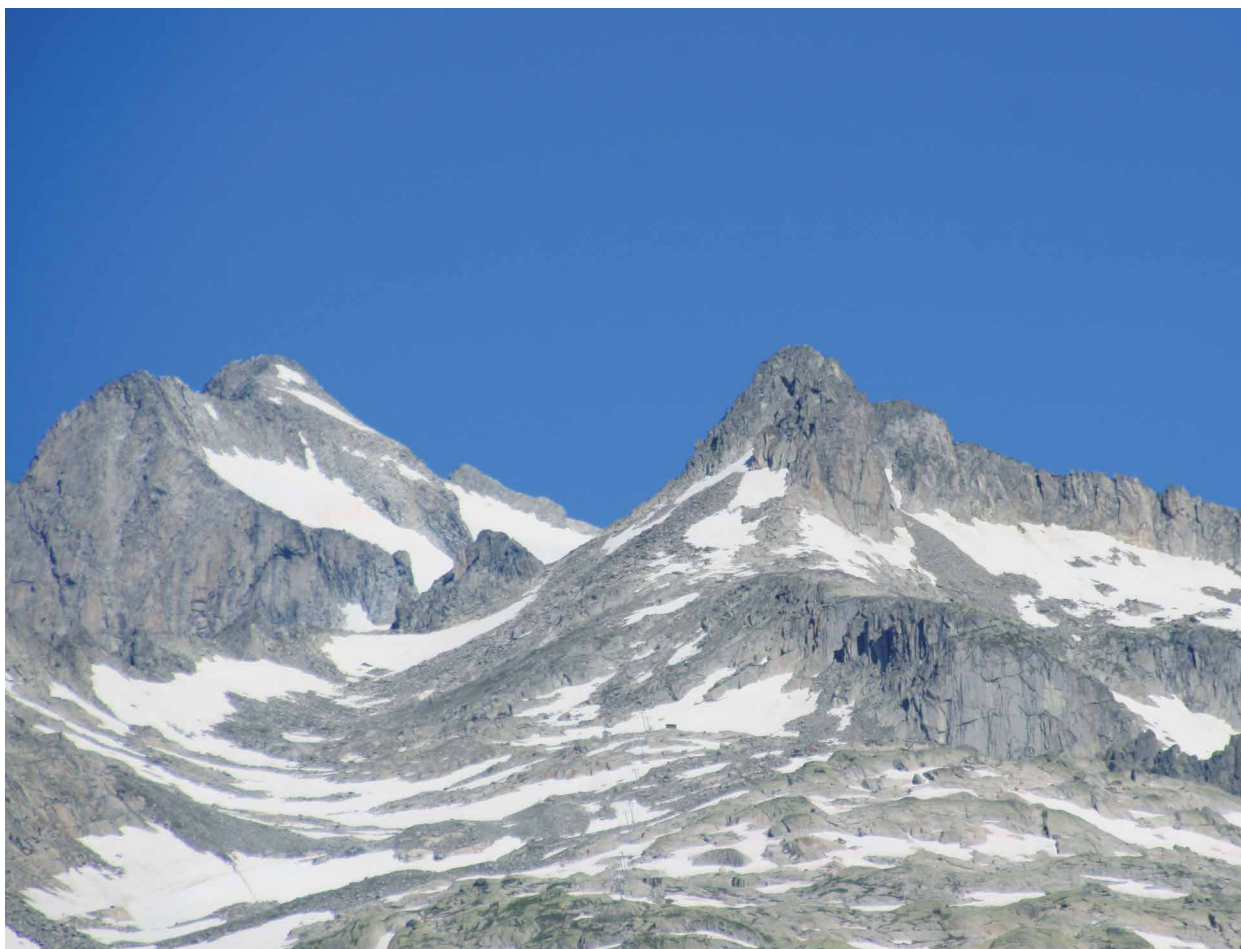
Deplazes Marc, Disla, 15-07-1995

Schnoz Flavia, Gonda, 21-08-1995

Berther Fabiola, Segnas, 17-09-1995
Berther Lea, Segnas, 21-09-1995
Giger Patricia, Vitg, 27-09-1995

Huonder Silvan, Latis, 04-10-1995
Schuoler Dario, Segnas, 23-11-1995
Flepp Alexandra, Clavaniev, 31-10-1995

Maissen Silvio, Acletta, 14-12-1995
Deflorin Nicola, Segnas, 17-12-1995
Manetsch Damaris, Vitg, 26-12-1995

Péz Tgietschen 3'327 m.s.m. (sen.), Péz Ault 3'027 m.s.m. (dretg)

Moviment dalla populaziun

Cun la fin da 2013 (2012) secumpona la populaziun sequentamein:

Dretg d'origin	Umens		Dunnas		Total	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Vischnaunca	527	541	523	535	1050	1076
Grischun	262	257	275	269	537	526
Svizra	122	117	98	94	220	211
Subtotal	911	915	896	898	1807	1813
Persunas digl'exteriur	168	146	123	108	291	254
Total habitonts	1079	1061	1019	1006	2098	2067
Persunas cun attest da domicil	51	41	43	32	94	73
Total	1130	1102	1062	1038	2192	2140

Habitonts tenor vischinadis cun dimorants dall'jamna ed jasters

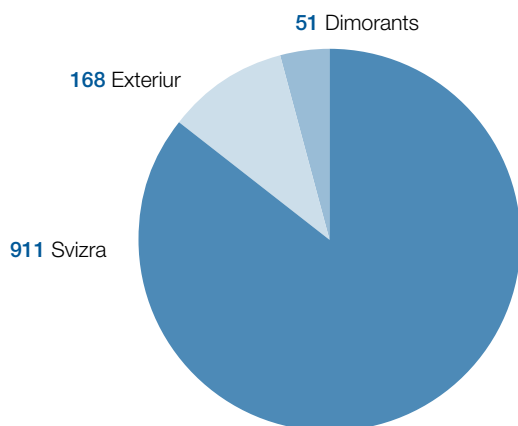
2013

Vitg	1313
Funs/Clavaniev	263
Segnas/Mumpé Tujetsch	262
Acletta	185
Disla/Cavardiras	121
Mumpé Medel	48
Total habitonts	2192

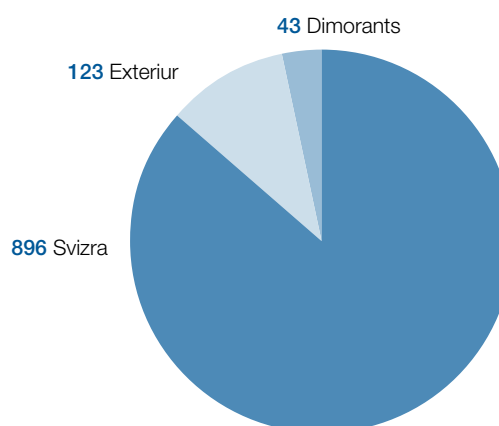
Populaziun

■ Svizra ■ Exteriur ■ Dimorants

Umens

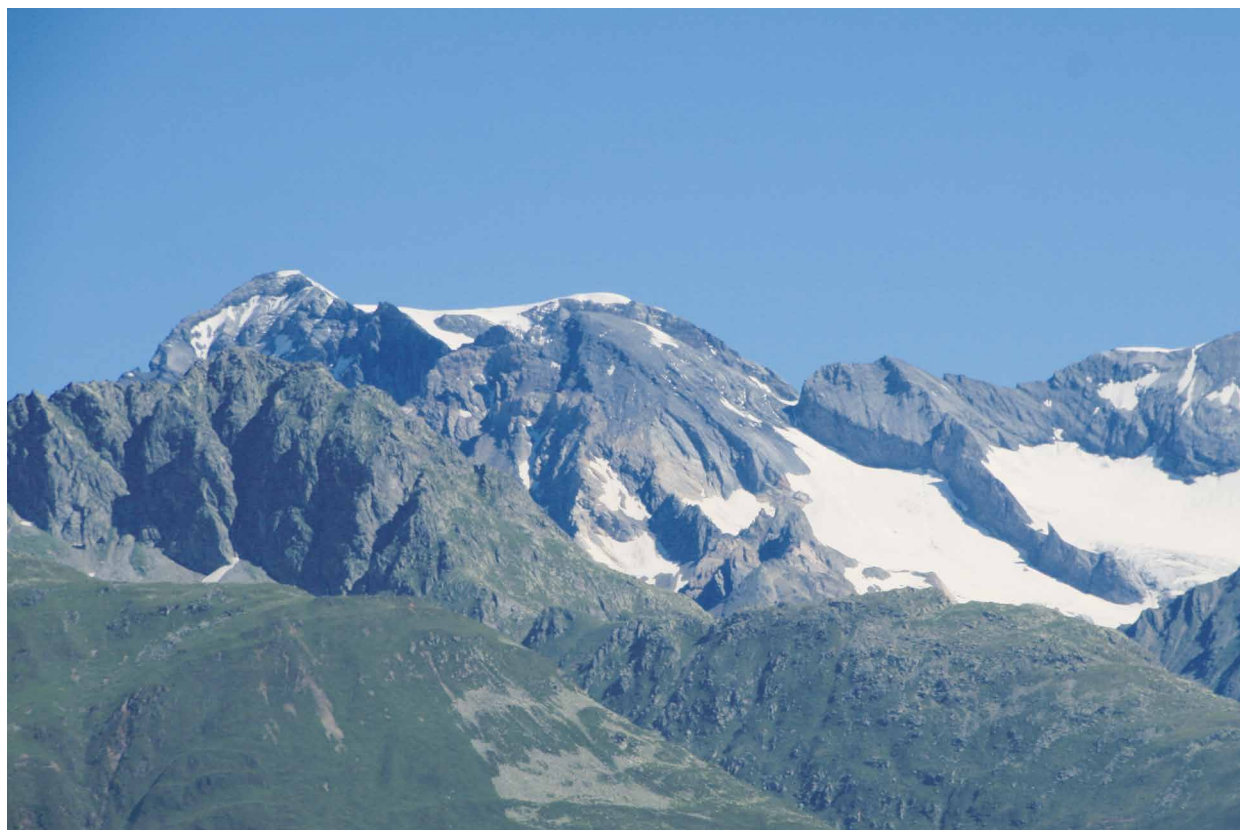

Dunnas

Structura da vegliadetgna

Annada	Onns	Umens			Total	Dunnas			Total	Dunnas ed umens			Total
		Svizra	Dimorants	Exteriur		Svizra	Dimorants	Exteriur		Svizra	Dimorants	Exteriur	
2009-2013	00-04	38	0	12	50	41	0	11	52	79	0	23	102
2004-2008	05-09	31	0	9	40	26	0	10	36	57	0	19	76
1999-2003	10-14	36	2	8	46	35	3	5	43	71	5	13	89
1994-1998	15-19	48	25	6	79	40	13	2	55	88	38	8	134
1989-1993	20-24	71	2	10	83	63	11	14	88	134	13	24	171
1984-1988	25-29	55	8	13	76	49	5	21	75	104	13	34	151
1979-1983	30-34	44	4	26	74	35	2	19	56	79	6	45	130
1974-1978	35-39	45	0	22	67	43	2	11	56	88	2	33	123
1969-1973	40-44	51	1	16	68	53	0	9	62	104	1	25	130
1964-1968	45-49	61	1	13	75	48	0	3	51	109	1	16	126
1959-1963	50-54	71	3	14	88	71	1	8	80	142	4	22	168
1954-1958	55-59	73	2	13	88	72	0	6	78	145	2	19	166
1949-1953	60-64	68	1	2	71	59	0	1	60	127	1	3	131
1944-1948	65-69	64	1	0	65	67	0	0	67	131	1	0	132
1939-1943	70-74	57	0	1	58	65	0	1	66	122	0	2	124
1934-1938	75-79	43	0	1	44	37	0	0	37	80	0	1	81
1929-1933	80-84	32	0	2	34	46	0	0	46	78	0	2	80
1924-1928	85-89	13	1	0	14	31	0	0	31	44	1	0	45
1919-1923	90-94	10	0	0	10	9	4	2	15	19	4	2	25
1914-1918	95-100	0	0	0	0	6	2	0	8	6	2	0	8
		911	51	168	1'130	896	43	123	1'062	1'807	94	291	2'192

Péz Russein 3'535 m.s.m. (davos sen.) - pli ault punct dalla vischnaunca da Mustér

Informaziuns

e-mail
homepage

admin@disentis.ch
www.disentis.ch

Sin nossa pagina d'internet *www.disentis.ch* anfleis Vus biaras informaziuns. Denter auter era ils messadis, ils protocols dil cussegl da vischnaunca e tuttas leschas communalas.

Uras da spurtegl dall'administraziun communal

avonmiezdi
Gliendisdis – venderdis 09.00 – 11.30 uras

Numeras da telefon e fax

administraziun communal tel. +41 (0) 81 920 36 36
uffeci da taglia tel. +41 (0) 81 920 36 40
uffeci da baghegiar tel. +41 (0) 81 920 36 46
uffeci forestal tel. +41 (0) 81 920 36 41
menaschi tecnic Cuoz tel. +41 (0) 81 936 43 54
casa da scola, Vitg tel. +41 (0) 81 947 52 85
meinascola tel. +41 (0) 81 936 44 25
serenera Raveras tel. +41 (0) 81 947 57 31

uffeci civil Cadi tel. +41 (0) 81 920 20 45
uffeci funsil Cadi tel. +41 (0) 81 920 33 44

pumpiers (clom d'urgenza) 118

Plan da vacanzas dallas scolas da Mustér

onn da scola 2013–2014
Entschatta digl onn da scola 19-08-2013
Vacanzas d'atun 07-10-2013–18-10-2013
Vacanzas da Nadal 23-12-2013–03-01-2014
Vacanzas da sport 24-02-2014–28-02-2014
Vacanzas da primavera 28-04-2014–02-05-2014
Fin digl onn da scola 20-06-2014

suentermiezdi
14.00 – 17.00 uras

fax +41 (0) 81 920 36 37

fax +41 (0) 81 947 57 45

fax +41 (0) 81 920 20 49
fax +41 (0) 81 920 33 45

onn da scola 2014–2015

18-08-2014
06-10-2014–17-10-2014
22-12-2014–02-01-2015
23-02-2015–27-02-2015
27-04-2015–01-05-2015
19-06-2015

Mir denter la casa communal e l'Apoteca Desertina

Dismessa da rumien

<i>Materia</i>	<i>Liug da rimnada</i>
Veider	Plazza da rimnada da rumien a Raveras Eurospar, Acletta, Davos-Mustér, Val Segnas, Acla da Fontauna, Mumpé Medel, casa da scola Segnas
Alumini/stuors alv	Plazza da rimnada da rumien a Raveras
Curdeims da cuschina, manizzems da caglias e curdeims da curtin	Plazza da rimnada da rumien a Raveras
Cartun	Plazza da rimnada da rumien a Raveras
Rufids blocconts, textilias, ieli da cuschina ed ieli da motor, fier, lenna, PET, battarias da tenercasa	Plazza da rimnada da rumien a Raveras
Cadavers	Local da cadavers a Raveras
Termometer/medicaments	Apoteca Desertina
Ferramenta electronica e battarias (Apparats ed uaffens d'electro ord il sectur da casa e hobi sco era giugs d'electro)	Staziun dalla Viafier retica (gratuit) Mintgadi naven dallas 7.00 uras entochen allas 19.00 uras
Pupi vegl	Vegn rimnaus entras las scolas
Rufids da baghetg (mo quantums pigns)	Plazza da rimnada da rumien a Raveras

Liug d'informaziun

Tissis/chemicalias	Uffeci per la natira ed igl ambient www.umwelt.gr.ch
--------------------	---

Taxa:

Rufid bloccont, lenna e fier entochen 1m³ sa vegnir deponius gratuitamein. Perencunter vegn incassau ina taxa da frs. **20.-/m³** per rufid bloccont, lenna e fier sur **1m³**.

Per deponer rumien da baghegiar e plastic vegn incassau ina taxa da frs. **50.-/m³ (incl. transport)**. **Material entochen 0,5m³ sto vegnir pagaus immediat.**

Temps d'avertura

Plazza da rimnada da rumien a Raveras

mesjamna dallas 16.00 – 17.30

sonda dallas 10.00 – 12.00

Deponias selvadias

Ei astga vegnir deponiu **negin material ordeifer las deponias indicadas.**

